

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Sectio Secvnda. De Ordinis Sacramento Problemata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

84 Quamvis propter reuerentiam Ordines siue maiores, siue minores conferri debeant ab Episcopo inter Missarum solemnias, & ieiunio, ut con-
Ordines ma- iores & mi- niores valide extra Missarum solemnias conferri va- lent.
 fult Tridentinum *sess. 23. c. 8. de reformat.* Si ta-
 men secus fiat, Ordinatio tenet, nec vllam Or-
 dinatus suspensionem incurrit, dummodo ser-
 uetur vera forma, & materia Ordinationis.
Marchin. de Ordin. tract. 1. part. 7. cap. 5. nume- ro 17. & 18.

85 Licebit Episcopo aliquando ex iusta causa
Licet Episco- po, aliquando ex iusta causa Ordines ma- iores die Do- minica con- ferre.
 maiores Ordines die Dominica conferre, nempe
 mane diei Dominicae immediatè sequentis ge-
 neralem Ordinationem: si in Sabbatho ob or-
 dinandorum ingentem numeram Ordinationes
 expediri non poterint: dummodò continue-
 tur ieiunium Ecclesiasticum tam ab Ordinante,
 quam ab Ordinando. *Cap. Quod à patribus, dist. 7. 5.* Quia in eo casu fìctio Canonica ma-
 ne diei sequentis trahitur ad vesperam Sabba-
 thi precedentis: & sic Ordines dicuntur in
 Sabbatho assignato conferri. *Hentiq. lib. 10. c. 12. n. 2. Syluest. v. Ordo 2. q. 6. Villalob. in sum. tom. 1. tr. 1. diff. 13. Marchin. tr. 2. p. 7. c. 5. n. 9. Diana p. 2. tr. 16. resol. 28.*

86 Ordinatus extra tempora legitima absque
Ordinatus extra tempo- ra siue dispen- satione suspen- sione ab exe- cutione Ordinis incurrit.
 speciali summi Præsulis dispensatione suspen-
 sionem ab executione Ordinis incurrit, ut ha-
 betur in Extravag. Pij II. *Cum ex sacrorum.* Et
 hæc suspensio est perpetua à solo Papa dispen-
 sabilis. *Barbos. de potest. Episc. all. 17. n. 14. Bonac. de Censur. d. 5. q. 6. punct. 5.* Scio tamen Episcopum posse ab hac suspensione absoluerè, si sit oc-
 culta ex *Trid. sess. 24. c. 6. de reform.*

87 Verum Episcopatus non potest nisi in die
Episcopatus nequit nisi in Dominica die conferri.
 Dominica conferri, ut constat ex antiqua Ec-
 clesiae praxi, & tradit *leo 1. Ep. 79. c. 1. & refer- tur in Cap. Quod die, dist. 7. 5.*

88 Religiosi possunt extra tempora Ordines re-
Religiosi pos- sunt extra te- pora ex varijs priuilegijs Or- dinari.
 cipere. Quia ad hoc varijs priuilegijs potiuntur.
 Extat inter præcipua priuilegium Gregorij
 XIII. pro nostra Societate, quo præcipit ordi-
 nariis ut Iesuitas suorum superiorum licentiam

habentes Ordinent etiam extra tempora in tri-
 bus festis continuis, & non seruatis interstitiis,
 & absque vlla Ordinum expressa functione,
 nec eos circa cantum, officia, aut ceremonias
 Ecclesiasticas vocitent ad examen. At quam-
 uis idem Gregorius prohibuerit, hoc priuile-
 gium alijs Ordinibus priuilegia Societatis par-
 ticipantibus communicari: & ideo Suario no-
 ster *de legib. lib. 8. cap. 17. num. 8. Vaquez tom. 3. in 3. part. dist. 246. cap. 5. num. 50. & Hurtado Complutensis tract. de Ordin. difficult. 23. asse- ruerint*, hoc priuilegium ita societati esse pro-
 pium, ut alijs Religionibus non communice-
 tur, etiam in priuilegijs eiusdem participant:
 nihilominus alijs Ordines, ut Theatini, & Bar-
 nabita hoc priuilegio potiuntur. Quia alijs
 Pontifices post Gregorium XIII. his Ordini-
 bus absque vlla limitatione concesserunt Socie-
 tatis priuilegijs sui. *Marchin. tract. 1. part. 7. cap. 7.* Præterea eodem priuilegio potiuntur
 Fratres Minores, & ij, quorum priuilegia fe-
 ctantur, concessis scilicet, & concedendis. Quia
 Clemens VIII. & Paulus V. priuilegia Fratrum
 Minorum ex certa scientia, motu proprio, & de
 plenitudine potestatis confirmarunt. Ad hæc
 idem priuilegium Monachis D. Hieronymi, &
 S. Benedicti Alexander VI. & Eugenius IV.
 concessere: quod non esse à Tridentino reuo-
 catum, docent *Rodriguez tom. 1. q. 9. Regul. q. 55. artic. 17. & tom. 3. quest. 23. art. 5. Barbos. de po- test. Episc. allegat. 17. part. 1. num. 6.* Denique
 testantur *Portellus de dub. Regul. v. Ordines sa- cri, num. 4. & Diana part. 3. tract. 2. resolut. 31. & 112.* Simile priuilegium Ordini siue Con-
 gregationi S. Iohannis Euangelistæ in Portu-
 galia fuisse à Clemente VIII. die 23. Nouem-
 bris anno 1596. concessum: ut scilicet pos-
 sint Ordinibus initiari extra tempora, & per
 quemcunque Episcopum tribus Dominicis,
 vel festis continuis, vel interpolatis, non
 seruatis interstitiis à Tridentino designa-
 tis.

SECTIO SECVNDA.

De Ordinis Sacramento, Problemata.

CAPVT VII.

Circa naturam, quidditatem, ac nume-
 rum Ordinum.

PROBL. I.

Prima Tonsura est, & non est verus
 Ordo Ecclesiasticus.

89
Verus est Or- do,

ERUS est Ordo. Quia in Cap.
Cum contingat, de aetate & qualis.
 Ordinandi, prima Tonsura voca-
 tur Ordo Clericalis, & eodem no-
 mine vocat Glossa ad cap. Nullus,

de temporib. ordinat. in 6. Et quia Tonsuræ ini-
 tiati Clericibus gaudent priuilegijs, sunt enim
 capaces Beneficiorum, quorum sunt incapaces
 laici. Sic Canonistæ Nauar. in *Manu. cap. 22. num. 18. Couar. in cap. Quia nos, n. 4. de priuileg.*
 Cardin. Alexandr. in *cap. Clericos dist. 21. Garcia de Benef. p. 7. c. 1. n. 2. Barbos. de Offic. & potest. Episc. alleg. 2. n. 16. & 17.* & alij multi apud No-
 uarium *tract. 1. p. 1. n. 1.*

Verus Ordo non est Quia Patres & Concilia,
 dum omnes alios Ordines enumerant, primæ
 Tonsuræ non meminerunt. Et quia Ordo, quod
 est Sacramentum Ecclesiæ constat materia &
 forma: sed Tonsura nullam habet formam, licet
 habeat pro materia capillorum abscissionem: ergo
 Tonsura non est Ordo. Minor probatur, nam
 verba illa relata in Pontificali Romano: *Domi- nus pars hereditatis meæ, &c.* sunt ceremoni-
 alia, non substantialia: quare etiam sine illorum
 prola

Seccio II. De Ordine, Problemata. 209

prolatione quis fieret Clericus consuratus per
solum translationem illius ad statum laicali ad Ec-
clesiasticum, de quo inferius. Ita Theologi Ma-
gistr. in 4. dist. 24. Ibi D. Thom. q. 4. a. 1. Bonau.
Durand. Albert. Richard. Palud. Sylvest. v. Ordo
1. & alij Summistae. Suar. de Sac. d. 1. sect. 2.
Reginald. l. 3. o. n. 4. Vasq. tom. 3. in 3. p. d. 236.
c. 1. Bonac. d. 8. q. vnie. punct. 1. num. 6. Bellatm.
Opus. de doctr. Concil. Trid. tit. de Ordine. Filiuc.
tract. 9. n. 3. Laym. lib. 5. tract. 9. cap. 13. num. 3.
& alij, quos refert, & sequitur Nouarius Mar-
chin. ubi supra.

91
Hoc verius existimo. Nam licet Tridenti-
num hanc inter Canonistas & Theologos li-
teram noluit dicere: si quis tamen attentè ver-
ba Concilij perpendat, planè conspiciet, ipsam
Theologorum sententiam valde fauere. Nam sec.
23. c. 2. ait: *Et qui iam Clericali consurati sunt
sunt, per minores ad maiores ascendunt.* Vbi di-
stinguit primam consuram à minoribus Ordini-
bus. Certè in consuram non datur initiatum ali-
qua spiritualis potestas, cum ad nullum certum
officium in Ecclesià habendum deuretur sal-
tem in Ordine ad Eucharistia ministerium ad
quod Ordines cuncti diriguntur. Igitur Ordo
vocitatus non est.

PROBL. II.

Quatuor minores Ordines sunt, &
non sunt vera Ecclesiæ sa-
cramenta.

92
Non sunt. Quia in primitiua Ecclesià non
fuerunt quatuor minores Ordines, cum de
illis nulla fiat mentio. Sic Vasq. d. 137. c. 2.
Magistr. in 4. dist. 24. Sotus q. 1. a. 4. concl. 7. Na-
uar. c. 2. n. 18. Victor. n. 226. Couat. l. 1. variar.
c. 10. n. 10. Sylvest. v. Ordo 1. q. 1. Laym. lib. 5.
tract. 9. cap. 13. num. 4.

93
Sunt vera Sacramenta. Quia quatuor mi-
nores Ordines fuerunt in Ecclesià ab initio ip-
sius: Ergo credi potest collationem eorum fuisse
à Christo Domino institutam, & ab ipso, qui
Ordinationem instituit in Sacramentum, etiam
fuisse in Sacramentum additam, sicut etiam Or-
dinationem maiorem. Antecedens traditur à
Tridentino sess. 23. c. 2. dum de Subdiaconatu, &
de quatuor minoribus Ordinibus ait, eorum
nomina, & ministeria fuisse ab initio Ecclesiæ.
Id significat Clemens dum Epist. 2. ad fratrem
Domini, eorum mentionem facit, & Cornelius
Pontifex circa annum Domini 255. Epist. ad
Fabian. & Caius Epist. ad Felicem & Concil.
Rom. sub Sylvestro Can. 2. dum ordines mino-
res enumerat ut rem in Ecclesià antiquam.
Ite Hurtad. hic diff. 9. Ledesin. diff. 8. concl. 3.
Victor. q. 226. Alter Ledesin. in sum. hic c. 1. post.
3. concl. Bellatm. tom. 3. de Ord. c. 7. & 8. Hentiq.
l. 10. c. 2. n. 2. dicens oppositum à Guido errorem
reputari. Nimis acris censura. Reginald. l. 3. o.
num. 17. Filiuc. tract. 9. num. 28. Dicastil. d. 1.
dub. 8.

94
Probabilis admodum hoc iudicio, dum
lego Eugenium IV. in suo decreto postquam de-
clarauit Ordinem esse Sacramentum, & mate-
riam illius esse illud, per cuius traditionem Or-
do confertur, & assignauit materiam Presbyte-

ratus, Diaconatus, & Subdiaconatus, addit: *Et
similiter de alijs per verum ad sua ministeria per-
tinentium assignationem.* Quo absque dubio
supponit etiam minores Ordines esse Sacra-
mentum. Id etiam indicat haud obsecrè Tri-
dentinum sess. 23. c. 2. & 3. can. 1. Nam post-
quam c. 2. enumerat Ordines maiores & mino-
res, c. 3. & can. 3. absoluta, & absque vlla limi-
tatione Ordinationem appellat sacram, & defi-
nit esse Sacramentum, ac proinde appellat sa-
crum non in eo sensu, in quo Ordines maiores
sacri, sed quia est Sacramentum.

PROBL. III.

Diaconatus est, & non est verum noua
Legis Sacramentum.

95
Non est Sacramentum. Quia Sacramen-
tum Ordinis confertur, ut quis fiat potens
ad conficienda Sacramenta: sicut Sacramen-
tum Baptismi confertur, ut quis fiat habilis ad
recipienda reliqua Sacramenta: sed per Ordi-
nationem Diaconi non datur potestas aliqua ad
conficienda Sacramenta: Ergo Sacramentum
non est, sed tantum preparationes quædam ad
Sacramentum Sacerdotij: sicut exorcismus, &
catechismus ad Sacramentum Baptismi. Et
quia Ordinationis Diaconi ad altare nulla sit
mentio in scriptura, sed tantum ad mensæ mini-
sterium, ad quod nullum Sacramentum reci-
piebatur. Sic Durand. in 4. dist. 24. q. 2. Caiet.
tom. 1. Opus. tr. 11. Salmeron. apud Philibert.
tr. 2. de Ord. p. 7. c. 1. n. 9. & 10. volentes, Dia-
conatum ab Apostolis fuisse institutum Baron.
tom. 1. anno Domini 34. Hanc sententiam di-
cunt esse probabilem Victor. de Sacram. n. 226.
& 235. Sotus dist. 24. q. 1. a. 4. Martin. de Le-
desin. p. 4. q. 40. a. 1. Laym. lib. 5. tract. 9. cap. 4.
num. 4.

96
Sacramentum est. Quia in Ordinatione
Diaconi ordinans dicit: *Accipe Spiritum San-*
ctum: Ergo per eam confertur gratia sanctifi-
cans, media qua Spiritus sanctus simpliciter, &
absolute confertur sine præfatis verbis, & im-
positione manuum facta ab Episcopo sub illis: siue
traditione libri Evangeliorum, & verbis ipsi cor-
respondentibus: siue omnibus simul. Et quia
Diaconus accipit potestatem proximè assisten-
di Sacerdoti celebranti, & eo absente, Eucharis-
tiam ministrandi ægrotis, cantandique Evan-
gelium in Missæ sacrificio: Ergo est Sacramen-
tum. Ita omnes Theologi, & Canonistæ. Hen-
riq. l. 10. c. 2. n. 2. Sa v. Ordo, n. 1. Petr. Soto sess. 4.
de Ord. Miran. in Mau. Præf. q. 38. a. 10. Cornel.
à Lapi. ad Cap. 6. Act. Palas hic punct. 3. n. 6.
dicens, id esse certum. Trul. lib. 6. dub. 2. nume-
ro 10.

97
Astito cum nostro Henriquez citato, pri-
mā sententiam non esse tutam, ne dicam teme-
rariam. Quia Anastasius II. Epist. ad Anastas. præf. exten-
dit Imperat. c. 7. contrarium expressit, & satis signi-
ficat Tridentinum sess. 23. can. 6. esse reiiciendam
dum ait: *Si quis dixerit in Ecclesià Catholica non
esse Hierarchiam divinā ordinatione institutam,
anathema sit.* Vbi per Ministros ut minimum
Diaconi intelliguntur. Si ergo ordinatio Dia-
coni instituta est à Christo sicut ordinatio Pres-
byteri,

byteri, & Episcopi absque dubio instituta est Sacramentum, sicut Presbyteri, ac Episcopi ordinatio. Afferro itaque primam sententiam parum esse tutam, secundam autem certam non tamen de fide.

PROBL. IV.

Subdiaconatus est, & non est verum nouae Legis Sacramentum.

98

Non est Sa-
cramentum.

Sacramentum non est Subdiaconi ordinatio. Quia huius ordinatio confertur absque manuum impositione, quae ad Sacramentum Ordinis necessaria est: nam Sacramentum Ordinis per eam significatur. Et quia Ordo Subdiaconi non fuit Sacer ab initio Ecclesiae, ut constat ex cap. Nullus, dist. 60. & ex cap. A multis, de acate, & qualis, ordinand. Ergo Ordinatio Subdiaconi non fuit à Christo instituta in Sacramentum, ex tunc enim Ordo Subdiaconi esset Sacer. Sic Durand. Caiet. tom. 1. Opus. tract. 11. Magist. in 4. dist. 24. §. Septimus Ordo, Durand. ibi. Gratian. in decret. dist. 21. §. 1. Ayala l. de trad. Apost. c. de Ordin. Maldonat. q. 3. de Ord. Ait esse probabile Victor. n. 226. Sotus dist. 24. q. 1. art. 4. Machado tom. 2. l. 4. p. 1. tract. 7. docum. 1. num. 2.

99

Sacramentum
est.

Subdiaconatus Ordo Sacramentum est. Quia ratio qua Probl. 2. probauimus quatuor minores Ordines esse Sacramentum nouae Legis, in Subdiaconatu non minori militat causa, imò maiore; nam Subdiaconatus est Ordo illis perfectior, ut potest institui ad ministrandum proximè in altari Presbytero celebranti, quod minoribus Ordinibus non conuenit. Et quia Subdiaconus per suam ordinationem verè recipit spiritualem potestatem ad sacrum aliquod exercendum, nempe ad hoc ut Calicem & Patenam deferat ad Altare, & Diacono portiget vinum, & aquam supeditet ad sacrificium: Epistolam solemniter in Missa cantet: Ergo est verum Sacramentum. Ita Doctores communiter. Palas tom. 4. tract. 27. punct. 3. Gesuald. 1. p. sum. tract. 31. c. 2. à n. 14. D. Thom. in 4. dist. 24. q. 2. art. 1. quest. inno. 3. Bonau. art. 1. q. 1. Richard. art. 3. q. 3. Palud. art. 3. q. 1. Valent. d. 9. q. 1. Valq. d. 238. Coninch. d. 28. dub. 6. Adam. d. 7. q. 2. dub. 2. Hurrad. hic diff. 8.

100

Auctoritas cen-
sura.

Scio aliquos Doctores asseruisse, hanc sententiam esse de fide: aliquem autem esse haeticum putasse, qui Subdiaconatum à Sacramento excludit. Hos autem nimis rigidè locutos fuisse reor, illud autem certum, Tridentinum secundam sententiam approbare videri, dum sess. 23. can. 6. statuit: Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam diuinam Ordinatione institutam, qua constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, anathema sit. Vbi per Ministros Diaconos, & Subdiaconos qui Altari immediatè ministrant intelligi, quis dubitare potest?

PROBL. V.

Episcopatus est, & non est Ordo Ecclesiasticus.

Suppono contra haeticos, Episcopatum esse à simplici Sacerdotio distinctum saltem tanquam includentem ab inclusio. Quaelicet Episcopatus tamen, num Episcopatus proptèr à Sacerdotio simplici distinctus, & ipsi superadditus sit Ordo Ecclesiasticus? Non est. Quia Episcopatus proptèr à simplici Sacerdotio distinctus, non est potestas ad consecrandum, nec ad ministrandum Sacerdoti consecranti. Et quia aliàs essent octo Ordines Ecclesiastici. Et quia aliàs Episcopatus ut distinctus à Sacerdotio peculiare characterem imprimeret. Sic Albert. in 4. d. 24. a. 39. Soc. q. 1. a. 2. & 3. Ferra. 4. contra gent. c. 76. Henr. l. 10. c. 2. Reginald. l. 30. r. 1. Bonac. d. 8. punct. 1.

Est quidem Ecclesiasticus Ordo. Quia Episcopatus proptèr à simplici Sacerdotio distinctus, & ipsi superadditus, est gradus quidam & potestas in Ecclesia Dei ritu Ecclesiastico, & modo stabili collata in ordine ad sacrificium Missae, nempe ad efficiendas Sacerdotes potentes in Altari sacrificare, & alios Ministros Sacrificio seruientes: Ergo verè & strictè est Ordo Ecclesiasticus. Ita Altsiodor. l. 4. sum. tract. 8. q. 1. Maior in 4. dist. 24. q. 1. Valent. d. 9. q. 1. p. 4. Valq. d. 240. c. 3. Coninch. d. 20. dub. 2. Adam. d. 7. q. 2. dub. 3. Becan. c. 26. q. 2. Hurrad. hic diff. 3.

Hoc probabilius reor. Quia mentem esse Tridentini existimo, sess. 23. c. 4. profantis: Proinde Sacrosancta Synodus declarat, prater ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem precipue pertinere. Et can. 6. citato: Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam diuinam ordinatione institutam, qua constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris anathema sit. Ergo ex Concilio satis aperte innuitur Episcopatum esse verum Ordinem sicut est Sacerdotis ordinatio. Praterèa in Ordinatione Episcopi producit gratia ex opere operato, ut constat ex illis verbis: Accipe Spiritum Sanctum: producit Character, cum Episcopus, in sui ordinatione accipiat veram, nouam, realem, & indelebilem potestatem ordinandi Ministros Ecclesiae, & conferendi confirmationis Sacramentum. Profectò quamvis Episcopatus proptèr à simplici Sacerdotio distinctus, si Ordo Ecclesiasticus: non tamen fuit octo Ordines: quia ut sic distinctus non est Ordo totalis distinctus totaliter à Sacerdotio simplici, sed tantum partialis ab ipso partialiter distinctus: nam ex Episcopatu ut sic, & ex simplici Sacerdotio integratur, ac perficitur vnum Sacerdotium.

PROBL. VI.

Ordinatio Episcopi est, & non est nouae Legis Sacramentum.

Non est Sacramentum. Quia Episcopatus proptèr super additus Sacerdotio, Ordo non est Sacramentum.

Sectio II. De Ordine, Problemata. 211

est. Et quia in ordinatione Episcopi nulla est materia, neque forma, quibus constare Sacramenta quis dubitat? Sic Richar. in 4. dist. 24. a. 2. q. 3. Sotus q. 1. art. 3. Couar. l. 1. variar. c. 10. n. 15. & alij.

105 ^{Sacramentum} Episcopi absolute & simpliciter confertur Spiritus Sanctus: Ergo in eâ confertur gratia sanctificans. Consequentia probatur: quia Spiritus Sanctus non datur simpliciter nisi media gratia sanctificante. Antecedens verò constat, tum ex Tridentino sess. 23. Can. 4. ubi generaliter dicitur, per sacram ordinationem conferri Spiritum Sanctum, tum ex formâ ordinationis Episcopi, in quâ ordinans dicit, *Accipe Spiritum Sanctum*. Ita Durand. in 4. dist. 24. q. 6. Medin. l. 1. de contin. c. 15. Bellarm. hic. c. 5. Valent. d. 9. q. 1. p. 4. Valq. d. 240. c. 4. Coninch. d. 20. dub. 6. Adam. d. 7. q. 2. dub. 2. Becan. cap. 26. quæst. 3. Hurtad. hic. dist. 7. q. 7.

106 ^{Hanc sententiam merito prima præferendam existimo, tum quia Episcopatum Ordinem esse, Probl. 5. constat, tum quia forma, & materia perfecti, non dubito. Materia enim proxima in ordinatione Episcopi est manus Episcoporum consecrantium impositio: forma verò verba illa simul à tribus Episcopis manus imponentibus prolata: *Accipe Spiritum Sanctum*. Quod non obscure deduxerim ex Paulo 1. Timot. 4. dum enim sermonem instituit de ordinatione Timothei in Episcopum, ait: *Noli negligere gratiam, quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyterij*, id est, conventus Episcoporum. Certe si in ordinatione Episcopi per impositionem manuum Episcoporum, & per prophetiam, id est, per verba illa, *Accipe Spiritum Sanctum* confertur gratia: absque dubio manus impositio est materia proxima, & præfata verba sunt forma.}

PROBL. VII.

In Episcopi Ordinatione infunditur, & non infunditur novus Character à Sacerdotali Characterè distinctus.

107 ^{Potestas Episcopalis realis quidem est, & indelebilis: sed non est nova qualitas, vel novus Character à Characterè sacerdotali distinctus: sed ipse Character presbyteralis magis extenditur per quam extensione potest Episcopus novus actus iure divino exercere, quos prius non poterat ante Episcopalem consecrationem. Quia Episcopi ordinatione non est distincta à sacerdotali sed eius extensio; Ergo Character distinctus non est, sed solum extensio, & dilatio Characteris sacerdotalis. Sic Viuald. rr. de Ord. n. 13. Sanch. tom. 2. disp. c. 2. cap. 1. dub. 9. n. 5. & dub. 2. n. 21. Henriq. l. 10. c. 7.}

108 ^{In Ordinatione Episcopi novus Character infunditur, à Characterè sacerdotali distinctus. Quia consecratio Episcopi est vera Ordinatio sacra & distincta, ut potest solemnior, & superior ordinatione sacerdotali, ut definit Trid. sess. 23. c. 4. & can. 9. At omnis ordinatio sacra est verè & propriè Sacramentum ut etiam definit ibi Trident. Can. 3. Ergo consecratio Episcopi est}

verè Sacramentum Ordinis, distincta realiter ab ordinatione Sacerdotis. Tunc sic: Sed Sacramentum Ordinis imprimit Characterem, ut Concilium Can. 4. definit: Ergo ordinatio Episcopi imprimit Characterem distinctum à Characterè sacerdotali. Deinde quia potestas, quæ tribuitur Episcopo est distincta in specie ab illâ quæ tribuitur Sacerdoti per suam ordinationem: Ergo non possunt esse vna in specie qualitas, vna in specie Character. Pater consequentia: antecedens verò probatur, quia potestas Episcopalis, ac Sacerdotalis respiciunt obiecta specie distincta: illa enim habet pro obiecto confirmare, & ordinare, hæc verò Corpus consecrare Dominicum: Ergo non sunt vna qualitas, sed diuersæ. Ita Marchin. tr. 1. de ord. p. 1. c. 11. n. 18. Hurtad. hic. diff. 3. Petr. à S. Ioseph. tom. 2. de Sacram. d. 7. sect. 2. Leand. p. 2. tr. 6. d. 1. q. 12.

Ego autem consequenter ad ea quæ Probl. 5. asserui, dixerim, per Episcopatum imprimi Characterem partialiter distinctum à Characterè Sacerdotis ad consecrandum, & à Characterè ad absolvendum à peccatis: ex quibus tribus quasi ex partibus integrantes vna totalis Character Sacerdotis perfecti constituitur, ita tamen ut Character ad efficiendos Sacerdotes nequeat valde imprimi, non præsuppositis duobus primis: sicut neque Character ad absolvendum, non præsupposito Characterè ad consecrandum, quamvis omnes hi tres possint imprimi absque inferiorum Ordinum Characteribus.

PROBL. VIII.

Qui Sacerdotio non fungitur, potest, & non potest in Episcopum consecrari.

110 ^{Non Sacerdos potest in Episcopum consecrari. Quia in Ordinatione Episcopi novus imprimitur Character: Ergo potest quis valde consecrari in Episcopum, licet non sit Sacerdos: sicut valde potest fieri Diaconus qui non est Subdiaconus, aut Presbyter qui Diaconus non est propter eandem rationem. Non poterit tamen nisi Presbyteratum inear Episcopalem exercere potestatem. Sic Marcus Anton. Cuchus l. 2. institut. tit. 6. m. 20. Ioan. Andr. ad cap. 1. de Clerico per saltum prom. Iacobat. de Concil. l. 10. a. 7. quos sequitur Couar. l. 1. variar. c. 10. n. 16.}

Non Sacerdos non potest consecrari in Episcopum. Quia Episcopatus claudit essentialiter Ordinem, & potestatem sacerdotalem, non verò Diaconatus Subdiaconatum: Ergo repugnat quem consecrari in Episcopum qui prius sit Sacerdos. Probatur antecedens qui Episcopatus est summum & perfectum Sacerdotium: Ergo debet includere in sibi conceptu formali ad equato Sacerdotalem potestatem. Ita Sayr. l. 7. de Censur. c. 10. n. 41. Suar. de censur. d. 3. sect. 1. n. 53. Valq. 10. 3. in 3. p. d. 240. n. 54. & d. 243. num. 24. Hurtad. hic. diff. 3. Leand. tr. 6. d. 1. quæst. 13.

Profectò hanc sententiam certè omninò puto. Nam sicut potestas absolvendi à peccatis ita nec cessatio babilis.

SCOBAR
Heck Mon
om III. IV
E IV

212 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

cessario ex institutione Christi praesupponit potestatem consecrandi, ut hac non praesupposita, nequeat illa valide conferri: ita etiam potestas efficiendi Sacerdotes ita necessario praesupponit Ordinem, & potestatem simplicis Sacerdotij, ut hac non praesupposita, nequeat illa valide conferri. Quia Episcopus est Sacerdos perfectus fecundus, ac potens alios Sacerdotes creare: ideo Episcopus comparatur cum simplici Sacerdote sicut vir perfectus potens generare cum iuvene nondum potente. Si ergo Episcopus ex proprio officio habet dignitatem sacerdotalem aliis conferre, & nemo dat, quod in se non habet, vel actu, vel eminenter: necessario quis debet Sacerdos esse, ut sit Episcopus.

PROBL. IX.

Cardinalatus est, & non est verus Ecclesiae Ordo.

115 *Est verus Ordo.* **E**st quidem. Quia Cardinalatus fuit à Christo Domino institutus Apostolice fuit eius veluti Consiliarij, quibus Cardinales Pontificis summi Assessores ac Consiliarij successerunt. Et quia loco Sacerdotum Levitici generis successerunt, ut sint Papae coadiutores in Ecclesiae gubernatione, sicut illi Sacerdotes coadiutores erant summi Hebraeorum Pontificis: sed illi Sacerdotes fuerunt à Deo instituti iure diuino: Ergo etiam Romanae Cardinales Ecclesiae. Sic Turrecrem. l. 1. sum. c. 80. Cardin. Alban. tract. de Cardinalat. q. 5. Anton. Barbat. tract. de potest. Cardin. q. 1. Cardin. Iacobat. tr. de Conciliis l. 1. art. 12. Laudemi. tr. de Cardinalat. q. 7. D. Antonin. 3. part. 2. l. c. 1. & 2. Mouentur ex textu in Cap. per venerabilem, §. Rationibus qui filij sine legitimi. Et ex cap. Fundamenta, §. Decet, de elect. in 6.

114 *Verus Ordo non est.* **N**on est Ecclesiasticus Ordo, nec Characterem imprimit, nec fuit à Christo Domino institutus. Quia Cardinalatus non habet consecrationem aliquam, nec materiam, nec formam: Ergo neque erit Ordo, neque imprimit Characterem. Et quia datur transitus à gradu Cardinalatus ad gradum laicalem: nam Cardinales nisi sint in sacris constituti possunt, deposita hac dignitate, uxorem ducere, & ad saeculum redire: Ergo haec non est aliqua dignitas ex Christi institutione manans. Ita Cardin. Bellarm. l. 1. de Cleric. c. 16. controu. 5. Chamerota de Sacram. tract. 1. l. c. 1. dub. 2. Sotus in 4. dist. 24. q. 2. art. 4. Azor. p. 2. l. 4. c. 1. q. 3. Cardin. Zabarella in Clement. Ne Romani, ff. Porro, de election. Barbat. consil. 1. n. 14. à contraria opinione recedens. Moneta tr. de Commut. ultim. volunt. c. 12. n. 75. vbi cum aliis probat Cardinalatum posse à Papae extingui; consequenter non erit de iure diuino, neque Ordinis Sacramentum.

115 *Hoc certum putarim.* **H**oc certum mihi, qui legens Patres, generalia Concilia, Pontificumque decreta, & saepe aduertens inibi omnes Ordines sacros enumerari Cardinalatus ordinationem omnino silentio praeteriri video. Itaque non esse Ecclesiasticum Ordinem affirmo, quia non est potestas in Ordine ad Missae sacrificium: sed dignitas quaedam praecelsa admodum dignitate Episcopali Superior quoad vniuersalitatem regiminis. Nam

Cardinalis suo consilio Pontificem iuuat ad vniuersalis Ecclesiae gubernationem.

CAPVT VIII.

Circa omnium Ordinum in particulari Institutionem.

PROBL. X.

Prima Tonsura constat, & non constat propria materia, & forma.

116 **C**ONSTAT quidem. Quia verum est Sacramentum: Ergo debet materia ac forma constare, scilicet impositione manus Episcopi, & verbis illis: *Dominus pars hereditatis meae*. Sic Torrell. l. 1. 5. pract. c. 5. n. 3. vbi affirmat, primam Tonsuram per impositionem Episcopi manus exhiberi, & Auctores qui existimant Tonsuram verum esse Sacramentum.

117 **M**inimè constat. Quia non est verus Ordo nec verum Ecclesiae Sacramentum. Habetamen loco materiae capillorum abscissionem, & loco formae verba illa *Dominus pars, &c.* quibus verbis tonsuratus spiritus terrenarum rerum cupiditatibus, Deum in hereditatem se accipere proficitur. Ita Nauat. consil. 4. de Sacram. non iteran. Marchin. tr. 2. p. 1. c. 12. Henric. l. 10. c. 9. n. 4. & alij communiter.

118 **C**um Tonsura verus Ordo non sit, sed passiva dispositio ad Ordines, uti vidimus supra: non habet propriam materiam & formam, licet aspectanti capillorum abscisio & verborum illorum probatio videatur veri Ordinis verique Sacramenti speciem exponere.

PROBL. XI.

Valida est, & valida non est Tonsura collatio si nec Episcopus abscindens comam, nec tonsurandus illa verba proferrent: Dominus pars, &c.

119 **N**on est valida. Quia Pontificale Romanum illorum verborum recitationem expressè praescribit: Ergo videtur ad Tonsuræ substantiam pertinere. Sic Canonistae quidam, quos pressio nomine memorat Leand. tract. 1. c. 1.

120 **V**alida est. Quia illa verba substantialia non sunt, nec ut talia à Pontificali praecipuntur, sed tantummodo, ut caeremonialia: & ideo eorum omisio non reddit inuvalidam Tonsuram, cum haec substantialiter constet in translatione à statu laicali ad Ecclesiasticum, capillorum abscissione quasi visibili signo expressa. Ita Rodrig. p. 2. sum. c. 17. num. 6. Sotus in 4. dist. 24. a. 1. Nauat. l. 1. consil. 12. de tempor. ordinat. Henric. l. 10. c. 9. circa finem. Molles. in sum. tr. 2. c. 3. n. 20. Fornat. de Ord. c. 7. n. 1. Quos citat, & sequitur March. tr. 2. p. 1. c. 12. n. 4. Leand. citatus.

Idem

Sectio II. De Ordine, Problemata. 213

Idem affirmo credens per paucos esse, qui illa verba se protulisse meminerint. Monuerim tamen ex hisce Auctoribus à Marchino expressis pro sua ac nostra sententiâ Patrem Henriquez meum oppositum videtur insinuas, casu quo prefata verba ab Episcopo omittentur; Sic enim inquit: *Hæc Tonsura confertur in absolutione capillorum, dicente Episcopo in personâ eius qui tonsuratur: Dominus pars, &c.*

tur potestas absolendi, institutus fuit Presbyteratus post Resurrectionem Ioan. 20. illis verbis: *Accipite Spiritum Sanctum quorum remiseritis peccata, &c.* Sic Trident. sess. 14. de Penit. Can. 3. & sess. 22. Can. 1. & 2. & utramque partem docent omnes Theologi, & Canonistæ.

Ego quidem sententiæ tot Doctorum auctoritate munitus libenter subscribo.

124

Hoc tenet

PROBL. XII.

Fuerunt, & non fuerunt omnes septem Ordines sigillatim, & in particulari à Christo Domino instituti.

Non fuisse in particulari instituti. Quia Christus Dominus generatim omnes instituit in vltimâ cenâ: & per potestatem excellentiâ simul dedit Apostolis vno verbo totum singulorum Ordinum maiorum, ac minorum potestatem. Sic Henric. 1. 10. c. 3. n. 1. Valent. d. 9. q. 1. p. 4. Reginald. 1. 30. n. 6. Bonac. d. 8. pan. 1. n. 6. Granad. contr. 9. tr. 1. d. 1. n. 6. Marchin. 1. 1. p. 7. n. 3. Machad. 10. 2. l. 4. p. 1. tr. 2. docum. 5. n. 6. Sicut igitur illis verbis expressis in Cenâ: *Hoc facite in meam commemorationem*, Sacerdotium instituit, ita & Diaconatum, Subdiaconatum, &c. Et sicut tunc Apostolos Sacerdotes creauit, ita eadem auctoritate eisdem verbis Ordines omnes tam maiores, quam minores eidem generatim contulit.

Fuisse quidem omnes Ordines sigillatim, & in particulari à Domino instituti. Quia hoc probabilissima constat inductione. Instituit enim Officiarium quando Mat. 21. præcipuum huius Ordinis munus exercuit, euentes, & vendentes à Templo eiciendo. Sic Archang. dist. 24. & 25. ex Magistro. Fabius Incarnat. in serm. Sacrd. p. 1. tract. 2. de Ord. Sam. c. 1. Lubl. p. 1. sum. v. Ordo. Olius in Confess. Cathol. c. 5. 1. Estian. 4. dist. 14. §. 9. 10. & 11. Nugnus q. 37. art. 5. Instituit Lectoratum, quando Luc. 2. in medio seniorum librum Isaie aperuit, & in eo legit. Spiritus Domini super me. Sic citati Doctores, quibus faver August. 1. 1. de Baptismo. par. 1. c. 37. Instituit Exorcistatum, quando Mar. 6. & 16. exorcizans energumenos, demonia ab eis exturbauit. Sic illi, & Marchin mutans sententiam 1. 2. p. 4. c. 1. n. 3. Machad. 10. 2. l. 4. p. 1. tr. 2. docum. 4. Instituit Acolytatum, quando Ioan. 8. prædicando dixit: *Ego sum lux mundi, qui sequitur me non ambulat in tenebris.* Sic Archang. Lublin. & alij citati. Instituit Subdiaconatum, quando Ioan. 13. post Cenam pedes Discipulorum diluit. Sic Marchin. citat. num. 4. Olius tract. de Ord. c. 5. 2. Vasq. d. 2. §. 8. c. 5. Archang. Lublin. Instituit Diaconatum, quando in ipsâ Cenâ Sacramentum Corporis, & Sanguinis sui Discipulis dispensauit. 1. Cor. 11. Sic Mag. it Archang. Fabi. Lublin. Molfes. in summ. tom. 2. c. 9. n. 15. & 15. Olius, Victor. Esti. & alij. Instituit denique Presbyteratum, quando in vltimâ Cenâ illa verba protulit: *Hoc facite in meam commemorationem*, quoad illam scilicet partem, in qua Sacerdoti confertur potestas consecrandi Corpus ac Sanguinem Domini; quoad alteram vero partem, qua Sacerdoti da-

PROBL. XIII.

Clerici minorum Ordinum peccant, & non peccant mortaliter, in mortali sua munia exercendo.

Mortaliter peccant. Quia in sua Ordinatione gratiam receperunt ad munera sua dignè exercenda: cuncta autem eorum munera magnæ auctoritatis sunt, magnam reuerentiam requirunt. Sic Syluest. v. Clericus 2. n. 2. Armil. ibi. n. 17. Angel. Clericus 8. num. 2. Nauar. cap. 27. n. 163. Faber. in 4. dist. 24. q. 1. d. 1. cap. 3. num. 80.

125

Mortaliter peccant.

Non peccant mortaliter. Quia nullum de hoc extat Ecclesiæ præceptum, & ii extat diuini non obligat grauius propter materiam leuitatem ad exercendas in gratiâ minorum Ordinum functiones, quatum aliquas videmus à secularibus exerceri. Ita Marchin. 1. 2. p. 6. c. 4. n. 8. Machad. 10. 2. l. 4. p. 1. tr. 4. docum. 2. n. 2. Card. de Lugo d. 8. de Sacram. in gen. num. 152. Granad. 10. 4. contr. 3. de Sacram. in gen. tract. 5. d. 5. n. 7. Diana p. 3. tr. 4. resol. 196. Reginald. 1. 30. n. 27. Valent. 10. 4. d. 9. q. 1. pun. 4.

126

Non peccant mortaliter.

Certissimum mihi est, Clericos Ordinum minorum nullatenus lethaliter delinquere sua munia in mortali exercentes propter assignatam rationem. Imò grauissimi Doctores, Socus in 4. dist. 1. q. 5. a. 6. Vasq. d. 136. c. 4. n. 46. Hurtad. de Sacram. in gen. d. 4. diff. 10. Albiz. in manuscript. de Sacram. in gen. d. 15. dub. 1. asseruisse scio, nec venialiter hoc delinquere. Ego autem affirmo, venialis culpæ reos effici, si sua munera solemniter exerant. Quia aliam irreuerentiam contra Ordines susceptos admittunt. Sic Suar. d. 16. sect. 3. Filiuc. tract. 1. num. 87. & alij.

127

Solum venialiter eos delinquere putamus.

PROBL. XIV.

Subdianoni, & Diaconi peccant, & non peccant mortaliter, solemniter ministrantes frequenter cum in mortali existunt.

Mortaliter peccant. Quia Sancta sunt sanctè tractanda: Ergo grauis iniuria fit Sacramento Missæ, cui Subdiaconus & Diaconus tam proximè deseruiunt, si in mortali culpa existentes ministrant. Hinc de Diaconis dicit Apostolus 1. Timo. 3. *Et hi probentur primo, & sic ministrent nullum crimen habentes.* Et sicut recipiens, aut ministrans Sacramenta in lethali piaculo, nouum lethale perpetrat: ita exercens actum Ordinis

128

Mortaliter est.

dinis in lethali. Sic D. Thom. in 4. dist. 24. q. ult. & 3. p. q. 36. art. 5. Richard. d. 5. a. 3. q. 3. Caietan. 3. p. q. 64. a. 3. ad 1. & 2. 2. q. 6. a. 2. & q. 187. a. 1. Antonin. p. 3. it. 14. §. 14. Sylvest. v. Clericus 2. §. 2. Angel. v. Clericus 8. §. 1. Victor. de Sacram. q. 242. Nauar. c. 25. n. 72. & 73. & c. 27. num. 163. Sylui. in 3. p. q. 64. a. 6. qu. 1. conclus. 5.

129
Mortale non
est.

Non peccant mortaliter. Quia nulla est inducenda obligatio sub mortali de nouo, nisi de illa fiat expressa mentio in iure humano, vel diuino, ne conscientiae magis oneretur: Sed nulla extat lex canonica obligans Subdiaconos ac Diaconos ad ministrandum sine peccato, vel illis nouam culpam imponens: diuino autem iure licet Sancta sancte sint tractanda, non tamen tanta irreuerentia apparet in Diacono, aut Subdiacono, quae sufficiens sit, nouam lethalem culpam constituere, cum Missae sacrificio solum assistant, nec Corpus Dominicum immediate tangant: & ita non videtur eos plusquam culpae venialis reos esse, si in lethali ministrent. Ita Sotus in 4. dist. 1. q. 5. a. 6. & dist. 24. q. 1. a. 4. Henric. l. 10. c. 13. n. 3. Valent. tom. 4. d. 3. q. 5. punct. 3. Suar. de Sacram. d. 16. sect. 3. Valq. tom. 2. in 3. p. d. 136. c. 2. Reginald. l. 30. num. 37. Coninch. dist. 64. num. 38. Diana p. 2. tract. 4. resol. 195.

130
Hoc mihi probabilius.

Licet prima sententia securior sit, secundam probabiliorē esse reor, satiusque tutam. Scio Fillucium rr. 1. num. 87. & Suarium citatum asseruisse, id esse mortale, si frequenter in mortali ministrent: non si semel, aut iterum. Ast ego absolute existimo licet frequenter ministrent, mortaliter non delinquent. Quia huiusmodi functiones non sunt immediate sanctificatrices, ut sunt Sacramentorum mysteria. Profecto tantorum virorum venia minus bene asseritur, id quod de se est veniale, repetitum saepe mortale fieri, vel factum ex proposito illud saepe repetendi. Hoc enim falsum est, nisi quando sit materia grauis iniustitiae, ut in paruis furtis.

PROBL. XV.

Diaconus, & Subdiaconus delinquant, & non delinquant venialiter ministrantes solemniter in mortali.

131
Non delinquant venialiter.

Venialiter non delinquant. Quia nullum violant praeceptum: ubi autem praecepti violatio non est, peccatum non adest. Sic doctissimus Magister Albiz in manuscript. de Sacram. in gen. dist. 5. quib. 1. Valq. d. 136. cap. 4. num. 46. Ochagau. tractat. de Sacrament. quassion. 19. Hurtad. distinct. 4. de Sacrament. in gen. dist. sic. 10.

132
Venialiter delinquant.

Venialiter proculdubio delinquant. Quia contra susceptos Ordines aliquam patrant irreuerentiam. Ita Suar. dist. 16. sect. 3. Filluc. tract. 1. num. 87. Nugnus, Lublin. Cardin. Sarnanus, & Marchin. quos sequitur Leand. tract. 6. d. 2. q. 22.

133
Hoc mihi probabilius.

Probabiliorē admodum hanc sententiam existimo. Nam si Sancta sancte tractanda sunt, quid Sanctius Sacrificio Missae? Ergo saltem sub veniali huic ministrantes sancti-

tudini tenentur Sancto studere ministerio.

PROBL. XVI.

Officiarius, Acolytus, aut alius Minister inferior indutus Dalmatica, & Manipulo, Epistolam in Missa solemniter cantat: Hic incurrit, & non incurrit irregularitatem.

Suppono, irregularitatis poenam subire, qui se se sacro non suo ingerit ministerio. Certè inferior Minister qui indutus dalmatica sine manipulo, Epistolam in Missa solemniter cantat, mortaliter non delinquit; Quia ad ministrandum solemniter in aliquo Ordine, non satis est Epistolam, vel Euangelium cantare, sed insuper opus est cantare cum propriis ornamentis illius Ordinis; v. gr. cum manipulo quoad Subdiaconum: cum stola quoad Diaconum.

Iam quaesierim. Vtrum fiat irregularis inferior Minister, qui cum Dalmatica, & manipulo audeat Epistolam in solemniter Missa con-
134
Nonnulla sunt.
Non sit irregularis.
135
Non sit irregularis.
Quia Subdiaconus nec partialiter ordinatur per Epistolarum librum: recitatio enim Epistolae in Missa solemniter non est, nec debet dici actus Ordinis Subdiaconalis: Ergo etiam si inferior Minister recitaret Epistolam cum Dalmatica, & manipulo, cum nullum Ordinis exerceret actum, irregularis non fieret. Sic indicat Henric. l. 10. c. 13. num. 3. lit. E, & Auctores, quos pressio nomine citat Leand. rr. 6. d. 2. q. 24. à me inferius exhibendi.

Fit planè irregularis. Quia Subdiaconus partialiter per Epistolarum librum ordinatur (ut videmus inibi) unde cantatio Epistolae in Missa solemniter est actus Ordinis Subdiaconalis: Ergo qui illam cantat cum Dalmatica, & manipulo verè exercet actum Ordinis, quem habet: igitur irregularitatem incurrit. Ita Marchin. tract. 2. p. 6. c. 3. n. 6. Leand. citatus, & alij.

Certè ad incurrendam irregularitatem satis esse iudico, ut ex praecepto Ecclesiae Epistolae recitatio cum manipulo ad Subdiaconum pertineat: idque tanto magis procedit, si liber Epistolarum sit materia Subdiaconatus saltem secundaria. Scio, meum Manuelem Sa asseruisse inferiorem Ministrum cantantem Epistolam cum Dalmatica, & manipulo, casu quo id gerat sine intentione faciendi Subdiaconi officium. At tanti viri venia, nihil interesse crediderim, quod id sine intentione, aut cum intentione huiusmodi fiat; quia (ut dixi) ad effectum irregularitatis sat est, ut ex praecepto Ecclesiae recitatio Epistolae cum manipulo ad Subdiaconum pertineat.

PRO

PROBL. XVII.

*Peccat, & non peccat mortaliter Diaconus
prædicans in mortali occulto.*

¹³⁸ Mortaliter delinquit si in mortali non so-
lum publico ob scandalum, sed etiam in
occulto, non prius eliciens contritionem prædi-
cet Diaconus, vel Sacerdos. Quia Dei verbo
Ecclesiæque magisterio grauis irrogatur iniuria.
Sic D. Tho. in 4. dist. 19. q. 2. a. 2. ad 4. Palud. d.
19. q. 3. a. 3. Nauar. c. 2. l. 1. n. 141. Caiet. 2. 2. q. 187.
n. 3. Angel. v. Prædicator, n. 7.

¹³⁹ Non delinquit mortaliter. Quia actus prædi-
candi ex sua natura nec est neque est consecra-
tus, ut actus Sacramentorum, cum gratiam ex
opere operato non conferat ut conferunt Sacra-
menta; neque est consecratus ex aliquâ in-
stitutione Ecclesiæ: neque certo Ordini de-
putatus iure diuino, vel politico humano,
cum & Propheta in lege veteri prædicauit,
et in nouo Testamento multi nondum
sacris Ordinibus initiati prædicare soleant.
Ita Sotus in 4. distinctione 2. questione 5. ar-
ticulo 6. Suarez in 3. parte tomo 3. distinctione
16. sectione 3. Valent. tomo 4. distinctione 3.
questione 5. punct. 3. Cabrera de Sacrament.
quest. 64. art. 6. d. 1. §. 7. num. 67. Diana p. 3. tr. 4.
resol. 197. & alij communiter.

¹⁴⁰ Si peccatum est publicum, erit morta-
le, etiam si prædicatur actum contritio-
nis eliciat, quia occulta contritio non
se expediat a scandalo. Si autem pecca-
tum est occultum, sine præiudicio contritio
ne potest licite concionem agere. Quia scan-
dalo secluso, nullum extat præceptum con-
cionandi in statu gratiæ. In solâ namque
Sacramentorum effusione, aut receptione
facta in lethali grauis Deo irrogatur iniu-
ria.

PROBL. XVIII.

*Peccant, & non peccant mortaliter Episcopus,
aut Sacerdos conficientes sacra-
mentalia, dum in mortali existunt.*

¹⁴¹ Mortaliter peccant. Episcopus dans pri-
mam Tonsuram, consecrans Ecclesiâ,
&c. & Sacerdos consecrans aquam benedi-
ctam, sal, &c. dum in mortali existunt. Quia
Sanctum ministerium Sanctæ non obeunt.
Sic Nauar. de his Canon. c. 6. n. 41. Sayr. lib. 2.
c. 7. q. 1. a. 5. Angel. v. Clericus 8. n. 1. Syluest. ibi
n. 2. Probabile reputat Laym. tr. 1. de Sac. c. 5.
num. 10.

¹⁴² Non peccant mortaliter. Quia tales actio-
nes non sunt speciali modo consecratæ, cum
per eas Minister non sanctificentur animæ per
gratiam, sicut per Sacramenta sanctifican-
tur: idcirco non est ratio exigendi internam
animæ sanctificationem ad eas exercendas.
Ita Suar. id colligens ex D. Thom. Caiet. &
Soto, quos sequitur Filliuc. tract. 1. numer. 87.
Henric. lib. 10. c. 13. n. 5. Bonac. d. 1. q. 3. punct. 2.
num. 9.

Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

Hoc longè probabilius existimo; quia Epi-
scopus & Sacerdos in peccato con-
tra aliquod præceptum id prohibens minime
agunt. Quod de aliis benedictionibus ornamen-
torum, populique etiam si cum Eucharistiæ Sa-
cramento fiant, etiam affirmari.

143

PROBL. XIX.

*Episcopus consecrans, Chrisma, vel Ole-
um infirmorum dum in mortali
versatur, peccat, & non peccat
lethaliter.*

¹⁴⁴ Lethaliter delinquit. Quia hæ consecratio-
nes per se pertinent ad Ordinis Episcopalis
potestatem, & in Ecclesiâ magnâ cum reueren-
tiâ ac apparatu celebrantur. Sic Sylui. in 3. p.
quest. 64. art. 6. quest. 1. concl. 5. Cabre. de Sacram.
quest. 64. art. 1. dist. 1. §. 7. num. 6. Medina C. de
penit. tr. 1. q. 6. Ledesma sum. tom. 1. c. 6. dub. 10.
Nugn. in 3. part. tom. 1. q. 64. art. 1. diffic. 2. con-
clus. 3.

Non delinquit lethaliter, si contemptus, vel
scandalum ablit. Quia hoc in munere non se-
gerit sicut Dei Minister ad animarum sanctifi-
cationem: Vnde grauis Deo iniuria minime ir-
rogatur. Ita Suar. tom. 3. d. 16. sect. 3. Villalob. in
sum. tom. 1. tract. 4. diffic. 14. n. 6. Hered. d. de Sa-
cram. in gen. part. 10. dub. 3. n. 4. Ioan. de la Cruz
in direct. p. 2. de Sacram. in gen. q. 4. dub. 3. concl. 1.
Coinch. q. 64. c. 6. dub. 1. n. 39. Diana p. 3. tr. 6. re-
sol. 67.

¹⁴⁶ Certe nullam inuenio rationem, cur in Mini-
stro huiusmodi actiones exercente quantum-
vis publicè, ac solemniter, status gratiæ requi-
ratur, cum non sint Sacramentorum actus, nec
ordinentur immediatè ad animarum sanctifica-
tionem. Affero ramen contra meum Vasquium,
& Hurtadum venialiter delinquere Episcopum,
quia aliquam procudubio irreuerentiam præ-
fert: cum sint graues actiones, sacræque,
quatenus per illas materia destinata ad Sacra-
mentum consecratur.

PROBL. XX.

*Peccat, & non peccat mortaliter Episcopus
minores Ordines conferens
in mortali.*

¹⁴⁷ Non peccat mortaliter. Quia Ordines mi-
nores non ita propinqui sunt Sacramento
Altaris: vnde & illorum officia sunt imperfecta
in genere facti ministerij. Quibus adde, pri-
mam Tonsuram, & quatuor Ordines minores
non esse Sacramentum, quod esse probabile etiâ
oppositæ sententiæ Doctores citandi decent: Er-
go Episcopus conferens Ordines minores in le-
thali lethaliter non delinquit. Sic Diana p. 3.
tract. 6. resol. 67. citans Suarium, Syluium
& Vasquium.

¹⁴⁸ Mortaliter peccat. Quia Episcopus speciali
consecratione est addictus huic, muneri, quod
debet dignè præstare. Et quia minores Or-
dines sunt Sacramentum, quod in lethali

facere mortale est sacrilegium. Ita Laym. l. 5. tr. 9. c. 4. n. 4. Fabrus de Ord. in 4. dist. 24. §. 1. d. 1. c. 3. n. 64. Villalob. tom. 1. tr. 21. diff. 3. num. 2. Filiuc. tr. 9. n. 82. Coninch d. 21. n. 47. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 1. punct. 4. Ioann. de la Cruz in direct. p. 2. de Ord. dub. 1. concl. 3.

149
Idem assero.

Qui probabilius esse supra asserui, Ordines minores Sacramenta existere, teneor secundam sententiam amplecti. Quia qui in mortali Sacramenta conficit, nouum mortale patrare quis dubitet? Et amicissimi mei Antonini Diana venia P. Suarez hoc aperte docet d. 16. sect. 3.

CAPVT IX.

Circa omnium Ordinum in particulari Materiam, & Formam.

PROBL. XXI.

Est, & non est materia Episcopatus sola impositio manuum trium Episcoporum supra caput illius, qui est consecrandus.

150

Non est sola impositio manuum Episcoporum materia.

Non est materia Episcopatus sola impositio manuum Episcoporum. Quia eadem praescriptione fit impositio Libri Euangeliorum super ceruicem & scapulas consecrandi: Ergo non sola manuum impositio est Episcopatus materia. Sic D. Antonin. 3. p. tit. 14. c. 16. Dicastil. tr. 6. de Ord. d. 1. dubit. 9. n. 127. citans Armill. v. Ordo. n. 11. & Bonium in schol. ad c. 3. l. 8. Confut. Apostolic. Addit Filiuc. tr. 9. n. 40. esse satis probabile, materiam Episcopatus esse vocationem in capite, impositionem mitrae traditionem baculi in manu, & annuli in digito, librum Euangeliorum, & impositionem manuum super caput consecrandi: Ergo non solum manuum impositio est Episcopatus materia.

151

Est sola materia Episcopatus. Quia id ex Paulo 1. Timotheo 4. deducitur: nam sermonem insinuat de ordinatione Timothei in Episcopum, ait: Noli negligere gratiam, quae data est tibi per prophetiam cum impositione manuum Presbyterij. id est, conuentus Episcoporum. Ergo si in ordinatione Episcopopi per impositionem manuum Episcoporum, & per prophetiam, id est, per formae verba: Accipe Spiritum Sanctum confertur gratia, proculdubio manuum impositio sola est materia proxima Episcopatus. Ita Hurtad. hic, diff. 10. Bellarm. quem citat, & sequitur Hent. l. 10. c. 7. n. 3. Armill. (non bene pro contraria sententia à Dicastillo citatus) v. Ordo. n. 21. Inquit enim: Ordo Episcopatus quoad potestatem eius suscipitur in impositione manuum Episcoporum super caput eius. Petrus Soto libr. 5. de Ordin. Vasquez distinctione 240. capite 5. num. 58. Coninch dist. 20. dub. 7. Sanchi. tom. 2. Confil. l. 7. cap. 1. dub. 15. num. 7.

152
Hanc sententiam amplector, iudicans oppositam falso fundamento roborari. Mit-

tens enim prolixam illam materiam assignationem, quam probabilem iudicat Filiucius, gratis asseruisse reor, D. Antoninum & Dicastillo libri Euangeliorum impositionem supra ceruicem consecrandi etiam esse Episcopi ordinationis materiam. Quia ratio militat in contrarium: in Sacramentis enim ab eodem ministro à quo adhibetur materia proxima, debet forma applicari vel proferri; (excepto Sacramento Poenitentiae, quod institutum est instar iudicii, in quo reus, ac Iudex interueniunt) alias Minister in illis non denotabit suum ministerium, quod ad valorem Sacramenti requiritur. Impositio autem illa libri non fit necessarii ab Episcopis, nam olim fiebat à Diaconis, & nunc fit ab aliquo ex Capellanis, vt in Pontificali aduertitur.

PROBL. XXII.

Ad Episcopi ordinationem requiruntur, & non requiruntur tres Episcopi ex praecepto diuino, & Sacramenti necessitate.

153
Ternarius Episcoporum numerus ad Episcopalis Ordinationis substantiam non pertinet, imo hac de re non est praeceptum diuinum, sed solummodo Ecclesiasticum. Quia singuli Apostoli in variis Ciuitatibus per se ipsos solos multos consecraverunt Episcopos. Sic Paulus Titum Episcopum Cretensem, Timotheum Episcopum Ephesinum absque aliorum Episcoporum interuentu, qui tunc non erant, creauit: Ergo vel Timotheus, & Titus verè Episcopi non extiterunt, vel ternarius Episcoporum numerus non est de praecepto diuino, nec de substantia Episcopalis consecrationis. Praeterea vnus solus Episcopus consecrationem perficit, & alij duo sunt assistentes, vt colligitur ex Pontificali: in quo vnus solus dicitur consecrator. Denique ex 1. can. Apostolorum habetur, Episcopum à duobus, vel tribus alijs Episcopis esse ordinandum: sed particula vel distinctionem significat: ergo duo sufficerent: ergo tres non erunt necessarii. Sic Paludan. libro de potestate Papa, quem refert, & sequitur Syluest. v. Consecratio 1. numero 1. Armill. v. Consecratio 2. Valent. tomo 3. distinctione 9. quest. 3. punct. 2. Azor. tom. 2. lib. 3. c. 30. q. 2. Hugol. de potestate Episcopi c. 2. n. 5.

154
Ternarius Episcoporum numerus necessarius est ex iure diuino, & ex essentia Sacramenti ad Episcopi ordinationem. Quia inquit Paulus Hebr. 7. Maior à minori non benedicitur, nec similiter par pari. Vnde fit, nec Sacerdotem ab alio Sacerdote, nec vnum Diaconum ab alio creari posse, & sic de ceteris. At si vnus Episcopus ad alterius consecrationem sufficeret, tunc par à pari benediceretur, & consecraretur: Voluit ergo Christus Dominus, (ad significandum Trinitatis mysterium) tres Episcopos ad Episcopi consecrationem esse necessarios, vt ita inferior à Superiori benediceretur, cum vnus solus Episcopus sit tribus inferior. Praeterea cum Papà Aniceto Episcopo ad Episcopo Gallia c. 1. (habetur tom. 1.

tem. 1. Concil.) docuisset, D. Iacobum à Divis Petro, & Ioanne, & alio Iacobo fuisse Episcopum consecratum, hæc subdit: Si autem non minus quam à tribus Apostolis tantus vir fuit ordinatus Episcopus, patet profectò eos formam insistentem Domino, tradidisse, non minus quam à tribus Episcopis Episcopos ordinari debere. Et Damascus Papa Epist. 4. contra Chorepisc. vt istos non fuisse veros Episcopos demonstraret, hæc inter alia profert: Quod enim Episcopi non sint, qui minus quam à tribus sunt ordinati Episcopi, omnibus patet. Quibus verbis aperte supponit, ordinationem Episcopi ab vno solo Episcopo peractam, qualis erat illa Chorepiscoporum, non esse validam. Ita Gloss. in c. Nec Episcopi de temp. ordin. Bellarm. tom. 1. l. 4. de noua vera Ecclesia, §. Quantum ad ordinationem. Baron. tom. 1. anno Christi 34. num. 291. Caiet. 3. p. q. 67. a. 6. Sotus in 4. d. 24. a. 6. Ochagau 9. q. 6. n. 6.

155 Cum his sentio, sed addiderim, hunc ternarium Episcoporum numerum ad alterius Episcopi consecrationem ex Christi Domini institutione ita esse necessarium, vt tamen ob Episcoporum penuriam ex Pontificis dispensatione ita eodem Christo (tali necessitate urgente) non solum permittere, sed ordinante, vnus solus Episcopus alium valide, consecrare valeat. Certè non minus iure diuino, & ex Christi Domini institutione Episcopus est Confirmationis Minister, quam tres Episcopi sint Ministri Episcopalis consecrationis; sed urgente necessitate, potest Pontifex facultatem confirmandi Sacerdoti cuiuslibet non Episcopo committere: (de quo inferius) Ergo etiam poterit vnico Episcopo committere, consecrandi alium Episcopum, facultatem: An non Apostoli multis in Ciuitatibus, sic Christo, aut eius Vicario dispensante, absque aliorum Episcoporum, qui tunc non erant, interuentione, per se ipsos singulariter Episcopos consecrabant? An non D. Gregorius Papa concessit facultatem Augustino ab eo in Angliam immisso, vt ipse solus vnus, aut alterum Episcopum ordinaret, & in posterum à tribus Episcopis, dum erat copia, alij ordinarentur? Num non Gregorius XIII. eandem facultatem concessit Patriarchæ Aethiopiæ: & modo in Indiâ, & Iaponiâ, vnus Episcopus assolet consecrare? Igitur potest Pontifex, necessitate urgente, in hoc præcepto dispensare, aut, vt apertius dicam materialiter variare Episcopalis Ordinis materiam.

PROBL. XXIII.

Est, & non est materia proxima totalis Ordinis Presbyteratus traditio Calicis cum vino & Patena cum Hostiâ.

156 Totalis materia proxima Presbyteratus est traditio Calicis cum vino, & Patenæ cum Hostiâ: manuum verò impositio non est de Patenæ cum necessitate Sacramenti, sed accidentaliter ritus, Quia Concilium Florent. in instruct. Armenor. ait: Sextum Sacramentum est Ordo, cuius materia est illud, per cuius traditionem confertur Ordo: sicut Presbyteratus traditur per Calicem cum Efcob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

vino, & Patenæ cum pane porrectionem. Ex quibus verbis constat Conciliū non meminisse manuum impositionis, quia cognoscebat hæc non esse de necessitate Sacramenti, sed ritum accidentalem. Sic Sotus in 4. dist. 24. q. 1. a. 4. Valent. tom. 4. d. 9. q. 1. punct. 5. Nugnus in 3. p. q. 37. a. 5. Bonac. d. 8. q. vni. pun. 3. n. 2. Ioan. de la Cruz in direct. p. 2. de Sacram. Ord. dub. 2. concl. 1. Diana p. 2. tr. 4. resol. 187.

Calicis cum vino, Patenæ cum Hostiâ traditio non est totalis Ordinis Presbyteratus proxima materia: sed simul concurrere debet manuum Episcopi impositio. Quia per impositionem manuum huiusmodi, & verba correspondentia confertur potestas ad absolvendum à peccatis, quæ est potestas Ordinis reductiue saltem, & effectus ordinationis Sacerdotis: ergo manuum impositio, & verba ipsi correspondentia pertinent ad materiam proximam, & ad formam ordinationis Sacerdotis. Quod verò per hanc impositionem manuum, & per hæc verba conferatur potestas ad absolvendum, patet: quia id significant verba illa, & eisdem verbis, quamvis non manuum impositione, sed infusione Christus post Resurrectionem Ioan. 20. contulit Apostolis potestatem absolvendi à peccatis, vt definit Trident. sess. 14. c. 1. & 5. post collationem potestatis consecrandi factam in nocte cenæ sui Corporis, & Sanguinis traditione, & illis verbis Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem. Ita Scot. in 4. dist. 24. Viguer. in instruct. c. 16. §. 6. Bellarm. hie. c. 9. Vasq. d. 139. Henric. l. 10. cap. 6. Coninch. dub. 7. Laym. l. 5. tr. 9. c. 5. Adam. d. 7. q. 2. dub. 4. Hurtad. hie. dist. sic. 11.

Hanc eligens sententiam, assero, ordinationem Sacerdotis duabus partialibus ordinationibus constare, per quarum quolibet distincta potestas confertur, & distinctus gratiæ gradus: tamen vt potestas consecrandi, quæ prius confertur, conferatur independenter à potestate absolvendi à peccatis; idè ante huius collationem ordinatus Calicis, & Patenæ præfata traditione, & verbis ipsi correspondentibus, verè & validè consecrat cum Episcopo ordinante; potestas verò absolvendi à peccatis nequit validè conferri ante collationem potestatis consecrandi: quia potestas in corpus mysticum Christi, id est, in fideles supponit ex institutione Christi potestatem in verum corpus Christi ipsius. Vnde sicut in ordinatione Sacerdotis reperitur duplex partialis ordinatio, & duplex partialis potestas: ita etiam reperitur duplex Character partialis, quorum quilibet habeat præfata annexam potestatem Itaque cum Sacerdotis ordinationibus, & potestatibus partialibus, nempe conficiendi Corpus Christi, & remittendi alius peccata: necessario debet duas habere materias partiales distinctas, ex quibus vna totalis, & adæquata confurgat. At hæc nequeunt esse aliæ quam traditio panis & vini suis in valis, & impositio manuum Episcopi in ordinandi caput.

PROBL. XXIV.

*Impositio manuum Episcopi super caput
Ordinandi est, & non est Ordinis
Presbyteratus essentialis par-
tialis materia.*

159 **I**N vberiore proximi Problematis exposi-
tionem hanc quæstionem adicio. Non qui-
dem est partialis essentialis materia. Quia Con-
cilium Florentinum non meminit impositio-
nis manuum, sed solum porrectionis panis, &
vini; Ergo hæc tantum, non illa erit essentialis
& totalis Sacerdotij materia. Et quia Cap.
ultimo de Sacram. non iterand. dicitur expressè,
manuum impositionem non esse de Presbyteratu
essentiâ. Et quia per traditionem panis
& vini, & illa verba: *Accipe potestatem offeren-
di Sacrificium in Ecclesiâ Dei, &c.* tanquam
per formam: confertur Sacerdoti vtraque po-
testas, scilicet conficiendi Corpus Christi, & re-
mittendi peccata: Ergo ad hoc superfluit ma-
nuum impositio, & verba illa: *Accipe potesta-
tem remittendi peccata*, quæ quidem solum sunt
declaratoria potestatis iam traditæ. Sic Docto-
res pro primâ sententiâ Problematis proximi
citati. Quibus addo Richardum in 4. dist. 24.
a. 4. Capreol. ibi, q. 1. ad 2. Maior. q. 1. Syl-
uest. v. Ordo 2. q. 4. Lublin. 1. p. sum. v. Ordo,
Vitald. de Ord. n. 15. Lud. de San Iuan q. 2. de
Ord. 4. dub. 4. ex Petr. de Ledef. c. 3. concl. 4.

160 **E**st planè partialis essentialis materia. Quia
id clarè habetur in Concilio Carthagin. IV.
cap. 2. ad 5. ubi statuitur, Sacerdotem per ma-
nuum impositionem esse ordinandum. Et Tri-
dentinum sess. 4. c. 13. definit, Ministrum Ex-
tremae Vnctionis solum esse Sacerdotem ab
Episcopo per impositionem manuum Presbyterij
ritè ordinatum: Ergo impositio manuum pars
est essentialis Ordinationis Presbyterij. Et
quia qui caret potestate remittendi pecca-
ta, non potest dici planè Sacerdos: sed hanc
potestatem accipit ordinandus per impositio-
nem manuum & formam remissionis pecca-
torum: Ergo impositio manuum essentialis
materia est Presbyteratus. Probo Minorem: Nam
Christus Dominus diuerso tempore suis con-
tulit Apostolis potestatem remittendi peccata,
ac dedit conficiendi Eucharistiam: hanc
enim impendit in vltimâ Cænâ, illam ve-
rò post Resurrectionem Ioan. 20. Ergo etiam
Episcopus diuersis temporibus hæc duas
potestates Sacerdotibus tribuit, conficiendi
scilicet Eucharistiam per traditionem panis,
& vini, ac illa verba: *Accipe potestatem offer-
endi Sacrificium, &c.* Remittendi verò pec-
cata postea per impositionem manuum, &
illa verba: *Accipe potestatem remittendi pecca-
ta, &c.* Ita Sanch. tom. 2. Consil. lib. 7. capit. 1.
dub. 3. num. 3. March. tract. 2. part. 8. cap. 5.
citans Syluest. Comitol. Fernand. Reginald.
Molfes. Sylui. & Cornel. à Lapide, Suar. tom. 5.
d. 42. sect. 4. Dicastil. tr. 6. d. 1. dub. 10. num. 145.
Palau. tom. 4. tr. 27. pun. 4. n. 7. Trull. l. 6. dub. 2.
n. 8. Diana p. 9. tr. 6. resol. 9.

161 **H**anc præfero sententiam, nec enim credide-
rim, aliter Christum Dominum Sacerdotes in-

stituisse: quam instituit Ecclesia, cum hæc insti-
tutionem à Christo factam planè sequatur, nec
valeat immutare.

PROBL. XXV.

*Est, & non est vtraque materia Calicis cū
vino, & Patena cum pane de necessitate
Presbyteratus, & non solum neces-
sitate præcepti, sed & Sacramenti ne-
cessitate.*

Vtraque materia, nempe Calix cum vino, &
Patena cum pane est necessaria necessitate
præcepti; quia etiam Missæ sacrificium ex Ec-
clesiæ præcepto sub vtraque specie est perfici-
endum: tamen etiam panis seorsim acceptus,
& vinum seorsim acceptum est sufficiens hu-
ius Ordinis materia. Quare si quis solo pane,
& Calice vacuo ex obliuione, aut malitiâ Ma-
gistri caeremoniarum sacerdotio initiaretur
Ordo minime esset iterandus. Quia inno-
centius VIII. de facto dispensauit cum No-
ueris anno 1490. vt Missæ sacrificium sub
solâ panis specie celebraretur, eo quod vinum
illuc asportatum statim vel congelaretur, vel ace-
scat, auctore Volater. l. 7. c. 4. Genebr. in Chronol.
& Onuphr. ibidem; & idem fuisse à Sede Apo-
stolicâ dispensatum cum Danis testatur Clau-
dius de Euch. in repet. Hæc ergo suppositâ Histo-
riâ, certum videntur, Episcopos in illis regionibus
Sacerdotes creantes solum materiam panis in
consecratione adhibere, & per consequens, vtrâ-
que materiam panis & vini non esse Presbyteratu
sui Ordini necessariam necessitate Sacramenti,
sed solum præcepti necessitate. Sic Henric. l. 10.
c. 6. Barth. ab Angel. dial. 8. de Sacram. Euch. 5. 3. 2.
Homob. de exam. Eccl. tr. 4. c. 9. g. 7. 5. sententiam
hanc probabilem esse iudicat Tann. in 3. p. d. 7. q.
2. dub. 4. n. 99. Fauet D. Tho. in add. ad 3. p. q. 37.
a. 5. quatenus dicit, in ipsâ datione Calicis sub
formâ verborum determinatâ Sacerdotalem im-
primi Characterem. Nam cum Doctor Angelicus
non gerat panis memoriam, videtur velle
vtramque speciem seorsim acceptam esse suffi-
cientem huius Ordinis materiam.

163 **V**traque materia Calicis vino, & Patenæ cū
pane est necessaria non solum necessitate præ-
cepti, sed & Sacramenti necessitate. Quia Concil.
Florent. vtramque materiam complexum est, cū
in instrum. Armenor. ait: *Sextum Sacramentum
est Ordo, cuius materia est illud, per cuius traditio-
nem confertur Ordo: Sicut Presbyteratus traditur
per Calicis cum vino, & Patenæ cum pane porre-
ctionem.* Et quia Christus Dominus vtramque
materiam vltimâ adhibuit in Cænâ: Ergo lig-
num expressit, vtramque esse de necessitate tum
Eucharistiæ, tum Sacerdotalis Ordinis. Ita
Vasq. 10. 3. in 3. p. d. 123. Scortia de Sacrif. Missæ
l. 1. c. 6. Granad. tr. 1. de Ord. d. 3. n. 12. & 13. Ri-
chard. d. 24. art. 4. q. 3. Petr. Ledef. hic. c. 3. diff. 3.
Torres in select. p. 5. d. 21. dub. 2. Lubl. quem me-
morat, & sequitur Leand. tr. 6. d. 3. q. 9. Hurt. hic.
diff. 11. Marchin. tr. 2. p. 8. c. 5. prop. 2. Villalob.
tr. 11. diff. 4. n. 1. Diana p. 4. tr. 4. resol. 119. Dica-
stil. tr. 6. d. 1. dub. 10. n. 160. & 161.

164 **L**ongè probabiliorem hanc putarim senten-
tiam, quia nescio quid meus Henriquez possit
ad manifesta Florentini verba respondere, nec
Certè

Sectio II. De Ordine, Problemata. 219

Certe fabulosam existimo illam Innocentij VIII. narrationem circa dispensationem cum Saxonibus & Danis. Imò asseruerim nullatenus posse dispensare, ut Eucharistiae consecratio sub altera tantum specie fiat; quia hoc esset mutatio ius diuinum, & materiam Sacramentorum à Christo Domino determinatè nobis relictam. Quod si ceremoniarum Magister ex obliuione aut malitià vinum in Calice non apponeret, illam ordinationem nullam fore, & repetendam reor. Et quamvis opinio Henrici, & aliorum probabilis esset, nihilominus repetendam sub conditione indicatum, ad vitandum spirituale fidelium detrimentum. Nam si Clericus ille non esset coram Deo verus Sacerdos, neque verè Corpus Christi conficeret, neque peccata verè absolveret. Vnde tunc charitatis præceptum sequi partem tutiorem obligabit, ut Turrian. asserit in *select. p. 1. d. 21. dub. 2.*

PROBL. XXVI.

Materia proxima totalis Diaconatus est, & non est sola libri Euangeliorum traditio.

165 *Et* quidem sola traditio libri Euangeliorum. Quia Concilium Florentinum aperte asserit Ordinem Diaconatus per libri Euangeliorum traditionem confecti. Ergo adæquata huius Ordinis materia in huiusmodi traditione consistit, nec est necessaria manuum impositio, cum nullam de eà Concilium gestit mentionem. Sic D. Thomas *quæst. 37. art. 5. ad 5. Valg. dist. 23. cap. 4. Valent. tom. 4. dist. 9. quæst. 1. punct. 5. Reginald. lib. 30. cap. 2. Villalob. tract. 1. diff. 4. num. 1. & diff. 5. n. 2. Diana part. 3. tract. 4. resol. 188. Trullench. de Sacram. lib. 6. dub. 2. num. 9. Palas tom. 4. tr. 27. punct. 4. n. 10.*

166 *Non est sola libri traditio, sed requiritur etiam manuum impositio.* Quia Patres, Concilia, & Scriptura sæpè dicunt, Diaconum per impositionem manuum creati: nec abnegari potest traditionem libri Euangeliorum ad Diaconatus substantiam pertinere, ut primæ sententiæ proficiunt Auctores ex Florentini definitione. Ergo profiteri debemus, utramque materiam simul essentialem esse Diaconatus ordinationi. Nam sicut Sacerdos in sua ordinatione duplicem recipit potestatem, consecrandi scilicet, & absoluerendi, & duos reatit distinctos Characteres, quorum vnus sine altero consistere potest: ita similiter dixerim de Diacono; videlicet per impositionem manus Episcopi imprimi vnum characterem, & dari Diacono potestatem ministrandi Sacerdoti, & dispensandi in necessitate Eucharistiam: per traditionem verò libri Euangeliorum aliud distinctum imprimi Characterem, & dari ei potestatem legendi Euangelium. Ita Bellarm. lib. 1. de Ord. cap. 9. referens Petrum de Soto, & Martinum Ledesmi. Henric. lib. 10. cap. 8. num. 1. Coninch *dist. 20. dub. 7. conclus. 3. Adam. dist. 7. quæst. 2. dub. 3. Laym. tr. 5. c. 5. n. 2. assert. 3. Filiuc. tract. 9. n. 44. Card. de Lugo de Sacram. dist. 2. numero 100. Marchin. tractatu 2. part. 7. capit. 2. Granadus Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.*

tractat. 1. dist. 3. artic. 3. a numer. 26. & alij.

Existimo, nec solam manuum impositionem esse totalem ordinationis Diaconi materiam, ut Bonauent. *dist. 24. a. 1. q. 4. Durand. 9. 2. Caiet. tom. 2. Opusc. tract. 11. Scot. q. 3. a. 2. affirmant: nec solam libri Euangeliorum traditionem, ut primæ sententiæ Doctores contendunt sed vtrumque simul. Vnde secundæ sententiæ hærentes firmiter, fundamentum primæ facillè videor infirmari, si dixerim, Concilium Florentinum expresse quidem Euangeliorum librum materiam esse Subdiaconatus ordinatione necessariam; non tamen negasse, impositionem manuum simul esse Diaconatus materiam. Meminit autem Concilium potius Euangeliorum libri, quam manuum impositionis, quia Armeni hæc in re errabant, & idè de tali vsu Ecclesiæ Romanæ erudiuntur.*

PROBL. XXVII.

Materia proxima totalis in ordinatione Subdiaconi est, & non est libri Epistolarum traditio.

168 *Sola libri Epistolarum traditio est materia totalis Subdiaconatus.* Quia sicut ad Diaconum pertinet legere Euangelium tempore sacrificij: ita etiam ad Subdiaconum pertinet legere Epistolam: Ergo sicut in Ordinatione Diaconi materia proxima totalis est traditio libri Euangeliorum; ita etiam in Subdiaconi ordinatione traditio libri Epistolarum est proxima totalis materia. Sic Viguer. in *instit. c. 28. §. 6. Director. Curatorum cap. 8. de Ordin. §. 1. lauel. tom. 2. p. 5. tract. 7. cap. 2. Lublin. part. 1. summ. v. Ordo.*

169 *Non est totalis materia libri Epistolarum traditio sed simul necessariò est adhibenda traditio Calicis & Patenæ vacuæ, quæ quidem præscribitur in Florentino fonte: Subdiaconatus verò per Calicis vacui cum Patenæ vacuæ superposita traditionem.* Quia per utramque traditionem, & verba vtrique correspondentia denotatur, ac traditur potestas ad duplicem distinctam actionem, quæ sunt propriæ Subdiaconi, nempe Epistolam legere, & vasa Corporis, ac sanguinis Domini Sacerdoti ministrare. Ergo negari nequit, utramque traditionem & verba vtrique correspondentia ad ordinationem Subdiaconi pertinere tanquam materiam & formam. Ita Medina l. 3. de Contin. c. 44. Fortunat. de Ord. c. 2. Adam. d. 7. q. 2. dub. 3. Hurtad. hic, diff. 13. Filiuc. tr. 9. n. 45. Diacastil. tr. 6. d. 1. dub. 12. Petr. à S. Ioseph. tom. 2. de Sacram. d. 7. sect. 5.

170 *Sic, probabiliter sustineri posse, totalem materiam Subdiaconatus esse, vel solam libri Epistolarum traditionem, & prima sententia contendit: vel solam Calicis vacui cum Patenæ vacuæ traditionem, ut Marchin. tr. 2. p. 6. c. 4. n. 4. Coninch. Laym. Valentia, Palas, Comitulus & alij quos citat Leander tract. 6. dist. 3. quæst. 14. asseruere Concilij Florentini illis verbis hærentes: Subdiaconatus verò per Calicis vacui cum Patenæ vacuæ superposita traditionem.*

SCOBAR
Theol. Moral.
T. III. IV
F. IV

nem. Attamen cum Doctoribus secundae sententiae affirmari probabilius, duplicem illam potestatem per duplicem assignatam materiam, & formam traditionem conferri. Verba autem sub quibus fit traditio vasorum, sunt illa, quae Episcopus, postquam singulis ordinandis tradit vasa, dicit omnibus simul: *Videte cuiusmodi ministerium vobis traditur*; quia nulla alia aptiora, ut sint forma respectu traditionis vasorum, ab Episcopo ordinante proferuntur. Ea enim verba probe relata ad eam traditionem sufficienter denotant ad praefatam actionem potestatem, & moraliter cum ea traditione coniunguntur. Eis demum, qui asserunt solam traditionem Calicis vacui cum Patena vacua esse totalem Subdiaconatus materiam respondeo, quamvis in Florentino non fiat mentio traditionis libri Epistolarum, id non probare ad substantialem huius Ordinationis complementum non pertinere; nam in Concilio non intendit Eugenius exactam doctrinam Sacramentorum tradere; sed tantum exemplum adhibere in vnoquoque Sacramento traditionis rei, per quam tale Sacramentum conferretur.

PROBL. XXVIII.

Materia proxima adequata Acolytatus est, & non est sola traditio Candelabri cum cereo extincto.

171
Nonnulla
supponit.

Communis est Doctorum sententia, in ordinatione Ordinarii materiam proximam esse clauum Ecclesiae traditionem, & verba ipsi correspondentia esse formam: & materiam proximam in ordinatione Lectoris esse traditionem libri lectionum, qui Lectorarius dicitur, & formam esse verba, sub quibus fit: & materiam proximam in ordinatione Exorcistae esse libri exorcismorum traditionem, formam vero verba ipsi correspondentia. Quia per singulas praefatas traditiones, & per verba ipsi correspondentia denotatur potestas ad proprias singularem Ordinationum actiones iuxta Eugenij IV. decretum.

172
Materia totalis est sola candelabri traditio.

Quaeritur tamen, quanam sit proxima totalis materia in Acolyti ordinatione. Certè materia proxima totalis est sola candelabri cum extincto cereo traditio. Quia per eam traditionem, & verba ipsi correspondentia denotatur potestas ad cereos accendendos, & eos deferendos ante Sacerdotem quae est praecipua Acolyti actio. Sic Bonavent. in 4. dist. 24. p. 2. dub. 5. Richard. a. 4. q. 3. Angel. v. Ordo, num. 4. Abbas, Innocent. Albert. & D. Isidor. apud Syluestrum v. Ordo 2. n. 4. Pontificale Pij V. & alij.

173
Non est sola candelabri traditio.

Candelabri cum cereo extincto traditio sola non est adequata materia Acolytatus, sed coalescit ex traditione candelabri, & ex traditione vireoli vacui: forma autem sunt verba utrique respondentia traditioni. Quia per utramque traditionem, & verba correspondentia ipsi denotatur potestas ad duas distinctas Acolyti actiones. Ita Viguer. c. 16. §. 6. Adam. d. 7. q. 2. dub. 3. D. Thom. dist. 25. q. 1. Vasq. d. 237. n. 33. Henric. l. 10. c. 9. n. 1. Hurtad. hic, diff. 14.

Filliuc. tr. 9. n. 46. Marchin. tract. 2. p. 5. cap. 2. Lublin. v. Ordo, pag. 611. Trull. l. 6. de Sacram. dub. 2. n. 11. Palauz tom. 4. tr. 27. punct. 4. n. 19. Dicastil. tr. 6. d. 1. dub. 7. n. 198.

Scio, Sotum, Valentiam, Antonin. Durand. 174 apud Granadum tr. 1. d. 3. n. 32. & Bonacinam d. 8. punct. 3. n. 6. Nugnum q. 37. a. 5. & Sanchez tom. 2. Consil. l. 7. cap. 1. dub. 12. asseruisse solam traditionem vireoli vacui esse adequatam materiam Acolytatus materiam: & verba ipsi correspondentia esse formam. Quia per eam traditionem, & per ea verba denotatur potestas ad implendos vireolos vino, & aqua, & ad eos suggerendos, quae est propria Acolyti actio. Ego autem secundae sententiae haec crediderim, nec solam vireoli vacui, nec solam candelabri cum cereo extincto traditionem esse adequatam huius ordinationis materiam: sed utramqueque per traditionem candelabri, & illa verba: *Accipe ceroterarium cum cereo, ut scias te ad accendenda lumina Ecclesiae mancipari nomine Domini*. Conferretur ei prima potestas; per traditionem vero vireoli, & haec verba: *Accipe vireolos ad suggerendum vinum & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi in nomine Domini*, tribuitur ei secunda: Ergo ad duplex aequale ministerium Acolyti duplici traditione duplex ei est impendenda potestas.

PROBL. XXIX.

Est, & non est valida Lectoris, vel Exorcistae Ordinatio, si fiat per traditionem libri Evangeliorum, in quo Prophetiae aut Exorcismi non continentur.

Sufficit quidem libri Evangeliorum traditio. 175 Quia si Lectoris officium est legere prophetias, in Evangeliorum libro prophetiae illustrissimae a Prophetarum Rege Christo Domino prolatae continentur. An non Hierosolymae praenunciavit exitum? An non praedixit trinam abnegationem? Num non Iudae vaticinatus est ruinam? Nonne Magdalene celebratam ex inunctionis pietate praesignavit? Ergo sufficit libri Evangeliorum traditio. Si Exorcistae munus expellere daemones, in Evangelio à Domino leguntur expulsi. Sic docti Moderni, quos consului.

Non sufficit libri Evangeliorum traditio, nisi in eodem libro sigillatim prophetiae & Exorcismi continentur. Quia munus Lectoris est, haec legere prophetias, sicut Diaconi Evangelia, Subdiaconi Epistolas recitare: & Exorcistae officium exorcismorum viabigere daemones. Ita Tabiena, Syluester apud Henriquez l. 10. cap. 9. num. 2. lit. I. Angel. v. Ordo, n. 11. & simili Sanchez tom. 2. Consil. l. 7. c. 1. dub. 5. n. 5. Leand. tr. 6. d. 3. q. 20.

Scio Syluestrum, & Tabienam addidisse, 177 sufficere Epistolarum libri traditionem. Sed probabilius iudico, non sufficere. Quia Lectori hoc iudicium prophetiarum lectio, Exorcistae vero exorcismorum usus praescribitur.

PRO

PROBL. XXX.

proxima Oficiarius adaequata materia est, & non est Clauium traditio.

178 Non est sola traditio Clauium, sed debet ad-
ditio cymbali. Quia per ordinationem
Oficiarius duplex confertur potestas, altera
aperiendi claudendi Ecclesiae ianuas: altera
campane pulsatione fidelis ad sacra officia con-
uocandi; haec datur per Cymbali, illa per Cla-
uium traditionem. Sic Bonac. d. 8. punct. 3. n. 9.
Filliuc. tr. 9. n. 4. 8. & alij.

179 Sola traditio Clauium sub his Episcopi ver-
bis, *Sic age, quasi rationem Deo redditurus, pro
his rebus, quae huic clauibus includuntur*, est adae-
quata proxima Oficiarius materia. Quia praeter
facta verba Episcopi solis Clauibus applicantur,
de quibus solummodo verificari possunt: Ergo
Cymbali traditio non est Oficiarius materia,
alioquin sine forma materia daretur. Ita D.
Thom. Richard. Tabie. Syluest. quos citat, &
sequitur Henric. l. 10. c. 9. n. 2. Marchin. tract. 2.
p. 1. c. 1. Machad. tom. 2. lib. 4. p. 2. tr. 2. docum. 3.
Dicastr. tract. 6. d. 1. dub. 13. n. 192. dicens, sen-
tentiam hanc esse communem.

180 Idem iudicio cum alterius materiae neque
apud Patres, nec Concilia, nec Canones men-
tionem fieri videmus. Cymbalum ergo, quod in
Oficiarius ordinatione traditur quandam ce-
rimoniam esse crediderim signantem utique,
tunc etiam esse Oficiari campanas pul-
sare.

PROBL. XXXI.

*Ad valorem singularum ordinationum
requiritur, & non requiritur ex parte
ordinandi contactus physicus rei, cuius
traditione ordinatur.*

181 Suppono, necessarium esse necessitate pra-
ecepti, quod ordinatus physicè tangat rem
seu materiam remotam, cuius traditione Ordo
confertur, ut Calicem vicesolum, librum, &c. ut
ex Ecclesiae praxi constat. Quaesierim verò, num
tactus hic physicus necessarius sit Sacramenti
necessitate, siue ad Ordinis valorem.

182 Est de Sacramenti necessitate. Quia physicus
tactus requiritur ad verificationem formae, in
qua dicitur *Accipe* (v. gr.) *librum*; nam quod
non apprehenditur, aut tangitur, non accipitur.
Imò etiam requiritur ad verificationem verbi
illius: *Accipe potestatem* &c. nam tunc verbum
Accipe etiam refertur ad rem illam, cuius tradi-
tione confertur potestas: potestas enim
tunc traditione rei, siue materiae exhibetur. Sic
D. Thom. in 4. dist. 24. q. 1. a. 1. quæstion. 5. ad 3.
Palud. q. 1. a. 1. Viguer. l. 6. §. 6. Valent. tom. 4.
d. 9. q. 1. punct. 1. Coninch. d. 2. n. 7. Bonac. d. 8.
q. 1. punct. 3. Nugn. q. 3. a. 5. Marchin. tr. 1. p.
1. c. 16. n. 1. Granad. tr. 1. d. 6. a. n. 4. Sanch. to. 2.
confil. c. 1. dub. 2.

183 Non est de necessitate Sacramenti. Quia ad

verificationem formae, nempe *Accipe potestatem* Non est de Sa-
denotata oblatione materia, ut contingit in
maioribus Ordinibus: vel *Accipe librum*, ut in
minoribus: non est necessarius tactus physicus
materiae adhuc mediatas: Ergo absque funda-
mento ad valorem ordinationis requiritur.
Consequentia patet. Antecedens probatur:
quia ut quis verè & propriè dicat: *Accipe hoc*
vel illud, non est necessarium, ut ille, cui offertur
seu porrigitur, apprehendat, seu accipiat illud;
sed sufficit, ut ipsi offeratur, seu porrigatur, ut
ex se patet, etiam si verba illa effectum mo-
ralem sui imperij habeant, necessarium sit con-
ferri, & accipi, quod offertur. Certè nomen tra-
ditio, aliquando significat non translationem
sed oblationem rei. Ita Victoria hic, n. 230. Ar-
mil. v. Ordo. n. 4. Valsq. d. 246. Albert. in 4. dist.
24. art. 38. ad 2. Caiet. in summ. v. ordinatum
peccata Sa v. Ordo. num. 3. in prima edit. nam in
correcta oppositum innuit. Henric. lib. 10. c. 10.
n. 1. lit. D. Reginald. l. 30. n. 8. Laym. l. 5. tr. 9. c. 5.
n. 4. Hutt. hic, diff. 15. Diana p. 2. tr. 2. res. sol. 3.
& p. 3. tr. 4. res. sol. 185.

Veriorem hanc partem, teor, securiorem verò
primam. Nam cum certè hæc non sit, ac proin-
de qui non tangeret physicè materiam non esset
certò ordinatus; qui ordinatus est Sacerdos abs-
que tactu materiae, graviter delinquit, si eo de-
fectu & periculo extraordinario admodum non
detecto, Confessiones audiat, & sacrificia pro
aliis stipendio accepto offerat. Vnde in praxi
preferendam esse primam mentem existimo,
adiiciens tamen, ita ad valorem ordinationis re-
quiri tactum physicum materiae remotæ, ut
non requiratur immediatus tactus singulorum,
quæ pro materia offeruntur. In ordinatione
enim Sacerdotis non requiritur tactus imme-
diatus vini & Hostiae; sed sufficit tactus Cali-
cis immediatus, quo etiam mediata tangitur vi-
num inclusum; & tactu immediato Patenæ,
quo etiam mediata tangitur Hostia super Pate-
nam collocata. Certè in Rituali Romano, in
quo nihil necessarium omittitur, non fit mentio
immediati tactus vini, neque Hostiae. Imò pro-
babile satis existimo sufficere tactum, imme-
diatum Calicis, quo mediata tangantur vinum
in Calice inclusum, & Patenâ, & Hostiâ supra
Calicem posita, de quo inferius n. 188. Deni-
què monuerim, necessarium non esse tangere
ambabus manibus, sed vna, imò & sat esse, vno
digito tangere.

PROBL. XXXII.

*Est, & non est Sacramentum nullum,
si contactus simul non sit cum verbo-
rum prolatione.*

185 Nullum est Sacramentum. Quia nulla
Oratio verificatur, aut adimpletur, nisi sig-
nificatum ponatur in tempore significato: Sacramentum
sed tempus significatum per orationem, quæ
est forma Ordinis, non se extendit extra totum
tempus prolationis verborum: Ergo nisi conta-
ctus importatus per illa verba sit in eodem tem-
pore cum verborum prolatione, talis oratio à
veritate deficeret, & sic nullum esset Sacramen-
tum. Minor probatur, quia verbum *Accipe* ita
semper

T 4

tempus praesens designat, sicut verbum *Accipis*, solumque differunt, quod primum est per modum imperatum: secundum per modum indicatum. Sed si quis dicat, *Accipis hoc*, alio in praesenti non recipiente, falsum diceret, quia indicaretur esse in praesenti quod in praesenti non esset. Ergo dum Episcopus dicit ordinando: *Accipe hoc* aut illud, illo in praesenti non tangendo, falsum diceret, quia imperaretur aliquid esse in praesenti, quod non esset: & sic deficienter veritate formae Ordinis, Ordo non erit. Sic Caiet. apud Philibertum Marchinum *part. 1. tract. 1. cap. 16. num. 12.*

186 Non est Sacramentum nullum, sed plane validum. Quia ad substantiam huius Sacramenti, & ad praeceptum implendum sufficit si contactus & verba simul sint in eodem tempore, moraliter quadam ratione, quae in rebus moralibus est attendenda. Ita Petr. Ledesma *sum. tom. 1. tit. de Sacram. Ordin. cap. 3.* Valent. *tom. 4. d. 9. q. 1. punct. 5.* Chamerota de Sacram. *tract. 11. c. 3. dub. 4.* Vasq. *d. 2. 46. c. 2. n. 19. & 20.* Nugn. *in addit. ad 3. p. 10. l. 9. 2. 4. d. 5. diffic. 1.* Diana *p. 1. ar. 16. resol. 3.* Marchin. *citatur.*

187 Improbo Caietani subtilitatem, quia morales res non sunt nimium acutè discutiendae. Unde secunda haerescens sententia defendo ab acri Cardinalis reprehensione Episcoporum eorum consuetudinem; qui multos eodem Ordine initiaturi, ne nimium ordinatio differatur, verba formae in numero plurali, *Accipite potestatem*, &c. simul proferunt, aliquibus solum materiam contingentibus, deinde reliquis succedentibus, licet non exiguum temporis spatium inter ordinandum contactum, & verborum prolationem elabatur. Quia contactus & forma moraliter censentur esse simul, dummodo continuatio quadam talis geratur actus. Porro huiusmodi ordinationem esse validam Congregatio Romana declaravit, si credendus Martinus Fornarius *in addit. ad Tolet. de Sacram. Ordin. c. 2. n. 5.* Approbat id Marchin. ubi supra, nec improbat Leand. *tractat. 6. distinct. 3. quaestione 23.*

PROBL. XXXIII.

Sacerdos in ordinatione tetigit Calicem & Patenam, sed non Hostiam: Est & non est sub conditione Ordo ille repetendus.

188 Contra Sotum *dist. 24. q. 1. ar. 2.* existimo, sufficere ad ordinationem Sacerdotis tangere immediatè Calicem & Patenam super quam est Hostia, licet hæc immediatè non tangatur. Quia sicut qui tangit immediatè Calicem censetur vinum saltem remorè tangere: ita & ille, qui Patenam tangit censetur & attingere Hostiam: ut docet Valent. *tom. 4. d. 9. q. 1. punct. 5.* & Hurtad. *diffic. 15.* Contra Lublinum citatum à Coninch *d. 20. n. 57.* assero, non esse de Sacramenti necessitate, ut ab ordinando tangantur immediatè Calix & Patena: sed sufficere, tangere Calicem, super quem Patena est appositæ. Quia qui Calicem tangit, Patenam ei superpositam censetur contingere, ut censet Hurtad. *citatus & Diana p. 10. tr. 13. resol. 50. & 88.*

Contra Sylvestrum *v. Ordo 2. q. 5. dicto 4.* & Angelum *v. Ordo 1. n. 10.* censo, de præcepti necessitate esse, ut Sacerdos initandus tangat immediatè Calicem & Patenam, licet Hostiam non tangat. Quia hæc est Ecclesiae praxis præceptum satis inducens, & in Rituali Romano præscribitur; ut affirmat Vasq. *d. 146. c. 2. n. 19. & 20.* Hurtad. *ubi supra & Diana p. 2. tr. 2. resol. 3.*

Quæstioni autem do, an si Sacerdos in ordinatione tetigit Calicem, & Patenam, sed non Hostiam: vel contigit Calicem, sed non Patenam, sit sub conditione denuò ordinandus? Minime quidem. Quia si probabilia sunt, quæ supponi ob rationes expositas, videntur talis iterationis necessitas exoriri potest: Sic præter eos, quos citavi, Marchin. *tr. 1. p. 1. c. 16. n. 16.* Zamb. *summa Corona*, Chamerota, Ledesma, Vega, Victorel. Bonac. & Nugnus, quos refert, ac sequitur Diana *p. 2. tract. 6. resol. 3.* Ludou. de San Iuan de Ord. *art. 4. diffic. 2.* At Dicastil. de Sacram. *tom. 1. tr. 6. d. 1. dub. 14. num. 205.* id asserit casu, quo ordinandus tangeret Calicem, & Patenam, quamvis Hostiam non tangeret; certum enim moraliter esse putat ordinationem valere, nec iterandam.

Denuò est sub conditione ordinandus. Quia Ecclesia vult & Calicem, & Patenam, & Hostiam immediatè tangi, ut ex Rituali colligitur: At quocumque deest in collatione Ordinis id, quo Ecclesia vritur, & adest opinio pro utraque parte probabilis, quod sit validus Ordo collatus, & quod non sit validus: Sacramentum est sub conditione iterandum. Nam si re verà opinio est falsa à parte rei, ordinatus bonâ fide non conficit Sacramentum Eucharistiae, non absoluit peccata. Ita Baucius in *Miscellan. casuum conscient. tom. 2. post Opusc. 4. in append. q. 4.* citans Villalob. & Doctores Vniuers. Salmanticensis. Approbat ex parte Diana *p. 10. tr. 13. resol. 50.*

Hanc sententiam veram esse crediderim casu, quo quis solum Calicem attingeret, non Patenam, neque Hostiam. Nam in re quæ certa non est saltem moraliter circa essentiam Ordinis, quod deest non supplet Ecclesia. Non sic quando agitur de iurisdictione; quia quando adest probabilis opinio, quod v. gr. talis casus potest absolui à carente potestate circumservata: & alia opinio docet oppositum: tunc Ecclesia confert iurisdictionem, ac proinde remanet absolutum peccatum, etiam si forte à parte rei non poterat absolui. Nam opinio probabilis confert iurisdictionem, ut communiter docent Auctores, teste Lessio *de iust. l. 2. c. 29. dub. 8. n. 68.* Secus dixerim de Sacramento Ordinis, quia ordinatus licet bonâ fide sententia probabiliter hærens, si verè ordinatus non est, nec consecrare nec absolute potest. Nec potest Ecclesia supplens efficere ut non Sacerdos consecraret, vel absoluat. Idcirco arbitror collationem illam ordinis sub conditione debere iterari. Casu autem quod ordinandus Calicem, & Patenam contigerit, sed non Hostiam, putarim cum Dicastillo, repetendam non esse sub conditione ordinationem; quia valere tunc est moraliter certum, in eoque utriusque sententia Auctores convenire qui attentè legerit, annotabit.

CAPVT X.

Circa Ordinis Ministrum tam Ordinarium, quam à Pontifice delegatum.

PROBL. XXXIV.

Episcopus hereticus, excommunicatus, vel degradatus potest, & non potest valide Ordines conferre.

192
non potest
valide Ordines
conferre.

Non potest valide Ordinem conferre. Quia qui fide caret, vel actum Christi membrum est, quomodo habebit potestatem conficiendi vera Christi Sacramenta? Sic Agrippinus Episc. Cathagin. auctore D. Aug. lib. 2. de Baptismo. cap. 7. successit Agrippino in Episcopatu D. Cyprianus, & sui prædecessoris sententiam acriter defendit, multoque Africæ Episcopos in suam opinionem pertraxit, qui coacto Concilio, hanc sententiam de fide credendam esse determinarunt, servata tamen cum Romana Ecclesia unitate, & concordia. Vnde constat, Patres hos nullo modo in hæresim lapsos fuisse, cum sine pertinacia, imò cum debita subiectione ad Romanam Ecclesiam sententiam huiusmodi faciunt scelerati. His Doctoribus accessit Panorm. Innocent. & alij ad Cap. Quanto, de consuetud. aliteres, posse Pontificem ab hæreticis Episcopis tollere valide confirmandi, & ordinandi potestatem. Potest quidem valide Sacramentum Ordinis ministrare. Quia potestas ad valide conferendum Ordinem annexa est ex Christi institutione Characteri Episcopij, qui deleri non potest per hæresim, excommunicationem, aut degradationem. Ita habetur in Cap. Dei Albertum 1. quæst. 7. in Concil. Constant. sess. 8. & 15. in Arelat. cap. 12. in 7. Synodo cap. 4. in Africano cap. 15. in Trident. sess. 7. can. 1. Docet D. Thom. in addit. quæst. 3. art. 2. & ibi omnes Thomistæ. Henriq. lib. 10. cap. 2. num. 2. Valq. dist. 243. Marchin. tract. 1. part. 2. cap. 5. & multi apud ipsum.

Hoc planè certissimum. Quia cum Christus Dominus in conficiendis Sacramentis sit principalis causa, iuxta illud Ioan. 1. Hic est qui baptizat, Episcopus autem solum sit causa instrumentalis seu ministralis: hæc non operatur secundum virtutem propriam, sed secundum motionem, quam à principali recipit agente: Ergo valor Sacramenti non pendet ex bonitate, aut malitia, vel censura Ministri; sed à sola Christi motione. Vnde non est iam problematica questio, cum ex Conciliis constet, partem primam sustineri non posse. Profectò crediderim Patres illos tantum intendisse, non esse habendam vel legitimam Ordinationem factam ab infideli, aut excommunicato Episcopo, ad effectum eum, ut sic ordinatus permittatur uti Ordine sic sibi collato.

PROBL. XXXV.

Episcopus ordinatus per saltum, verb. gr. Ordines minores non accipiens, potest, & non potest, valide alyz hosce Ordines conferre.

Conferre non potest. Quia nemo dat, quod non habet, & nullus plus iuris ad alium transferre potest, quam ipse habeat, l. Filiusfamilias, ff. de donat. Et confirmatur à simili. Quia Episcopus non Sacerdos non posset alios Sacerdotio insignire, neque alios Ordines conferret ergò similiter si careat minoribus non poterit minores alij tradere. Sic Homobon. tract. 3. de exam. Ecclesiast. quæst. 61. Antonin. 3. p. tit. 14. cap. 16. §. 17. Suar. tom. 5. dist. 3. sect. 1. Henriq. lib. 10. cap. 5. num. 2. & cap. 21. lit. B. Sa v. Ordo. num. 23. Sanch. tom. 2. consil. lib. 7. cap. 1. dub. 14. num. 9. & alij.

Potest valide conferre. Quia Episcopus per saltum ordinatus est verus Episcopus, & habet Episcopalem Characterem: Ergo poterit profectò actum sibi proprium, nempe ordinationem sicut maiorum, ita & minorum. Consequentia est manifesta. Nam qui habet aliquam potestatem, poterit illius exercitium habere: sed qui habet Characterem Episcopalem habet potestatem cunctos Ordines conferendi, quæ potestas non amittitur ex Ordinatione Episcopi per saltum: Ergo. Ita Marchin. tract. 1. part. 2. c. 19. num. 4. Valq. dist. 243. num. 24. Molfes. in sum. tract. 2. cap. 17. num. 5. Laym. tract. 9. cap. 9. n. 8. Hurtad. diff. 17. Dicastil. tract. 6. dist. 1. dub. 16. num. 218. Palas tom. 4. tract. 27. punct. 14. n. 1. Henriq. lib. 10. c. 12. n. 3. Præposit. 3. p. q. de Ord. dub. 12. n. 14. Diana p. 8. tr. 2. resol. 4.

Hanc eligo sententiam, asserens, hoc non esse, plus iuris transferre in alium quam ipse teneat: aut dare aliquid, quo ipse prius non habeat. Quia contingit, causam effectum in se claudere duplici via: primò formaliter, ut ignis ignem; secundò eminenter, & superiori ratione, sicut solemniter continet calorem, quem producit. Quare licet Episcopus carens minoribus non habeat minores formaliter: habet tamen potestatem superiorem & eminentiorem, nempe Episcopalem Characterem. Nec est simile, quod de Sacerdotio respectu Episcopatus ab Homobono dicebatur: siquidem Episcopatus claudit intrinsecè Sacerdotalem Characterem, ita ut non Sacerdos non sit Episcopus; at carens minoribus, vel inferioribus Ordinibus, Episcopus esse non desinit.

PROBL. XXXVI.

Antè Ordinationes inquit Episcopus: Non intendo Ordinare excommunicatum, irregularem, &c. Si quis excommunicatus, aut irregularis, &c. ad Ordines accedat, manet, & non manet Ordinatus.

Vidimus scilicet. 1. requiri in ordinante Episcopo, ut habeat intentionem actualem, aut virtutalem ordinandi secundum Ecclesiæ usum exponitur.

194
Non potest
conferre.

195
Conferre po-
test.

196
Hoc mihi
probabiliss.

197
Quæstio in 2.
exponitur.

eos, quibus Ordines confert, sine qua intentione nullum sit Sacramentum. Quæritur tamen quando Episcopus ante ordinationem de more dicitur, ne quis hæretici filius, aut excommunicatus, aut irregularis ad suscipiendos Ordines accedat, sed foras egrediatur, claræque voce testatur, se non intendere eos ordinare: num si quis ex huiusmodi vitis ad Ordinationem accederet, valida foret Ordinatio, an verò esset repetenda?

198 *Non esset valida.* Valida minimè foret, ideòque iteranda. Quia sine intentione Sacramentum agendi, nullum est Sacramentum. Paret autem Episcopum intentionem habere non Ordinandi, quia scit se censuram incurrere, si aliquem eiusmodi vitis irretritus scilicet admittit ad Ordines, ex cap. 1. de eo, qui furtive Ordines suscepit. Sic Molfes. in summ. tr. 2. c. 2. n. 45.

199 *Valida esset.* Foret valida Ordinatio, ideò non iteranda. Quia illa verba ab Episcopo dicuntur primò ad terrorem eorum, qui impedimento aliquo detinerentur; secundo ut declaret, se nolle scienter aliquem vitia patientem ordinare, ne ipse aliqua Censuram incurreret, & ideò est præsumendum, Episcopum Ordinantem non caruisse interiori necessaria intentione ordinandi intrusos. Id colligo: quia etsi Episcopus prohibeat, ne quis indignus ad Ordinationem accedat, habeatque intentionem generalem illos scienter non ordinandi: potest tamen habere internam intentionem magis specialem, se velle Ordinare etiam indignos, si ipse nesciente ad Ordines accedant; hæc enim duo diuersa valde sunt. Imò si non intenderet Ordinare indignos, grauius delinqueret, quia occulta vitia puniri non possunt. Ita Marchin. tract. 1. part. 2. cap. 11. num. 16. Nauar. lib. 1. Consil. de tempor. Ord. consil. 8. Grassis eodem consil. 3. num. 2. Rodrig. in sum. part. 2. cap. 13. n. 3. Sa v. Ordo, num. 38. Sic fatetur: Si Episcopus dicat: Nolo vel non intendo Ordinare excommunicatos, vel irregulares: intelligitur, si sciat, aliquem talem esse; quare quem Ordinatur, non sciens talem esse, vere est Ordinatus. Leand. tr. 6. dist. 4. q. 5.

200 *Cum his opinor.* Cum his opinor, quia manifestè colligo, Episcopum, illa protestatione non obstante, habere veram intentionem ordinandi etiam indignos, ex eo, quod post huiusmodi protestationem statim assoluit Ordinandos à quacunque excommunicatione absoluit, & in omni irregularitate dispensare, ut habetur in Pontificali, ubi dicitur. Tèque absoluit ad effectum presentium assequendum. Quibus verbis tollit Episcopus quodcumque occultum impedimentum, scilicet excommunicationem, irregularitatem, suspensionem, & interdictum, ut notauit Nauar. l. 5. de sent. excom. consil. 28. n. 11. Monuerim autem, licet occulta hæc vitia patientes Episcopus absoluit ad effectum suscipiendi valide Ordines: tamen post ordinationem statim reuiuifcere Censuras illas, & impedimenta, à quibus iterum debet absolui, ut innuitur verbis illis: Tèque absoluit ad effectum presentium assequendum.

PROBL. XXXVII.

Cardinales Presbyteri possunt, & non possunt, suis familiaribus primam Tonsuram, aut Ordines minores conferre ex priuilegio vel consuetudine.

P Resbyter Cardinalis non Episcopus minimè potest ex priuilegio, vel consuetudine minores Ordines aut Tonsuram conferre suis subditis. Quia Christus Dominus nullum alium Ministrum Ordinationis instituit, nisi Episcopum. Sic Adrian. in 4. quest. de Sacram. Confirm. art. 3. Maior dist. 7. quest. unic. Anastas. Germoni. tract. de indult. Cardin. num. 20. Et id esse asserendum post Tridentinum docet Sanch. tom. 2. consil. lib. 7. cap. 1. dub. 19. num. 11. Inclinat Azor. p. 1. lib. 4. c. 3. q. 2.

Potest planè etiam post Tridentinum. Quia consuetudo id eis præstat, ut testatur Rota in vna Cremon. 3. Decembr. 1582. quam refert Barbof. de potest. Episc. part. 2. allegat. 5. num. 19. Ita Sorus dist. 25. quest. 1. art. 1. ad 2. Valq. dist. 243. cap. 4. Valent. tom. 4. dist. 9. quest. 3. punct. 3. Hurtad. diff. 18. Diana part. 5. tract. 2. resol. 5. Palau tom. 4. tract. 27. punct. 14. n. 3. Marchin. tr. 1. p. 2. c. 10. n. 1. & 2.

Piaculum ducere contra tot viros doctissimos opinari. Vnde qui iure communi eos id minimè posse scio, & ex consuetudine posse omnino certum esse non reor, cum Azorius citatus asserat, huiusmodi consuetudinem in vltu non esse à fide dignis & in Romana Curia versatissimis se accepisse: ob Doctorum auctoritatem subscribo. Vtrum verò ex priuilegio id possint, ipsorum est videre, quid à Pontifice sibi concessum.

PROBL. XXXVIII.

Parochi, Ministri, Priores, Guardiani, Praepositi, Rectores, &c. possunt, & non possunt suis subditis primam Tonsuram ministrare.

Possunt quidem. Quia prima Tonsura non est Ordo, & nulla aliunde apparet repugnantia. Panormit. in cap. 2. de consuet. num. 9. Archidiacon. ad cap. Nullus Episcopus, de tempor. Ordin. Hugo & Innocent. ad idem cap. Sic de Parocho affirmant. Verum de Ministris, Prioribus, &c. asserit Francisc. Marchi. decis. 1082. contendens id eis de iure competere.

Minimè possunt Parochi. Quia id nec fieri, nec vnquam factum esse constat. Ita Sorus in 4. dist. 25. quest. 1. art. 1. Azor. part. 2. lib. 3. cap. 48. quest. 2. Henriq. lib. 3. cap. 23. numer. 3. Fornar. de Ord. cap. 5. Marchin. tract. 1. part. 2. cap. 10. num. 3. & 4. Nullatenus possunt Priores, Rectores, Guardiani, &c. ex iure. Quia licet Tonsura non sit propriè Ordo, est tamen proxima ac facultatis est inducere formam, ac vltimam dispositionem: ergo e. iure id munus solummodo potest ad Episcopum spectare. Nec

Sectio II. De Ordine, Problemata. 225

Nec ex consuetudine possunt. Quia usus talis facultatis nec usus, nec auditus inquam fuit: ergo ex consuetudine haud eis potest competere. Ita Marchin. *ubi supra*. Leand. *tr. 6. d. 4. q. 8.* & omnes communiter.

Hoc certissime tenendum assero, primamque sententiam nullo solido fundamento niti existimo.

PROBL. XXXIX.

Omnes mitrati Abbates possunt, & non possunt suis subditis secularibus minores Ordines ministrare post Tridentinum.

107 *Suppono contra Zerolam p. 1. praxis Episcop.*
108 *Abbas.* non omnes Abbates indiscrimina-
tim posse suis subditis Regularibus Ordines minores conferre, sed solum illos, qui hifce sint qualitatibus ornati: Debenr esse Sacerdotes, consecrati, aut benedicti, vel qui saltem ex privilegio Pontificis valeant Pontificalia exercere, debent esse mitrati, id est, habentes ius ferendi mitram, anulum, & baculum. Si vnum horum desit, Ordinatio erit nulla. Quia etsi Abbas simplex possit sui iurisdictionis potestate, non tamen potestate Ordinis. Quæsierim tamen, num omnes Abbates hifce qualitatibus insigniti, possint suis subditis secularibus minores Ordines ministrare?

108 Omnes mitrati Abbates possunt: nec enim eorum privilegium circa hoc à Tridentino est evocatum. Quia hoc privilegium est concessum à Synodo VII. generali *cap. 14.* & habetur in *Cap. Quoniam, dist. 69.* At reuocatio decretorum Concilii sufficiens non censetur, nisi in specie fiat eorum derogatio his verbis: *Non obstante aliqua lege, vel constitutione etiam in Concilio generali statuta; vt colligitur ex Cap. Ex parte, Cap. ult. de Capel. Monach. & tener Coar. 4. variat. cap. 16. num. 6. & Felin. cap. Nonnulli, de rescript. Sic Sanch. tom. 2. Consil. lib. 7. cap. 1. dub. 19. num. 20. Diana part. 4. tract. 4. resol. 147 & part. 5. tr. 13. resol. 93.* licet in contrariam videatur inclinare.

109 Non omnes Abbates mitrati possunt secularibus subditis Ordines minores conferre: sed solum magnates habentes plenam iurisdictionem temporalem, & spirituales in illos. Quia Tridentinum *sess. 23. cap. 20.* clarè determinat Abbates solum posse suis subditis Regularibus Ordines conferre: ergo post Tridentinum nequeunt Abbates communes etiam mitrati Ordinare seculares subditos. Possunt autem id gerere magni Abbates. Quia habent in subditos seculares Episcopalem iurisdictionem: Ergo sicut possunt illis dimissorias concedere, vt ab aliis Episcopis ordinentur, poterunt & ipsi Ordines ministrare. Ita Hentig. *lib. 14. cap. 18. num. 2.* Alced. *in praxi Episcoporum. part. 2. cap. 5. num. 78.* Gavant. *in Enchirid. Episcoporum. v. Abbas, num. 38.* Sa Correctus *v. Ordo, num. 16.* Molfel. *tract. 2. cap. 2. num. 17. & 18.* Marchin. *tract. 1. p. 2. cap. 10. n. 9.*

110 Primam sententiam probabiliorē esse iudicamus. Quia privilegium hoc Abbatibus ministrandi concessum insertum est in corpore Iuris,

Cap. Cym contingat de atate & qualis. Cap. Abbatibus, de privilegiis in 6. At in generali privilegiorum reuocatione, qualis est illa Tridentini, non comprehenditur privilegium insertum in corpore Iuris: ergo non censetur hoc privilegium reuocatum. Attamen quia Quaranta *v. Ordo*, asserit declarasse Sacram Cardinalium Congregationem, hoc non ad omnes Abbates, sed ad magnates illos pertinere, si (verum id sit) à secunda sententia recedere.

PROBL. XL.

Abbates, qui suis subditis Regularibus minores Ordines valent conferre: possunt, & non possunt eos suis Nouitijs ministrare.

111 *Non possunt.*
Non possunt. Quia Tridentinum requirit in Ordinando ab Abbate hæcæ conditiones: quod sit Regularis, & subditus Abbati ordinanti: sed Nouitius non est propriè Regularis, nec absolutè, ac plenè subditus Regulari Prelato quoad Ordines recipiendos: sed solum quoad munus probationis: vnde non possunt Prelati Regulares Nouitijs suis dimissorias concedere: quia non plenè subiacent Prelatorum Regularium iurisdictioni; sed hoc munus spectat ad Episcopum loci nouitii: Ergo Abbates non possunt Nouitijs suis Ordines minores conferre. Sic Sayr. *de Censur. lib. 4. cap. 13. num. 5.* Rodrig. *de Regular. tom. 3. q. 23. art. 2.* Miran. *in Manua. Prelat. tom. 1. q. 38. art. 9. concl. 2.* Barbof. *de Offic. & potest. Episcop. alleg. 3. num. 8.* Zerol. *part. 1. praxis Episc. v. Abbas.* Palaus *tom. 4. tract. 27. punct. 14.* Marchin. *tractat. 1. part. 2. cap. 10. numero 18.*

112 *Possunt plane.*
Possunt quidem. Quia Iulius II. Cisterciensibus Abbatibus impendit privilegium initiandi Nouitios Clericali tonsura: ergo innuit Pontifex eos plenè subditos hifce Abbatibus reputare. Præterea Abbates iure antiquo habebant hanc facultatem initiandi quoscumque etiam nouitios: *Cap. Abbates, de privilegiis in 6.* Sed Correctio Iuris antiqui, quantum fieri potest, vitanda est: Ergo verba illa indulti: *Regularibus suis* amplè accipi possunt, ita vt etiam Nouitios comprehendant, qui in alijs multis veniunt in materia fauorabili sub nomine subditorum Regularium. Ita Suar. *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29. num. 12.* Laym. *lib. 5. tract. 9. cap. 9. num. 2.* Sed non tam alleueranter sicut Suarius. Leand. *tr. 6. dist. 4. q. 11.*

113 *Cum h. opinio Suarii à Marchino defendatur.*
Immeritò Philibertus Marchinus asserit, minus rectè Suarium meum concessisse Abbatibus, vt possint Nouitijs suis Ordines minores conferre, pendente probatione. Quia hæc sententia nec videtur tuta, nec rationabilis, cum Nouitij recepto indelebili Characterē possint dimitti, & ad sæculum redire. Vndenam precor ille minus tutam sapientissimi Suarii assertionem, atque irrationabilem inuenit? Quid si redeant ad sæculum? An esse minoribus Ordinibus initiatos obstabit, ne Matrimonium ineanr: aut ne possit Episcopus eis maiores Ordines, si causa adsit, abnegare? Si possunt præfati Abbates suis Nouitijs dimissorias concedere, vt fert doctissimorum sententia (de quo inferius) cur non potest

poterunt, eis minores Ordines ministrare? Nonne ex Tridentino *sess. 23. c. 10. constit.* Abbates mittatos posse suis subditis Regularibus Ordines minores conferre? Poterunt ergo & Novitios initiare, cum in fauorabilibus tanquam Regularis, ac professus habeatur, ut docet Rebus, quem sequitur Diana *p. 3. tr. 2. ref. 73.* & alij quam plurimi. Igitur, mi Philiberte, tibi licet à Suarii sententia, cum liberit, recedere, sed minus decenter de eà loqui, minime licet.

PROBL. XLI.

Possunt, & non possunt Abbates hi, Regulares alterius Ordinis minoribus Ordinibus initiare.

214
Non possunt.

Non possunt. Quia privilegium expresse praescribit, ut Abbates valeant Ordines minores impendere suis subditis Regularibus: At alterius Ordinis Regulares non sunt subditi Abbatum: Ergo Abbates eis non poterunt hos Ordines minores ministrare. Sic Barbof. *de offic. & potest. Episcopis alleg. 3. n. 12. Mitand. to. 1. q. 8. a. 9. Palus tom. 2. tr. 17. punct. 4. num. 4.*

215
Possunt quidem.

Possunt quidem, dummodo Dimissoria suorum Praelatorum habeant, & consensum Episcopi loci, in quo conferendi sint Ordines. Quia per consensum suorum Praelatorum concedentium Dimissorias sunt Abbatum ordinantium Subditi. Ita Azor. *lib. 12. c. 20. q. 7. Laym. l. 5. tr. 9. c. 9. n. 2. & alij, quos refert, & sequitur Diana p. 5. tract. 13. resolut. 93. Machad. tom. 2. lib. 5. p. 3. tract. 1. docum. 2. n. 4. Machin. tr. 1. p. 2. c. 10. num. 15.*

216
Hoc mihi probabilius.

Certe Barbofa ubi supra postquam assensuit, id fuisse à sacra Congregatione declaratum, subdit, se adhuc dubitare de huiusce decisionis veritate propter illa verba Tridentini relata: *Regularibus suis, id est sui Ordinis.* Verum sufficit fieri suos per consensum suorum Praelatorum, qui concedentes Dimissorias suis subditis, quo ab aliquo Abbate ordinentur, iurisdictioni eius illos subiiciunt exemplo vnius Episcopi cum alio, dum subdito suo Dimissorias concedit, quis ab illo ordinetur. De sacra circa hoc Congregationis verba: *Abbates Regulares habent ius deferendi baculum, & mitram, postquam sacerdotali Ordinem, & benedictionis munus susceperint, possunt Tonsuram, & minores Ordines conferre alijs Regularibus, qui habuerint Dimissorias literas speciales suorum Superiorum, & specialem consensum Episcopi loci, ubi Ordines suscipere cupiunt.*

PROBL. XLII.

Abbates mitrati hi possunt & non possunt Clericos seculares Ordinibus minoribus initiare, etsi habeant Dimissorias.

217
Non possunt, etsi habeant Dimissorias.

Non possunt, etsi Clerici hi habeant dimissorias à suis Episcopis, & specialem eorum consensum. Quia extat decisio Rotæ Romanæ

relata à Seraphino *decis. 985. p. 1.* id expresse prohibens. Sic Barbof. *de offic. & potest. Episcopis alleg. 3. n. 12. Sellius in select. can. c. 19. n. 8. Campanile in diuersis iuris Can. rubr. 6. c. 2. n. 6. & alij.*

Possunt omnino. Quia si hæc potestas conceditur Abbatibus erga Regulares non sibi subditos, ut vidimus *Probl. 41.* cur non concedatur etiam erga Clericos seculares, cum vtrique sint ab eorum exempti iurisdictione: etsi Regulares alterius Ordinis illis virtute Dimissoriarum subduntur: etiam virtute earundem possunt illis Clerici seculares submitti. Ita Marchin. *tract. 1. part. 2. cap. 10. num. 15. Quaranta, Azor. Bonac. Capucin. quos affert, & sequitur Tambur. de iure Abbat. tom. 2. dist. quest. 7. num. 2. Præpos. Fornar. Macer. Hugol. Gauant. Lezana, Laym. Zerol. Zanard. Molles. quos citat, & sequitur Diana part. 5. tractat. 13. resolutione 93. & alij.*

Cum his opinor iudicans Rotæ Romanæ decisionem non ob stare, cum oppositum video à tot Doctoribus affirmari, & à sacra Cardinalium Congregatione præscribi. Abbates (inquit) Regulares habentes ius deferendi baculum, &c. possunt Tonsuram, & minores Ordines secularibus Episcopalis iurisdictioni subiectis conferre, si modo consensus ipsius Episcopi accedat, qui literas Dimissorias speciatim recipiendi Ordines commisit; ita ut non sufficiat, id generatim ab Episcopo concedi; sed hac concessione semper opus sit singulis.

PROBL. XLIII.

Potest, & non potest ex Pontificis privilegio quilibet Ordinatus alijs eundem Ordinem conferre, quo ipse est initiatus.

Potest quidem quilibet cuiuslibet conferre Ordinem, quem ipse recepit. Vnde Sacerdos poterit exhibere omnes Ordines, Diaconus Diaconatum, Subdiaconatum, & minores, Subdiaconus Subdiaconatum, & inferiores: & sic de cæteris. Quia etiam quilibet ordinat, & illum ad Ecclesiasticam dignitatem eleuat, eundem debeat dignitate superare: Diaconus Subdiaconum, Subdiaconus alios in minoribus Ordinibus constitutus dignitate antecellit. Et Diaconus ut à Pontifice ad tale officium delegatus esset alio Diacono Superior, licet in eodem Ordine convenirent; non enim ex vi sui Ordinis, sed ex potestate sibi commissa hoc munus exerceret. Præterea ex Pontificis privilegio vnus Episcopus potest ab alio solo consecrari, licet ex diuinâ institutione ad eius consecrationem tres Episcopi requirantur. Cur ergo non poterit vnus Presbyter ab alio vnus Subdiaconus ab alio de Pontificis mandato, & facultatis plenitudine creati, & sic de reliquis inferioribus ordinibus? Sic Innoc. in cap. Quando, de consuetud. Glossa cap. Munus, de consecr. dist. 5. Angel. v. Ordo, n. 2. Inclinat Marchin. *tr. 1. part. 2. c. 13. num. 16. licet num. 17. dicat, se hanc sententiam Ecclesie censuræ committere. Idem agit Diana p. 8. tr. 1. resolut. 38. Fauct Coninch*

Sectio II. De Ordine, Problemata. 227

Coninchi. d. 20. num. 86. dum asseruit prafatam sententiam debere amplecti omnes, qui negant Ordines Sacerdotio inferiores, minores præcipue esse Sacramenta. Nam iuxta horum opinionem (ait ille) potest Pontifex prædictam potestatem non Sacerdoti committere. Egidio consentit Petr. à S. Ioseph. tom. 2. de Sacram. dist. 8. sect. asserit. 2.

Non potest quilibet quemlibet initiare Ordine, quem ipse recepit; nam qui Sacerdos non est neque ex delegatione Pontificis valet. Ordine aliquem quatuor minores aliis conferre. Quia probabilius est, omnes Ordines etiam minores (vidimus) esse Sacramenta: ergo hoc supposito, non poterit Pontifex facultatem non Sacerdoti concedere vt valide illos administret. Deinde licet Sacramenta non essent minores Ordines, imò & Diaconatus, & Subdiaconatus: tamen tale exemplum nec visum, nec auditum est in Ecclesia. Ita D. Thom. in addit. quest. 38. art. 1. ad 3. Palud. in 4. dist. 7. question. 4. Dicitur de Sacram. tr. 6. d. 1. dub. 17. num. 237. Trullench. ibi lib. 6. dub. 6. num. 3. Sanch. tom. 2. Confil. lib. 7. cap. 1. dub. 18. num. 7. Syluest. v. Ordo 3. quest. 7. Victor. num. 234. Henriq. l. 10. cap. 23. num. 3. Filliuc. tract. 9. num. 95. Granad. tract. 2. dist. 2. num. 3. Hurtad. diff. 18.

Scio Nugum in addit. ad quest. 38. asseruisse, secundam hanc sententiam ita esse certam, vt opposita sit temeraria, & proxima errori. Quam censuram nimium rigidam esse crediderim. Nam ex sententia affirmante, Sacramenta non esse Ordines Sacerdotio inferiores, primam placitum sua probabilitate non caret. Longè verò probabilius secundum duxerim asserens communem esse Doctorem mentem nullum non Sacerdotem posse esse Ministrum ex commissione Pontificis Ordinationis à Christo instituti, cui conuenit Sacramenti ratio.

PROBL. XLIV.

Ex delegatione Pontificis simplex Sacerdos potest, & non potest Ordines minores, Subdiaconatum, & Diaconatum conferre.

Generatim nec Diaconatum, nec Subdiaconatum, imò nec minores Ordines potest ex Romani Pontificis commissione ministrare Sacerdos, licet sit Cardinalis. Quia Christus Dominus nullum alium Ministrum Ordinationis nisi Episcopum instituit. Sic Adrian. in 4. quest. de Sacram. art. 3. Maior dist. 7. quest. vni.

Potest simplex Sacerdos ex Pontificis Romani commissione omnes Ordines Sacerdotio inferiores conferre. Quod inductione probatur. Potest Minores. Quia & id sæpe factum est, & ex speciali Iuris privilegio, & consuetudine Abbates, & Cardinales Presbyteri conferunt. Ita præter Richardum, Syluestrum & Couarruiam citatos ab Hurt. diff. 18. D. Th. 83. a. 1. ad 3. Henriq. l. 10. cap. 23. Potest dare Subdiaconatum. Quia de facto Innocent. VIII. anno 1489, concessit cuidam Abbati Cisterciensi, nomine Ioannes, & aliis quatuor Abbatibus eiusdem Ordinis, facultatem Ordinandi Monachos in Subdiaconos. Ita Victor. numero 235. ybi Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

restatur, se propriis oculis vidisse, & legisse hoc indultum, & Roderic. 99. Regular. tom. 1. q. 18. art. 3. affirmat, se accepisse à Patribus Ordinis Cisterciensis, Abbates illos eo privilegio fuisse vfos. Potest Diaconatum ministrare. Quia præfatis Cisterciensibus Abbatibus indultum etiam Pontifex, vt possent Diaconatus Ordinem exhibere. Ita præter Franciscum Turrian. Hurtadum, Gabriel in 4. dist. 25. quest. 1. art. 3. Auerfa de Ord. quest. 3. sect. 3. Caramu. ad Regul. D. Benedicti cap. 62. num. 1626. Vinald. de Ord. tit. de Ministro, n. 8. Angel. v. Ordo 2. Archang. Rodrig. Victor. Ochagau. & Marchin. quos sequitur Leand. tr. 6. dist. 4. quest. 19.

Indubitatum mihi, posse Sacerdotem ex Pontificis Romani commissione (Romani dixi, nam nec facto aliquo, nec alio fundamento agnosco posse ex commissione alterius) omnes Ordines inferiores Sacerdotio conferre. Video enim quoad minores in esse nunc facultatem Cardinalibus, non Episcopis etiam, & Abbatibus exemptis: quamvis in Trident. sess. 25. cap. 10. Abbatibus, & aliis quibuscumque exemptis existentibus intra aliquam Diocesim prohibitum sit, ne vlli nisi suo subdito Regulari primam Tonfuram, nec minores Ordines conferant. Quoad Subdiaconatum, & Diaconatum scio commissam de facto ab Innocentio VIII. facultatem illam Abbatibus Ordinis Cisterciensis conferendi suis subditis omnes Ordines præter Sacerdotium. Adest Bullæ exemplar in noua compilatione privileg. Ordinis ipsius privilegio 118. Eius audi tenorem: *Ac ne Monachi dicti Ordinis pro suscipiendis Subdiaconatu, ac Diaconatu Ordinibus extra claustrum hinc inde discurrere cogantur: Tibi & successoribus tuis, vt quibuscumque dicti Ordinis Monachis: alijs verò quatuor Abbatibus præfatis, ac eorum successoribus, vt suorum Monasteriorum prædictorum Religiosis, quos ad id idoneos reppereritis, Subdiaconatus Ordines huiusmodi liceat ritè conferre.* Non ignoro nonnullos abijcere, non potuisse Pontificem huiusmodi cultum præfatis Abbatibus conferre. At obiectionem hanc nimis audacem esse crediderim. Dicere enim Pontificem in re tanti momenti errasse, non exiguum Sedi Apostolicæ itrogat iniuriam. Alij aliter ineptè quident nituntur huiusce privilegij vim infringere.

PROBL. XLV.

Ex delegatione Pontificis potest, & non potest simplex Sacerdos Presbyteratus Ordinem impertire.

Minimè potest. Quia nunquam huiusmodi potestas alteri quàm Episcopo commissæ fuit, quod est indicium, conferri non posse. Sic Archang. Petr. à S. Ioseph. Victor. Gabr. Vivald. Laym. Palus apud Leandrum tract. 6. dist. 4. quest. 20. Opatoui. de ord. d. 5. numer. 16. Can. did. tom. 4. d. 4. art. 3. dub. 17. Auer. de Ord. quest. 3. Granad. in 3. part. contr. 9. tract. 2. dist. 2. num. 4.

Potest planè. Quia si potestas Pontificis delegantis consideretur, cum plenissima sit, ad omnes Ordines æque se videtur extendere; si consideretur

225
Hoc mihi indubitatum.

226
Minimè potest.

227
Potest plene.

Y

sideretur

videretur Presbyter delegatus, ille maiorem dignitatem non confert, quam ipse non contineat; si spectetur causa talis delegationis, maior causa fuisse potest, cur ob populi utilitatem propter Sacerdotum penuriam, abscentibus Episcopis, opus sit aliquos Presbyteros creare, quam solos Diaconos, & Subdiaconos. Certè quæ ratione aduersarij dicunt, non posse Pontificem facultatem dare simplici Sacerdoti, ad alium creandum, eadem nos affirmare possumus, neque posse Pontificem facultatem creandi Diaconum, aut Subdiaconum simplici Sacerdoti concedere. Ita Aureol. apud Capreol. dist. 25. quest. 1. artic. 2. Angelus v. Ordo, numero 2. Innoc. IV. ad cap. 4. de consecr. num. 4. Vasq. dist. 243. cap. 4. Bielcas in apol. pro doctr. D. Thom. quest. 11. art. 4. dub. 5. propos. 6. Ochagau. de Ord. q. 7. num. 11. Hurtad. diff. 18. Diana part. 8. tr. 1. resol. 36. Dicastil. d. 1. dub. 17. num. 241. & alij.

228 Hanc mentem probabiliorē esse reor, sciens, Eugenium VI. in suo Decreto dixisse: Ordinarium Minister huius Sacramenti (Ordinis) est Episcopus. ubi particula illa, Ordinarium Minister indicat, non Episcopum posse ex commissione esse Ministrum Ordinis, ac proinde omnium; quia omnes sunt Sacramenta, & non est maior ratio vnius, quam alterius. Equidem quamvis demus, nunquam huiusmodi potestatem alteri, quam Episcopo fuisse concessam; fuit tamen simillima huic impena, nempe ad Diaconum creandum, ut Problem. proximo vidimus: ex quo cum eadem sit ratio, facile conuincitur, posse etiam ad Presbyteratum concedi: Imò asseruerim concessam iam fuisse huiusmodi facultatem, si Chorepiscopi solum simplices Sacerdotes erant, ut D. Isidor. Ayala, Turrian. & alij apud Marchin. tr. 1. p. 2. c. 13. n. 15. affirmant, grauissimis adducti fundamentis. Etenim Chorepiscopi ex consensu Episcopi loci Sacerdotes creare potuisse manifestum est ex Concilio Antiocheno c. 10. Vbi postquam Chorepiscopis dixit facultatem inesse Ordinandi Lectores, Exorcistas, & Subdiaconos, statim hæc verba iuxta tertiam translationem correctiorem subdit. Nec Presbyterum verò, neque Diaconum audeant ordinare præter conscientiam Episcopi, id est, ipso ignorante: ergo poterant ipso sciente, & consentiente. Porro Chorepiscopos solummodo esse simplices Sacerdotes præter Auctores memoratos, ex Concilio Ancyrano satis liquet. Igitur ex commissione Papæ, quam iam impendisse ostendi, simplex Sacerdos Presbyteratum impendere potest.

PROBL. XLVI.

Potest, & non potest Episcopus facultatem Ordinandi, aut saltem primam Tonsuram impertiendi Parocho, aut simplici Sacerdoti concedere.

229

Potest quidem.

Potest ex iusta causa stando iuri diuino solum: (iure enim humano poterit id esse prohibitum. Quia quidquid potest Pontifex toto in Orbe, potest sua in Diocesi Episcopus, nisi Papa illud referauerit sibi. Deinde quia Episcopus potestatem Confirmandi simplici Sacerdoti com-

mittere potest secundum Ledesnam 3. p. q. 7. 2. a. 1. 1. & alios: Ergo & ordinandi aut saltem primam Tonsuram conferendi. Præterea quia D. Isidorus l. 2. de Offic. Eccles. n. 6. de Chorepiscopis sermonem habens, quod ad exemplum septuaginta Seniorum creatos esse, simpliciterque fuisse Sacerdotes dicit: post multa subdit: Subdiaconos ordinare non audeant, præter conscientiam Episcopi, in cuius regione præesse noscuntur. Ergo supponit, tales Chorepiscopos cum scientia & facultate Episcopi Diocesis potuisse Subdiaconos constituere Tonsuramque & inferiores Ordines ministrare. Sic Marchin. tr. 1. p. 2. c. 13. n. 18. qui quidem hæc rationibus affectus hanc sententiam non improbabilem omnino esse asseruit, oppositamque solummodo longe veriorē dixit.

Minimè id potest. Quia ad delegandam ordinandi facultatem, quæ est inter omnes suprema requiritur plenitudo potestatis, qualis solo reff. in Pontifice reperitur. Ita D. Thom. in 4. dist. 7. q. 3. a. 1. quest. 1. & dist. 38. a. 1. ad 3. Henric. lib. 10. cap. 23. n. 2. Victor num. 236. Bonac. d. 8. punct. 4. num. 6. Marchin. citans Archangel. dist. 24.

Ad hoc mihi certum, ut nequeat in questionem vocari, cum contrarium nullo solidissimo fundamento possit affirmari: Congruum enim nullatenus videretur Christum Dominum hoc Sacramentum ita instituisse, ut quilibet Episcopus posset alteri Sacerdoti facultatem Ordinandi subdelegare, sufficit enim illi posse subdelegare ea, quæ sunt iurisdictionis: non autem quæ sunt Ordinis, ut habetur expressè in Cap. Quarto, de consecr.

CAPVT XI.

Circà Sacramenti Ordinis subiectum.

PROBL. XLVII.

Ex Pontificis dispensatione fœmina possunt, & non possunt prima Tonsura, & minoribus Ordinibus initiari.

MITTENS fabulam de Ioannâ illâ quam affirmant heretici quidam, & Possunt quæ ex Catholicis Scotus, Sotus, Melan. dem. fia, & Platina pro Ioanne VIII. habitam fuisse: quæ quidem licet historia esset, verum minimè gessisset Pontificatum: requiro, num fœminæ ex Pontificis dispensatione saltem possint prima Tonsura, & minoribus Ordinibus initiari? Potest quidem prima Tonsura, etiam si hæc tribuatur masculis tanquam præuia præparatio ad Ordinationem. Quia hæc Ordinatio est ex sola Ecclesiæ institutione: & non repugnat, fœminam esse capacem illius, quod in masculis est præparatio præuia, quamvis non sit capax eius, ad quod est præparatio in masculis. Et ob eandem rationem possunt ex dispensatione Ponti

Sectio II. De Ordine, Problemata. 229

Pontificis quatuor minoribus Ordinibus initiari. Quia non sunt hi ex Christi institutione, sed tantum ex institutione Ecclesiae. Sic Paludan. in 4. dist. 35. q. 3. a. 1. & tenentur sustinere, qui credunt, minores Ordines esse solum ex Ecclesiae institutione, ut credunt Vasquez & alij apud Hurtadum diff. 20.

Nec prima Tonsura, nec minoribus Ordinibus. Quia longè probabilis est, quatuor minores Ordines esse vera Sacramenta à Christo Domino instituta, de quo supra. Et quia admissio, quod sint solum Sacramentalia ex institutione Ecclesiae, adhuc repugnat feminis huiusmodi Ordinibus initiari, quia cum sint preparatio ad Sacerdotium, cuius femineus sexus capax non est ex iure diuino, ut omnes Catholici profitentur: nec huius preparationis erunt capaces. Ita Sotus in 4. dist. 35. q. 1. a. 2. Vasq. d. 245. c. 12. n. 12. Dicastil. d. 1. dub. 19. n. 287. Diana p. 8. ar. 1. resol. 39. Non prima Tonsura. Quia etsi verum sit quod hæc fuerit ab Ecclesiâ instituta, est tamen instituta ut quædam prævia ad Sacerdotium, cuius feminae sunt incapaces. Ita D. Thom. q. 39. a. 1. Nugus ibi. Coninch. d. 20. n. 94. Vasq. citat. Henric. l. 1. c. 16. Granad. tract. 2. d. 1. n. 1. Ochegua. q. 8. a. 4. Laym. l. 5. tract. 9. c. 6. Palaut. tom. 4. tractat. 2. punct. 6. numer. 1. Diana ubi supra. Leand. tractat. 6. d. 5. questione 3. & 4.

Ego quidem si de minoribus Ordinibus loquar, primam sententiam non reputo temerariam, vel proximam errori, uti vocitat iumento Nugus: nec enim contemnendo nititur fundamento, si minores Ordines Sacramentalia sint ab Ecclesiâ instituta. At certa mihi secunda est sententia. Si verò de primâ Tonsurâ sermo geratur, minori certitudine puto, secundam sententiam longè esse probabiliorē.

PROBL. XLVIII.

Hermaphroditus, in quo præualet sexus virilis, potest & non potest sine Pontificis dispensatione Ordinibus initiari.

Vidimus scilicet. 1. prævalente in Hermaphroditico femineo sexu, valide ordinari non posse quia ut femina est habendus, l. Queritur 10. ff. de statu hominum. Nec si æquè utrumque sexum participet, quia quavis ex eâ parte, quæ vir est, esset Ordinis capax: tamen quia æquè est femina, ob solutè incapax Ordinis dici debet: eo enim in casu Sacramentum Ordinis suspensum maneret, nec Characterem imprimeret. Quid si sexus virilis præualeat? Valide ordinari potest: quia vir est censendus.

Quæstio verò, an hic Pontificis dispensatione indigeat, ut ordinari possit? Indiget quidem. Quia Hermaphroditus irregularis est, & licet sexus virilis præualeat, non desinit esse Hermaphroditus. Sic Nauar. c. 27. n. 203. Sayt. l. 6. de censur. c. 8. num. 25. Suar. de censur. d. 52. sect. 3. Vasq. d. 245. c. 12. n. 3. Molfes. in sum. tr. 2. c. 1. n. 48. Sa v. Ordo, n. 34. Villalob. tract. 1. 1. diff. 10. n. 3. Henric. l. 1. c. 8. n. 6. Filliuc. tr. 9. num. 73.

Non indiget dispensatione. Quia nullus Eschob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

textus prohibent posse sine dispensatione ordinari: si ergo irregularis ex iure non est, vir omnino est habendus, adeoque potest sine dispensatione Ordinibus initiari. Ita Tolet. l. 1. c. 63. n. 13. Fornar. de Ord. c. 3. n. 1. Hurt. d. 2. de irregular. difficult. 14. Machad. 10. 1. 1. 3. p. 1. tr. 4. docum. 5. n. 1. Leand. tr. 6. d. 5. q. 6. March. tr. 1. p. 4. n. 11. Dicastil. d. 1. dub. 20. n. 291. sententiam hanc valde probabilem appellat.

Existimo, nullatenus esse irregularem, cum nullo id iure deducatur. Quod autem sit monstruosus, non obstat, quia quamvis sit talis, & publice notus, potest absque grati nota ministrare, sicut potest Eunuchus à naturâ, & qui in pede sex digitos habet. Moner Marchinus, tutius esse à Papâ dispensationem petere; sed opus non esse huiusmodi cautela, prorsus affirmatim.

PROB. XLIX.

Femina, prorumpente ipsa naturâ, transit in virum: Hæc potest, & non potest ad Ordines licitè admitti.

Casum esse possibilem, & actu sæpè expostum ex Plinio præmitto, qui quidem l. 7. c. 4. fatetur: Ex feminis mutari in viros, non sæpè accidisse. Inuenimus in Annalibus. P. Licinio Calpurnio, & C. Crasso Longino Consul. Calpurnio puerum factum ex virgine sub parentibus, iussuque Aruspicum deportatum in Insulam desertam. Perettus Comment. ling. Latine. epig. 2. ait, Argis Arethusam nomine primâ nocte nuptiarum sexum permutasse, barbâ erupisse, mutatoque nomine, & vxore ducta, Ariscontem appellatum. Andreas Ebores. p. 3. Sub titul. de Miraculis duo alia exponit exempla. Alia congerit noster Del-Rius in suis Magicis Disquisitionib. Quare de huius casus possibilitate, & eventu non dubito.

Igitur voluit in questionem, utrum femina huiusmodi facta vir possit licitè ad Ordines admitti. Non potest. Quia admiratio, & scandalum noxium excitaretur, cum Altari ministrantem viderent homines eam quam feminam dignouisset. Vnde hæc deformitas Canonicum gignit impedimentum c. 2. de Cler. agrot. Sic Marchin. ar. 1. p. 4. c. 2. n. 18. Maiolus l. 1. de Irregular. c. 27. n. 5. vers. Huc pertinet. Henric. l. 1. c. 8. n. 6. adiciens posse licitè ad Ordines admitti, si res sit occulta: minimè verò si publica sit, propter excitandam necessariò admirationem, Diana p. 10. tr. 13. resol. 36.

Potest planè licitè ordinari. Quia iam verè est vir, capax quidem Ordinis: & nullum est manifestum ius, quod hoc illi prohibeat. Ita Leand. tract. 6. d. 5. q. 7. asserens id colligi ex doctrinâ P. Gasparis Hurtad. hic, d. 2. de Pregel. difficult. 14.

Huiusmodi feminam factam virum non dubito posse valide ordinari, quia verè est iam vir. An autem valeat Episcopus cum ad Ordines admittere, licitè meritò dubitatum, & in oppositam sententiam inclinor. Nec allicior, ut secundæ ad hæc ex P. Hurtado doctrina citata, quæ sic se habet: Toletus & Turrecremata docent non esse irregularem (Hermaphroditus, in quo præualeat sexus virilis) & meritò, quia nullo

iure deducitur; quia quamvis sit talis, & publice notus, potest sine gravi nostra ministrare. Hæc P. Hurtado sententia, ex qua non bene arguitur, licet posse feminam factam virum ad Ordines admittendam transmutatio hæc maiori proculdubio ex admiratione scandalo subiacet, & graviorem annotat indecentiam.

PROBL. L.

Infantes ante rationis usum sunt, & non sunt Minorum, ac Maiorum Ordinum capaces.

243

Ordinū omnium capaces non sunt.

Capaces non sunt. Quia Episcopus ordinans in forma ordinationis dicitur: *Accipe potestatem, aut Accipe Spiritum Sanctum*, aut *Accipe librum*, vel aliam rem sensibilem: quæ verba cum sint imperij, necessarii sunt dirigenda ad eum, qui capax est imperij passivi, cuius infans ante usum rationis non est capax. Sic Durand. in 4. dist. 25. q. 2. Petr. Soto de institut. Sacerdot. sect. 5.

244

Sunt capaces.

Sunt planè capaces. Quia quo ad Ordines minores & Subdiaconatum supponitur in Cap. vii. de Cleric. per saltum promoti. quod si infans ante rationis usum est Ordinum minorum, & subdiaconatus capax, etiam erit Diaconatus, ac Presbyterij. Ità Hurtad. hic diffie. 21. ex D. Thom. in 4. dist. 25. q. 1. art. 1. questione 2. Scot. questione 2. Vasq. distinct. 246. & alij communiter.

245

Cum his opinor.

Cum his opinor: quia infans capax est omnium Sacramentorum, quæ non requirunt conditionem aliquam statui infantie repugnantem: nam est capax Baptismi, Confirmationis, & Eucharistie: non enim requirunt talem conditionem; & non est capax Pœnitentie; ac Matrimonij: essentialiter namque requirunt actus liberos: neque Extremæ Vnctionis, quia instituta est pro iis, qui tempore quo confertur possint peccata actualia habere, aut pœnæ restantis debitum, vel egerè auxilium ad dæmoni resistendum. Sacramentum autem Ordinis nullam requirit conditionem statui infantie repugnantem. Porro illo verbo *Accipe* in ordinationis forma, non denotatur imperium propriè, & in rigore, quod tantum dirigitur ad eum qui est capax imperij passivi, cuius infans capax non est: sed tantum denotat efficaciam, & infallibilem vim Sacramenti Ordinis ad collationem potestatis, & gratiæ, quarum capax est infans. Et quamvis ad valorem ordinationis requiratur tactus physicus materiæ illius, cuius oblatione potestas confertur, infans capax est illius.

PROBL. LI.

Episcopatus potest, & non potest valde infanti ante usum rationis conferre.

246

Episcopatus potest valde conferre.

Si puer ante usum rationis Episcopus consecraretur, cuiusmodi consecratio esset invalida.

Quia Episcopatus Sacerdotio addit potestatem in corpus mysticum, ad quam potestatem recipiendam requiritur rationis usus. Nam qui sit Episcopus, Pastor animarum constituitur: Pastor verò animarum necessariò, & essentialiter exigit usum rationis. Non sic si puer ante rationis usum ad Sacerdotium assumeretur: nam cum quis ad Sacerdotium assumitur, non sit immediatè, ac proximè animarum Pastor; sed solum in habitu, ut in radice. An si infans vnius anni ad pontificatum assumeretur, valida esset talis assumptio? Minime quidem, quia Vicarius Christi essentialiter debet ratione polere, cum sit supremus, ac generalis omnium Pastor: Ergo idem pari modo dicendum est de Episcopo, qui est particularis Pastor in actu. Sic D. Thom. in 4. d. 25. q. 2. art. 1. & 3. prin. in addit. q. 39. art. 2. Bonau. d. 25. art. 2. q. 2. Scot. ibi Granad. tr. 3. de Ord. d. 1. n. 6. & 7. Vasq. distinct. 246. Marchin. tractat. 1. part. 4. capit. 4. num. 9.

Esset valida consecratio pueri ante usum rationis ad Episcopatum assumpti. Quia alij potest valde Ordines præcipue maiores non minus sunt Sacramentum, & non minus imprimunt Characterem, quam Episcopatum Episcopatus: At infans capax est omnium Sacramentorum, quæ non requirunt essentialiter conditionem aliquam statui infantie repugnantem. Unde, ut dicebam Problem. proximo, est capax Baptismi, Confirmationis, Eucharistie & Ordinis, quia non requirit talem conditionem: Matrimonij verò & Pœnitentie capax non est, quia essentialiter liberos actus requirunt. Ergo (argues) non est capax Episcopatus; quia Episcopus est sponsus Ecclesiæ, & Matrimonium nullum potest esse sine contrahentium consensu. Respondeo, sponsum profecto esse ratione iurisdictionis ad quam fateor usum rationis requiri. Ità Hurtad. difficult. 21. Vasq. d. 246. Leand. tract. 6. d. 5. quest. 10. Petrus à Sancto Ioseph tom. 2. de Sacrament. d. 8. sessione 2. Palas tomo 4. tractatu 27. puncto 7. numero 5. Lege Dianam parte 8. tractatu 1. resolutione 32.

Ego autem crediderim, posse huiusmodi infan- 248-
tem valide assumi ad Episcopatum quantum ad Characterem & potestatem Ordinis: non Iurisdictionem autem quantum ad iurisdictionem & curam animarum. Nam hæc suscipi nequit absque rationis usu; cum ad acquirendum beneficium acceptatio acquiratur: & hoc solum probare primæ sententiæ fundamentum existimo.

PROBL. LII.

Peccaret, & non peccaret lethaliter Episcopus, qui puerum ante rationis usum ad Minores Ordines, aut ad privam Tonsuram assumeret.

Peccaret lethaliter, qui admitteret puerum cuiusmodi ad maiores Ordines. Quia Ordines sacri annexum habent castitatis votum, quod nemo ante rationis usum potest emitte- 249-
re. Non verò peccaret si ad Ordines minores assumeret. Quia potest adesse talis necessitas, aut spes profectus, ut non solum Ecclesiæ iniuria non

Sectio II. De Ordine Problemata. 231

non irrogaretur, sed eius cederet in obsequium. Sic Marchin. tract. 1. part. 3. cap. 4. num. 6. ex D. Thom.

250 *in casibus*
Etiam ad minores Ordines, vel ad primam Tonsuram assumens puerum antè rationis vltim grauiter delinqueret Episcopus. Quia extat expressa prohibitio Bonifacij VIII. quæ refertur in Cap. Nullus Episcopus. Ita Granad. tr. 3. de Ord. d. 2. n. 5. Hentiq. l. 10. c. 19. n. 1. lit. A. Lublin. v. Ordo, n. 14. & alij apud Trullench. l. 5. de sacram. dub. 10. n. 3.

251 *in casibus*
Hoc certum existimo quoad minores Ordines, nullam enim puto posse utilitatem Ecclesiæ obuenire ex tam immatura infantis ad Ordines assumptione: imò putarim aliquod dedecus ex hoc accessurum. Porro & nunc sine huiusmodi iniuria licet posset Episcopus infantem primam Tonsuram afficere, (vt olim infantes Monasterio offerbantur) nisi in præfato Cap. Nullus extaret prohibitio.

CAPVT XII.

Circa Ordinandorum Etatem.

PROBL. LIII.

Sufficit, & non sufficit ætas septennij ad minores Ordines suscipiendos.

252 *in casibus*
Non sufficit ætas septem annorum, ad minorum Ordinum receptionem. Quia pro prima Tonsura in Rubrica Pontificali de Ord. confer. requiritur septennium: imò in Tridentino requiritur certa scientia (de qua postea) quæ regulariter non inuenitur antè septennium: Ergo ad Ordines minores, ad quorum exercitium vberior scientia requisita est, minimè sufficit septem annorum ætas. Licet autem in iure non requiratur ad hos ætas certa, tamen à Tridentino *ses.* 23. c. 11. qualitas requiritur, quæ regulariter antè duodecimum annum non inuenitur. Sic Hurtad. *disse.* 11. Filliuc. tr. 9. n. 84. Granad. tr. 13. de Ord. d. 2. n. 5. Sa v. Ordo, n. 20. Narbona anno 7. q. 9. n. 3. & anno 12. q. 1. n. 6. qui n. 2. refert pro hac parte Tolertum, Vegam, Monetam, Syluestrum, Armillá, Graftum, Vivaldum, Thomam Sanchez, & alios asserentes, ad suscipiendum saltem Acolytum duodecim, vel tredecim annos requiri. Alij ad Acolytatum decimum quartum annum requirunt, vt Sotus in 4. *dist.* 25. q. 1. a. 2. Sayr. de Censur. l. 6. c. 12. n. 2. Maiol. l. 1. c. 30.

253 *in casibus*
Sufficit ad omnes Ordines minores suscipiendos ætas septem annorum. Quia in Tridentino citato certa ætas nec ad Acolytatum est definita, & post Tridentinum nulla alia præscripta est. Vnde dum Tridentinum definit ad primam Tonsuram requiri certam scientiam quæ ante septennium regulariter non inuenitur, & ad Ordines maiores certam præscribit ætatem, nihil circa ætatem ad minores requisitam pronuncians, videtur huic sententiæ annuere, postèque quemlibet post septennium minoribus Ordinibus initiari. Ita Sotus in 4. *dist.* 25. q. 1. a. 2. Laym. l. 5. tr. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

9. cap. 17. num. 1. Diana part. 2. tract. 2. *resol.* 29. Suar. de Censur. d. 31. *secl.* 1. num. 22. Fornar. *hic.* cap. 3. numer. 5. Hentiq. lib. 10. cap. 19. Marchin. tract. 1. p. 5. cap. 2. num. 14. Leand. tr. 6. d. 6. q. 2.

Antè præscripta erat maior ætas ad minores Ordines suscipiendos, postmodum autem in Concilio Veronensi sub Clemente V. huiusmodi tempora, seu ætates decurtatæ sunt, videlicet, vt non solum prima Tonsura, verum & omnes minores Ordines à septennio statim suscipi possent. Tamen hoc non in textu, sed in Glossa est annotatum, Profecto à Tridentino ætas certa non assignatur, nec post id à nullo est Pontifice præscripta. Vnde probabilior secundam sententiam esse reor.

PROBL. LIV.

Religiosi Mendicantes modo retinent, & non retinent priuilegium, quo valeant ante ætatem à Tridentino præscriptam maioribus Ordinibus initiari.

255 *in casibus*
Retinent nunc priuilegium, & possunt in minori ætate ordinari: viget enim etiam post Tridentinum priuilegium Innocentij I V. quo concessit, vt Generalis, vel Proouincialis Mendicantium valeat cum Fratribus sui Ordinis completo anno vigesimo secundo ad Sacerdotium dispensare. Nititur sententia hæc hoc fundamento: Quia Pius V. viuz vocis oraculo anno 1566. die 23. Martij concessit, vt Minores vti possint in foro conscientie omnibus gratis per antecessores suos concessis, etiam per Tridentinum reuocatis. Quod quidem priuilegium licet Gregorius XIII. quatenus Tridentino obstabat, reuocauit: tamen eadem priuilegia postea pro solo foro conscientie Mendicantibus restituit. Sic Hieron. Sorbus in Compend. priuileg. Mendicantis. *Dispenfatio.* n. 15. Valq. tom. 3. in. 3. p. d. 240. c. 4. n. 44. Sa v. Religio. n. 56. fatur: Pius V. voluit, Mendicantes vti gratis suis, & priuilegijs in foro conscientie, non obstante Concilio Tridentino, & quantum eius Bullam, vbi eis multa priuilegia reuocauerit Gregorius XIII. tamen postea reuoluit, vt restatur Congregatio Concilij, & re videtur posse ordinari ante ætatem præscriptam.

256 *in casibus*
Non retinent nunc priuilegium, nec possunt in minori ætate ordinari. Quia id manifestè est cautum à Tridentino *ses.* 23. cap. 12. Regulares quoque neque in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, priuilegijs quibuscumque quoad hoc penitus exclusi. Cum ergo clare constet de priuilegiorum reuocatione, & de confirmatione seu renouatione non tam clare constat, non possumus certum pro incerto relinquere. Deinde post Pium V. & Gregorium Decimum tertium Sixtus Quintus, & Clemens Octauus peculiari cõstitutione aduersus malè promotos præcipiunt obseruari Tridentinum quo ad ætatem, & alia, non obstantibus quibuscumque ordinationibus, & constitutionibus Apostolicis. Quibus verbis, reuocantur omnia priuilegia Tridentino obstitentia. Tertiò ista priuilegiorum innouatio dicitur facta solo viuz vocis oraculo, sed Gregorius XV. *const.* 27. V 3 &

SCOBAR
neof. Mon.
Tom. II. IV.
E. IV.

232 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

& Urbanus VIII. alia constituit. incipiente: *Alias felices recordationis Gregorius XV. omnia viuae vocis oraculo privilegia concessa reuocauit, & annullauit: ergo.* Ita March. *tractat. 1. part. 5. cap. 2. num. 9. Ochagau. tractat. de Ord. quest. 7. num. 7. Hurtad. diff. 21. Cordub. de casib. quest. 154. Rodrig. tom. 1. sum. cap. 165. & rom. 3. de qq. Regul. quest. 23. aruc. 6. Azor. part. 2. libr. 6. cap. 9. quest. 9. Miranda tom. 1. quest. 39. art. 1. Diana part. 3. tract. 2. resol. 59. Laym. lib. 5. tract. 10. cap. 7. num. 1. Dicastil. tract. 6. dist. 1. dub. 21. num. 302. Palaus tom. 4. tract. 27. punct. 7. num. 8. Leand. tract. 6. dist. 5. quest. 5.*

257 *Audoris mens.* Profecto mens Gabriel Vasquez pro prima sententia citatus, licet concedat praefatum priuilegium nunc pro foro conscientiae vigere: non tamen concedit, sed potius negat, Mendicantes eo priuilegio uti ad Ordines posse. Afferit verò n. 45. ad hoc solum posse Regularibus prodesse, ut si forte aliquis bona fide ordinaretur ante vigesimum quintum annum post vigesimum secundum, possit Prouincialis dispensare cum eo, ut Ordines exerceat. Igitur quamuis Gregorius XIII. ut Cardinales Congregationis Tridentini restantur restituerit Mendicantibus sua priuilegia, sed in foro tantum conscientiae eis uti permittit: & ideo non possunt uti priuilegio hoc dispensandi in aetate ad Presbyteratum requisita. Quia superiores non aliter ordinant suos subditos, quam mittendo eos ad Episcopum cum literis dimissoris, in quibus debet contineri vera testificatio aetatis, ut priuilegium profiteatur: ac proinde dispensatio in ea parte non potest fieri nisi in foro exteriori, ad quam ut sic non habent priuilegium.

PROB. LV.

Ad Ordinum legitimam susceptionem sufficit, & non sufficit annum praescriptum esse inchoatum per exiguum temporis spatium.

258 *Nonnulla suppono.* pono, in Concilio Viennensi factam fuisse nullam ordinandorum aetatem moderationem. Nam Subdiaconis annum decimum octauum, Diaconis vigesimum, Presbyteris vigesimum quintum praescripsit Clementina Generale, de aetate, & qualitate ordinand. At cum vinculum continentiae Subdiaconis impositum grauissimum sit, & mens adolescentium leuissima, idcirco Concilium Tridentinum *ses. 13. cap. 12.* summo iudicio, ac maturitate prouidit, ne quis in posterum ad Subdiaconatum ante annos viginti duos, ad Diaconatum ante annos viginti tres, ad Presbyteratum ante annos viginti quinque aetatis suae admittantur. Ex quibus verbis deducitur, sufficere, annum esse ceptum, cum Concilium tantum praecipiat, ut ante praefatum tempus indefinitè nemo ad sacros Ordines promoueatur, & in fauorabilibus dies cepta pro completa censeatur, l. *Qua aetate, ff. de testam.* ubi in fauorem testamenti statuitur sufficere inceptam esse diem, quae aetatem requisitam ad testandum constituit: Ergo similiter in casu nostro sufficit dies inceptus. Quandònam autem inceptum annum esse sit iudicandum ambigi-

tur. Quaeritur itaque, num sufficiat, annum praescriptum esse ceptum per tempus admodum exiguum, v. gr. per dimidium horae quadrantem?

259 *Non sufficit.* Non sufficit sed necessarium est, ut sint inchoati anni ad Ordines praescripti per vnum integrum diem. Sic plures Doctores apud Narbonam l. de aetate & anno 22. q. 1. n. 10. Opus est ad singulos Ordines suscipiendos, inchoatos esse annos à Tridentino praescriptos per diem dimidium. Sic Coninch d. 20. n. 102. Bonac. d. 8. pun. 5. n. 12. Diana p. 2. tr. 2. resol. 29. Requiritur ad minus, ut anni hi sint incepti per vnam horam. Sic Narbo. n. 10. & anno 25. q. 5. Diana p. 5. tr. 5. resol. 17. cum Basilio Legion. Omnium fundamentum est: Quia non videtur annum praescriptum attingisse, qui per aliquod spatium ab anno antecedenti, in quo non licebat admitti ad Ordines non recessit.

260 Sufficit, inchoatum esse praescriptum annum per tempus perexiguum, v. gr. per dimidium horae quadrantem. Quia qui per tempus hoc exigitur licet, viginti duos, tres, aut quinque annos attingit, verè constitutus est in anno vigesimosecundo, tertio, aut quinto à Tridentino praescripto, quod sufficit ad maiores Ordines recipiendos. Ita Leand. tract. 6. d. 5. q. 7. Hanc mentem non reprobatur Diana part. 9. tract. 9. resol. 50.

261 Ego autem non solum non reprobatur, verum approbans addiderim, nec dimidij horae quadrantis spatium esse necessarium, sed sufficere ad Subdiaconatum terminatum fuisse iam annum vigesimumprimum, & sic de Diaconatu, & Presbyteratu. Quia illud iam inceptum esse annum vigesimosecundum, tertium, aut quintum Ordinandum in praescripta à Tridentino aetate constituit. Qui verò vel exiguo tempore ante terminationem anni vigesimoprimum, secundum, aut quartum, & inchoationem vigesimi secundum, tertium, aut quinti Ordines susciperet, mortaliter delinqueret, & suspensionem tanquam ordinatus ante aetatem legitimam incurreret. Quia non attingit verè aetatem à Concilio praescriptam.

PROB. LVI.

Complet quis requisitam à Concilio aetatem Sabbato post meridiem: Hic potest, & non potest eadem die mane sacris Ordinibus initiari.

262 *Non potest.* Non potest eadem die mane Ordinem suscipere. Quia spatium illud ante anni impletionem in anno praescripto nondum est, ideoque annus vigesimus secundus (v. gr.) ad recipiendum Subdiaconatum nondum aduenit. Sic Nauar. l. 1. de temp. Ordinand. consil. 9. Villalob. tr. 1. diff. 11. num. 1. Narbo. anno 22. quest. 1. num. 10. Machado tom. 2. l. 4. p. 1. tract. 7. docum. 3. n. 4. Pasqualig. in qq. Canonice centen. 2. quest. 12. num. 5.

263 Potest eadem die mane Ordinem suscipere. Quia ubi lex aliud non praescribit, patum pro nihilo reputatur. At Tridentinum nihil de hoc casu aduertit, qui potest non semel contingere: ergo perfectus debet iam annus vigesimus secundus

233

264
Infer.

PROBL. LVII.

26
Times re-
appears o

266
John Case
in circum
in Indica
Historia

267
de jure
in com. e. j.

268

PROBL. LVIII.

269
Suspensionem
incurrit.

270
Non incurrit
suspensionem.

271
Cum his opi-
nor.

V 4 P.R.O.

PROBL. LIX.

Bonâ fide quis ante aetatem legitimam inuit Sacerdotium, postmodum verò adueniente malâ fide, ante vigesimum quintum annum celebrat: Hic incurrit, & non incurrit Irregularitatem: peccat, & non peccat lethali- ter.

272 *Mortaliter peccat, & Irregularitatem incurrit.* **E**T lethali- ter peccat, celebrans, & Irregularitatem incurrit. Quia mala fides interuenit, cum iam euidenter agnoscatur, haud ritè susceptum fuisse Sacerdotium. Sic Marchin. tr. 1. p. 5. c. 3. n. 11.

273 *Nec peccat, & non incurrit Irregularitatem.* **N**ec peccat celebrans, nec incurrit Irregularitatem. Hanc non incurrit. Quia cum Presbyteratum suscipiens non incurrit suspensionem, nec malâ fide aduentante, Irregularitatem incurrit celebrando: hæc enim ab illâ deriuatur. Nec mortaliter peccat. Quia cum hic sit legitimè ordinatus, ius habet ut possit in Ordine accepto exerceri. Ita Nauar. c. 27. n. 156. Machad. tom. 2. lib. 4. p. 1. tract. 7. docum. 4. m. 5. & 6. Ledesin. ait hanc sententiam esse probabilem in his, c. 7. Alij à Marchino citantur, sed non bene.

274 *Ego autem minime Irregularitatem incurro.* **E**go autem minime Irregularitatem incurro. Quia cum à principio non incur- regularitate non sit in suspensionem, non est, vnde celebrans in Irregularitatem incurrit. Attamen delinquere eum lethali- ter existimamus. Quia licet suspen- sus non sit, attamen præscriptam lute aetatem ad eum Ordinem exercendum non habet. Vnde si peccatum mortale esset, recipere Ordinem malâ fide, cur mortale etiam non erit eundem Ordinem malâ fide exercere? Aptè id annotauit Ludouic. de San Iuan q. 2. de Ord. articl. 3. difficult. 3. & dub. 3. difficult. 7. conclusio- ne 3.

PROBL. LX.

Malâ fide quis ordinatur ante aetatem legitimam, & incurrit suspensionem: Hic quidem aetate completâ potest, & non potest sine dispensatione sus- ceptum Ordinem exercere.

275 *Potest sine dispensatione exercere Ordinem.* **P**otest sine dispensatione exercere Ordinem. Quia iam habet legitimam aetatem, ob cuius defectum suspensionem incurerat. Sic Cordub. in sum. casu 144. Sotus in 4. dist. 25. q. 1. d. 2. Medina in 1. c. 11. §. 6.

276 *Non potest sine dispensatione Ordinem ac- ceptum exercere.* **N**on potest sine dispensatione Ordinem ac- ceptum exercere. Quia cum maneat suspensus qui malâ fide suscepit, non satis ei est aetatis legiti- mæ assecutio, hæc enim non aufert suspen- sionem, quæ in pœnam delicti illius imposita est. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 3. n. 12. Henriq. l. 13. cap. 38. n. 1. lit. F. Bonac. de Censur. d. 3. q. 1. punct. 1. Rodrig. tom. 3. de Regul. q. 24. d. 14. & in sum. p. 1. cap. 165. Diana p. 3. ar. 4. resol. 182. ci- tans alios.

277 *Qui bonâ fide Ordinem sacrum ante aetatem*

legitimam suscipit, postquam ad aetatem legiti- mam peruenit, potest absque impetrata dispen- satione susceptum Ordinem exercere; quia sus- pensionem non incurrit, & ex alio capite habens iam aetatem legitimam, non est vnde indigeat dispensatione. At secus dicendum, si malâ fide ante aetatem legitimam fuit initiatus; tunc enim cum maneat suspensus, non satis est legitimæ aetatis assecutio, sed necessaria est à suspensione absolutio. Porro ab huiusmodi suspensione, completâ aetate, dispensat Episcopus, vel Præla- tus Regularis quoad suos, dummodo suspen- sus ante aetatem legitimam, actum Ordinis non exercuerit: si verò exercuerit, Irregularitatem incurrit à solo Pontifice summo dispensabilem, ut voluit Sixtus VI. Constitutione Sanctorum, & salutare, aduersus malè promotor, Lege P. Hen- ric. l. 14. c. 20. n. 3.

PROBL. LXI.

Potest, & non potest Confessarius virtute Bullæ Cruciatæ absoluerè à suspensio- ne incurfa per receptionem Ordinis ante legitimam aetatem.

278 *Non potest.* **N**on potest. Quia id non potest Commis- sarius Cruciatæ cuius potestas maior est ea quam habet Confessarius per Bullam: Ergo virtute Bullæ non poterit huiusmodi suspensus à Confessario absolui. Sic Rodrig. in addit. ad Bullam, §. 9. n. 59. Nauar. c. 27. n. 250. Canonis- tæ communiter. Henriq. de Indulg. lib. 7. capi- te 18.

279 *Potest quidem.* **P**otest quidem. Quia Bulla absolute & sim- pliciter concedit facultatem absolendi ab omni Censura, & alia ex parte nec explicitè, nec implicitè præfatam excipit suspensionem: Er- go cum illa suspensio sit Censura, in generali il- la facultate absolendi ab omni Censura com- prehenditur. Ita Diana p. 5. ar. 10. resol. 53. Cor- nejo in 3. p. 1. r. 5. de suspens. d. 4. casu 3. Medina in Instruct. l. 1. c. 11. §. 8. Auila de Censur. p. 3. c. 6. dub. 2. Trullench. in Bull. l. 1. §. 7. cap. 2. dub. 16. num. 3.

280 *Cum huiusmodi.* **E**xistimo, suspensum, ob malam promotio- nem ad Ordinem Sacrum ante aetatem legiti- mam, posse virtute Bullæ absolui, non tamen in suscepto Ordine ministrare ante aetatis comple- mentum; quia absolutio suspensionis quidem, non verò illegitimæ aetatis potest impedimen- tum tollere. Afferro itaque virtute Bullæ posse Confessarium absoluerè ab omni suspensione siue in Sacramento Pœnitentiæ, siue extra illud: siue suspensio sit à lute, siue ab homine: siue pœ- nalis, siue nominatim, modò pars læsa modo pos- sibili sit satisfacta. Commissario autem ablata est potestas absolendi à suspensionis huius Ir- regularitate, quam incurrit, qui suspensus cele- brat, aut actum Ordinis ante aetatem legitimam exercet. De quâ eo quod Censura non sit, non potest quis absolui per Bullam, quæ solum ha- bet clausulam absolendi à qualicumque Cen- sura.

PRO

PROBL. LXII.

Ante aetatem legitimam Petrus suscipit Sacerdotium, Ioannes Diaconatum, & ideo suspensionem incurrunt: Petrus celebrans cum Episcopo ad Ordinem suscipiendum, Ioannes Euangelium canens, & Antonius Epistolam, incurrunt, & non incurrunt etiam Irregularitatem.

¹⁸¹ Incurrunt non solum suspensionem, sed & Irregularitatem. Quia qui suspensus celebrat, sit irregularis: Ergo ille celebrans Missam cum Episcopo ordinante, irregularitatem simul incurrat: Sic Nauar. l. 5. *Confil.* 8. de Clerico excommunicato. ministr. Sorbus in compend. priuileg. Mendic. v. Ordines sacri. Couar. in cap. Alina mater p. 2. §. 3. n. 5. vers. 9. Barbof. de Offic. & potest. Episc. alleg. 16. n. 16. Bonac. d. 8. punct. 5. num. 13. Efficacius autem id asserendum de canonicis Euangelium, & Epistolam in Missa ordinationis. Quia hæ actiones verè sunt post completam Subdiaconi Ordinationem. Sic Auila de Censur. p. 3. d. 5. dub. 7. Hurtado apud Leand. tractat. 6. dist. 5. questione 18.

¹⁸² Incurrunt suspensionem, sed non Irregularitatem. Quia quamvis verum sit, Sacerdotes qui suspensi celebrant, Irregularitatem incurrunt: tamen Petrus, qui Presbyter initiat, & cum Episcopo ordinante consecrat, non complet adhuc Sacerdos, quia non est ei concessa absoluedi potestas, ac proinde tunc non incurrat Irregularitatem, quæ tantum incurritur ob celebrationem post ordinationem completam. Ita Henric. d. 13. c. 10. n. 1. lit. F. citans Medinam, Syluestrum, & Maiolum. Suar. de Censur. d. 3. l. 1. sect. 1. n. 70. Saye. Vgolin. Quaranta, Auila, Nald. Homobon. quos affert, & sequitur Marchin. tract. 1. part. 5. cap. 3. num. 36. Diana p. 5. rr. 10. resol. 37. Coninch d. 16. n. 36. Profecto nec Ioannes Euangelium canens, nec Antonius Epistolam suspensi quidem, incurrunt Irregularitatem. Quia præfate actiones non censentur fieri moraliter loquendo post ordinationem, cum hæc durare censetur, dum durat Missa in qua geritur. Ita Suar. Coninch, & Mercerus apud Leandrum citatum.

¹⁸³ Veriorem hanc reputo sententiam. Quia illi qui Presbyter initiat, vel canit Euangelium, aut Epistolam, non celebrant, aut canunt ex propria voluntate, sed solum Episcopo celebranti se accommodant; is autem solum sit irregularis, qui propria voluntate malâ fide ante aetatem legitimam celebrat, aut actum eius Ordinis gerit: Ergo dicendum est, Ecclesiam pro primâ Missâ illam solum habere, quam Sacerdos postmodum per se ipsum celebrat; & illos Diaconatus & Subdiaconatus actus illos ducere, quos postea suspensi illi Diaconi, & Subdiaconi primum exercent. Adde, propter vnum & eundem actum, etiam si diuersas speciei malitias contineat, non incurrunt duplicem penam. Vnde illi, cui sub penâ excommunicati-

onis hæc sententia: Missæ celebratio interdicetur, prima vice celebrando etiam si excommunicatus maneret, non tamen fieret, secundum omnes, irregularis. Cum igitur qui Presbyteratum, Diaconatum, aut Subdiaconatum suscipit, & Episcopo concelebrat suspensus maneat; per eundem actum Irregularitatem non incurrat. Profecto hic est Romanæ Cancellariæ stylus, ut hos irregulares non censcat.

PROBL. LXIII.

In supputanda Ordinandorum aetate dies bissextilis est, & non est enumerandus.

²⁸⁴ Numerandus necessariò non est: quare si Ordinandus Presbyter compleat annum vigesimum quartum die 23. Februarij, & die 24. cipiatur agere vigesimum quintum occurrente bissexto, poterit die 24. ordinari, nec necesse erit expectare diem vigesimum quintum bissextilem. Quia annus à Iure determinatus constac ex diebus 365. qui est annus ordinarius, quem per se leges inrendunt; quod si eo anno contingit his 365. diebus diem aliam bissextilem, per accidens debet reputari. Sic Panormit. ad Cap. Quasiuit. de verbor. significat. Syluest. v. Etas. q. 3. §. 5. v. Religio 3. q. 10. Henric. l. 10. c. 19. lit. C. Fornar. de Ord. c. 3. m. 6. Ricc. aliis allegatis, in praxi, fori Ecclesiast. post resol. 1276. in notab. de mater. Sac. Ord. Gallet. in Margar. casu. conscient. v. proferri. penult. Barbof. de Offic. & potest. Episc. allegat. 101. n. 13.

²⁸⁵ Enumerandus necessariò est. Quia in Ordinationibus accipiendus est annus Ecclesiasticus secundum variationem temporum: At ritu Ecclesiastico dies bissextilis computatur: Ergo. Deinde quia eadem ratio est de vno anno bissextili ac de cæteris: sed tot anni bissextiles iam præteriti connumerandi sunt, secus pariter poterant non modicam varietatem: Ergo etiam includi debet præsens dies bissextilis. Præterea in Iure vtrique dies vigesima quarta, & vigesima quinta bissextilis pro vnicâ habetur, l. Cum bissexto. ff. de verbor. signif. & Cap. Quasiuit. eodem tit. Ergo necessariò computanda, nè necessaria ad perfectam aetatem dies desideretur. Ita Marchin. tract. 1. p. 5. c. 4. num. 24. Molfes. in suad. rr. 2. c. 12. n. 8. Bonac. d. 8. q. vni. punct. 5. num. 14. Dicast. tract. 6. d. 1. dub. 22. Leand. rr. 6. d. 6. q. 20. Diana p. 10. rr. 11. resol. 67.

²⁸⁶ Cum his opinor, & à simili confirmo. In complendo anno probationis nouitij dies bissextilis est necessariò includendus: Secus professio esset nulla, ob non seruatum Tridentini formam sess. 25. c. 15. vt sustinet Grass. to. 1. conf. l. 3. conf. 6. n. 2. Rodrig. tom. 3. de Regul. q. 15. d. 4. §. 5. Molina tom. 2. de Iust. rr. 2. d. 573. Lessi. l. 2. de Iust. c. 41. Sanch. de Matr. tom. 1. lib. 2. distinct. 24. num. 22. Ergo idem dicendum in aetate ordinandorum computanda. Dicastillo legendus.

CAPVT XIII.

Circa Ordinandum scientiam.

PROBL. LXIV.

Defectus scientia ad Ordines requisita facit, & non facit ordinandum irregularem esse, ita ut nec ordinari possit, nec in recepto Ordine ministrare.

287
Facit irregularem esse.

EACIT irregularem esse. Quia Gelasius Papa c. 1. dist. 36. illiteratos ab Ordinibus repellit. Vnde qui prima Tonsura initiandus est, fidei rudimenta, legere (saltem vulgari lingua) & scribere scire debet. Qui minoribus Ordinibus, linguam Latinam. Qui Subdiaconatu, & Diaconatu, eam, quae ad suum Ordinem exercendum, pertinent. Qui Sacerdotio, scientiam Sacramentorum, ac Censuratum callere tenetur: iuxta Tridentinum sess. 23. c. 11. 13. & 14. Qui igitur praescripta scientia non pollet nec ordinari potest, nec in suscepto Ordine ministrare.

288
Non facit esse irregularem.

Non facit defectus scientiae esse irregularem. Quia Tridentinum solum praescribit, ordinandum ad hunc, vel illum gradum hac, vel illa scientia praeditum esse debere: nullam tamen ipsum, aut alij Canones adieciere Irregularitatem. Ita Sayr. de censur. l. 6. c. 13. n. 8. Henric. l. 1. c. 8. num. 11. lit. E. Reginald. l. 3. o. num. 36. Hugolin. de Irregul. c. 3. §. 1. Homobon. in exam. 4. c. 9. q. 72.

289
Vt dist. 36.

Ego autem crediderim, distinctione utendum, ut duas sententias oppositas conciliem. Si ordinandus, sit omnino illiteratus, ita ut officium in Ordine susceptum nequeat exercere, plane est ad Ordines inhabilis & consequenter irregularis, ut constat ex cap. Illiteratos, dist. 36. Deinde est contra ipsum ius naturale, prohibens, quem munus aliquod exercere, quod ignorat. Et hoc asserit e primae partis Auctores censuerim. Si vero adhuc aliqualis scientia sufficiens ad rite obeundum munus susceptum, licet non sit tanta, quantum Tridentinum requirit: non incurri Irregularitatem existimo: quia nec Tridentinum, nec ulli Canones scientiam hanc, aut illam in omnibus ordinandis praescribentes de Irregularitate subeunda gestere mentionem, Concilium (ex gr.) dicit initiandum prima Tonsura, fidei rudimenta scire oportere, & tamen Irregularis minime foret, si quis ignorans mysteria fidei, Tonsuram acciperet. Idem Tridentinum nullam scientiam in eligendis ad Episcopatum, & Presbyteratum praedestinat; & tamen si absque illa scientia quam Canones in Episcopis, aut Presbyteris exigunt ad Episcopatum, aut Presbyterium eligerentur, non fierent irregulares; quia haec Irregularitas non est expressa in iure. Ita etiam de aliis Ordinibus dicendum.

PROBL. LXV.

Episcopus potest, & non potest licite admittere ad Ordines cum, qui linguam Latinam non bene callat, sed est bona indole praeditus, unde speratur, ut postmodum necessaria ediscat.

SUppono Pontificem nullatenus dispensare posse per se, ut omnino illiteratus eos recipiat Ordines, qui ad exercitium scientiam requirunt: v. gr. cum eo, qui nescit legere, ut Ordines Lectoris, Exorcistae, aut Subdiaconi accipiat; quia horum Officium est legere Psalmos, ac Prophetias, Exorcismos recitare, Epistolam canere. Bene tamen posse dispensare per accidens, vel ad tempus cum omnino illiterato, ut ediscat, licet interim susceptum Ordinem exercere non valeat. Et cum eo, in quo defectus scientiae est contra Canones Ecclesiasticos. Legendus Nauar. c. 27. n. 205. Quod si verò, nunc Episcopus possit ad Ordines admittere eum, qui linguam Latinam non bene callens, ob docilitatem spem exhibet, quod postmodum opportuna ad Ordinem susceptum ediscat?

Hoc non potest Episcopus. Quia Tridentinum expresse postulat, ut ordinandus Latinam Linguam calleat. Sic Ledesma. c. 7. de Ord. concl. 4. Sanch. Leandr. tr. 6. d. 7. q. 4. Palaus tom. 4. tr. 27. p. 11. n. 11.

Potest plane. Quia Tridentinum sess. 23. c. 11. dum limitat scientiam pro minoribus Ordinibus, subdit: *Nisi alius Episcopo expedire magis videbitur*. Ergo circa hoc Episcopis Concilium impendit potestatem. Praeterea quia attendendo finem praepcepti ab Ecclesia praescripti, sufficienter sit ei satis, cum ex bona ordinandi indole speratur, postmodum perficiendum circa scientiam ad receptum Ordinem exercendum necessariam. Ita Henric. l. 1. c. 8. n. 11. lit. E. Perez, Hostiens. & alij ab ipso citari. Rodrig. Peirin. Menoch. & alij, quos refert, & sequitur Diana p. 3. tr. 2. resol. 86. Marchin. tr. 1. p. 5. c. 1. n. 10. Tamburin. de iur. Abbat. tom. 2. d. 19. q. 2. num. 5.

Idem affirmarim. Quia quemadmodum magni ingenij Scholasticus non est à Doctoratus laurea repellendus etiam ante quinquennium, quando spes ediscendi manet, ut docet Menochius: ita non est ab ordinibus repellendus Clericus bonae indolis, & pro aetate docilis, etiam si Latina lingua non satis polleret. Quod maxime debere ab Episcoporum examinatoribus observari monuerim ad scrupulorum sedationem.

PROBL. LXVI.

Regularis potest, & non potest cum minori scientia, quam secularis, Ordinibus initiari.

Minime potest. Quia Tridentinum generaliter scientiam in ordinandis requirit Non potest gradui

Sectio II. De Ordine Problemata. 237

gradui proportionatam, nec de scientiâ quâ debeant Regulares pollere speciatim loquitur, vel distinguunt. Imo maiori scientia deberent informari Regulares, quia ad ministeria proximorum frequentius assumuntur, & si Monastico recessui sint additi, debent dexterius, quàm sæculares Clerici suis incumbere Ordinibus exercendis. Sic Ledesm. cap. 7. de Ordin. conclus. 4.

295 Potest quidem. Quia de Regulari verosimilius indicatur, propter Doctorem virorum scientiam, in literis profuturum: quæ præsumptio in Regulari Clerico haud ita sacre locum habet. Ita Glossa 9. Instructio in cap. Legi. 1. 6. q. 1. Sylvest. Clericus 2. n. 1. Graff p. 2. de off. l. 3. c. 2. n. 24. Miranda Manual. Prælat. tom. 2. q. 8. a. 7. Barb. de off. & potest. Episc. alleg. 46. n. 14. Rodrig. de Regul. tom. 1. q. 24. a. 7. Maiol. l. 1. de Irregular. c. 31. n. 5. & 10. Henric. l. 10. cap. 16. & alij apud ipsum Menoch. Centuria 5. de arbit. Inductus 425. n. 58. & 59. adducens Turcematam, Rebustum, Geminianum, & Innocentium. Marchin. tract. 1. part. 5. cap. 1. num. 9.

296 Equè probabile hoc esse reor in Regularibus, qui cum proximis diuersantur ob adductum fundamentum. At in Regularibus à proximorum ministerio abstractis reputo probabilius; quia hi Ordines non recipiunt ad curam animarum habendam sicuti Clerici sæculares regulariter: ergo tanta peritia non indigent. Vnde asseruimus, licere Episcopo sacris, imo Sacerdotio initiare Regularem, qui bene legit, & cantat, quamvis minus sit literatus: sic enim in aliorum societate, & pro officiis Religionis videtur idoneus Minister, & in edificandi commoratur schola. Legendus Ludou. de San Iuan q. 2. de Ord. a. 9. diff. 6.

PROBL. LXVII.

Regulares Ordinibus initiandi ab Episcopis, non à Prælatiis: à Prælatiis suis, non ab Episcopis debent examinari.

297 Debeant examinari ad Episcopos, non à suis Prælatiis citra scientiam necessariam ad suscipiendos. Quia Concilium Tridentinum sess. 23. c. 12. id præscribit, dum ait: Regulares quoque nec minori aetate, nec sine diligenti Episcoporum examine ordinentur, privilegiis quibuscumque quoad hoc penitus exclusis. Sic Vasq. in 3. p. 10. 3. d. 246. c. 6. n. 55. & alij, quos refert, Diana p. 2. tr. 16. resol. 31.

298 De peritia ad Ordines ineundos necessaria debent à propriis Prælatiis, non ab Episcopis examinari. Quia ad id Regulares privilegium obtinere: Nam Eugenius IV. Monachis S. Benedicti Congregationis Italiae, Sixtus IV. PP. Prædicatoribus, Gregorius XIII. Religiosis nostræ Societatis Iesv concesserunt, ut absque prævio per Episcopum examine, aliquo ad Ordines recipere. Ita Ioannes de la Cruz in Epist. l. 2. c. 3. dub. 5. & docent Recentiores alij, qui apud Vasquez citantur, & probabile esse ait Ludou. de San Iuan de Ordin. question. 3. artic. 1. dub. 4.

Fargor hanc sententiam me etiam probabilem satis existimare, non solum ob privilegium memoratum, sed quia fortasse quis non ineptè Concilij verba interpretabitur, si dicat Episcopum debere diligens examen præmittere circa dimissoriarum relationem, an in eis asseratur sufficienti peritia ordinandum pollere, & an ipse verè sint dimissoria. Attamen quæstioni sic aptius respondeo: Potest quidem Episcopus Regularem ordinandum circa peritiam necessariam examinare: quia id patet ex Tridentini testimonio. Attamen ad id non tenetur: quia præterquam quod probabile est præfatum privilegium suum hodie obtinere vigorem: nullo ad privilegium respectu huiusmodi potest examen omittere; quia sufficit Episcopo, si ei constet de ordinandi peritia per Regularis Prælati literas dimissoriales. Nam si examinatori, ad quem ordinandum assolent remittere, credunt, cur non credendum Religionis Prælati, qui accuratius præmittere consueverunt examen, aut subditum apertius agnoscunt, num sit aptus ad Ordines suscipiendum. Vnde affirmarim, sine vilo scrupulo posse Episcopum dimissoriarum relationi fidem adhibere. Lège Diam ubi supra, mecum opinatum.

PROBL. LXVIII.

Qui ad Presbyteratum est admittendus, debet, & non debet tanta scientia polleere, quanta est ad Confessiones audiendas necessaria.

300 Debet quidem. Quia cum sit Sacerdos perfectus traditur ei potestas ad consecrandum, & mox ad absolendum à peccatis. Vnde Concilium Bracharense II. can. 10. definit ad Sacerdotium promouendos prius fore in iis, quæ ad scientiam Confessionis spectant, examinandos. Idque ex Tridentino sess. 23. cap. 11. videtur colligi dum præscribit, Sacerdotem instructum esse debere, ut & populum edocere, & Sacramenta ministrare valeat. Vnde videtur pars hæc suâ probabilitate non carere.

301 Minimè debet. Quia nullo id iure præcipitur Concilium enim Bracharense loquitur solum de illis, qui ad Sacerdotium promouentur simul cū animarum onere, ut constat ex annotationibus, quæ ante idem Concil. apponuntur. Tridentinum verò sess. 23. c. 15. decernit, nullum Sacerdotem etiam Regularem Confessiones sæcularium audire posse, nisi prius vt idoneus de scientiâ ab Episcopo approbetur. Ergo mens Concilij non fuit, ut qui pro Sacerdotio suscipiendo examinatur, etiam pro audiendis Confessionibus idoneus tunc Minister iudicaretur. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 1. n. 12. Rodrig. tom. 1. de Regul. q. 24. a. 6. Vasq. d. 246. c. 6. Ludou. q. 2. art. 9. diff. 6. Dicastil. tr. 6. de Ord. d. 1. dub. 2. n. 332. & 333. Leand. tr. 6. d. 7. q. 8.

302 Hoc quidem indubiatum mihi, imò & communi Doctorem placito, quem vltus manifestè confirmat: alio enim modo periculum fit de Sacerdote ad Confessiones audiendas, quàm de Diacono ad Sacerdotium promouendo.

CAPVT XIV.

Circà Ordinandum Intentionem.

Est, & non est peccatum mortale, quem prima initiari Tonsura, & minoribus Ordinibus, sine intentione ad alios Ordines ascendendi.

303
Peccatum lethale est.

PECCATUM lethale est. Quia recipere Tonsuram, & minores Ordines cum proposito retrocedendi à Clericatu, nihil aliud est, quam Christum, & Ecclesiam irridere, nec non maximam leuitatem, & inconstantiam præ se ferre. Suadetur id exemplo Nouitij, qui licet in ingressu Religionis non teneatur habere propositum perseverandi: non tamen licebit ei habere non perseverandi propositum; sed saltem teneatur habere animum experiendi Regularis instituti onera: Ita similiter ordinandus, quamvis non teneatur habere propositum ad sacros Ordines ascendendi, non tamen ei licebit ab initio habere voluntatem resiliendi: hæc enim intentio perversa est, nec potest vllà ratione iustificari. Sic Marchini. *tr. 1. p. 8. c. 1. n. 9.* citans Bañes, Victoriam, Ledesinam, & Mollesium.

304
Peccatum lethale non est.

Peccatum lethale non est. Quia nullo iure tenetur quis ad sacros Ordines ascendere: ergo nec tenetur habere animum illos recipiendi: Ergo potest habere animum illos non recipiendi, ingrediens Clericatum. Certe nemo tenetur intendere aliquem actum, si actus huiusmodi sub præcepto non cadat: nullaque intentio est magis peccaminosa, quam sit ipsum factum, à quo voluntas omnem malitiam recipit: sed non est lethalis retro cessio à statu Clericali ad laicalem iis, qui solum Tonsuram, aut minoribus Ordinibus sunt initiati: Ergo neque intentio ad ibi habitum in Clericatu ingressu. Ita Nauar. *Man. c. 2. §. n. 106. & de Orat. c. 2. n. 112.* Garc. *de Benef. p. 3. c. 4. n. 43.* Coninch. *d. 20. n. 104.* Laym. *l. 5. de Ord. c. 7.* Rodrig. *in sum. p. 2. c. 17. n. 2.* Hurtad. *hic, diff. 22.* Sanch. *l. 7. de Matr. d. 3. n. 16.* Bonac. *de Matr. q. 3. punct. 9. n. 5.* Di. Castil. *dub. 22. n. 329.* Palaus *tom. 4. tr. 27. pun. 8. num. 8.*

305
Nullum peccatum esse reor.

Nullum existimo peccatum committere eum, qui prima Tonsura, aut minoribus Ordinibus initiatur animo non ascendendi ad Superiores. Quia nullo iure cautum est, suscipientem primam Tonsuram aut Ordines minores obligatum esse ad Superiores ascendere. Nam Tridentinum *sess. 23. c. 4.* tantum prohibet non initiari primam Tonsuram eos, qui Sacramentum Confirmationis non acceperint, & fidei iudimenta edocti non fuerint, quique legere, & scribere nesciunt, & de quibus probabilis coniectura non sit eos non secularis iudicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

PROBL. LXX.

Peccat, & non peccat lethaliter qui primam Tonsuram, & Ordines minores suscipit solum animo euadendi secularis iudicium.

Lethaliter peccat. Quia Tridentinum *sess. 23. c. 4.* de reformat. profatur: Tonsura non iniungitur: ij, de quibus probabilis coniectura non sit, eos non secularis iudicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse. Si ergo Concilium hanc appellat fraudem secularis iudicii, quomodo tale crimen non erit mortiferum, cum in maximum Reipublicæ detrimentum, necnon in grauem Ecclesiæ vergat iniuriam. Et quia ordinatus sola intentione forum seculari declinandi in re magni momenti Ecclesiæ, & sæculo defraudat, & mortaliter loquendo laxiorem vitam (ait Marchinus citandus) degere intendit, indeque animum arripit, arma prohibita deferendi, alioque lædendi abique secularis fori timore: At hic finis est per se perversissimus: Ergo iste lethaliter peccabit. Sic ille *tr. 1. p. 8. c. 1. n. 4.* Huic hærent sententiæ Bañes *2. 2. q. 12. a. 1. concl. ultim.* Petr. de Ledesin. *hic, dub. 2. concl. 2.* Victor. *in sum. tit. de Sac. Ord. n. 240.* Rodrig. *in sum. c. 17. n. 2. p. 2.* Molles. *in sum. tr. 2. c. 18. n. 1.* Barbos. *de offic. & potest. Episc. alleg. 10. n. 30. & alleg. 11. n. 12.* Leand. *tr. 6. d. 7. q. 11.* Ludou. de San Juan *q. 2. de Ordin. tr. 9. diff. 3.* Trull. *l. 6. dub. 1. n. 10. dicto 8.*

Lethaliter non peccat. Quia rationi consonum est, Ordinem suscipere sub intentione omnium, quæ sunt Ordini annexa: At Ordini annexa est exemptio à seculari iudicio: Ergo suscipere Ordinem sub hac intentione non est rationi dissonum. Neque huic intentioni obstat Tridentinum citatum; quia in hac intentione nullam fraudem ordinandus committit: quippe utitur iure sibi concessio. Illum ergo excludit Concilium ab Ordine suscipiendo, qui non ut fidelem cultum Deo præstet, ordinatur, sed secularis iudicii fugiendi fraude: fraus autem non est censenda committi, nisi ex grati aliqua causa apud seculari iudicium incepta iniuriaretur, tunc enim censetur ordinandus fraudem uti in seculari iudicio fugiendo. Ita Laym. *l. 5. tr. 9. c. 7. n. 2.* citans Sanchez, Rodrig. & Nauarum. Palaus *tom. 4. tr. 27. pun. 8. n. 7.* Martin. à San Ioseph *in Mann. tom. 1. l. 1. tr. 3. de Ord. n. 5.* Nald. *in sum. v. Ordo. n. 15.* Hurtad. *diff. 22.* Villalob. *in sum. 10. l. 1. diff. 14. n. 2.* Auerfa *de Sac. Ord. q. 4. sect. 2.* Bonac. Io. Bapt. de Fabris, Homobon. & alij, quos, me citato assert. & sequitur perdoctus Diana *p. 10. tr. 16. resol. 61.*

Crediderim Tridentini sententiam illam (probabiliter admodum) præceptum non iniungere, sed adicere monitionem, unde ordinandi eiusmodi non delinquent, quia contra præceptum non agunt, optimoque adhærent statui, licet finis omnino perfectus non existat. Labet autem à Philiberto Marchino rogata, vndenam probabile mortaliter agnovit, eos qui hoc sine Clericatu ineunt, intendere, laxiorem vitam ducere, ut inde animum arripiant arma prohibita.

Seccio II. De Ordine, Problemata. 239

prohibita deferendi lædendique alios? Equidem doctum planè virum vix ausus fuerim à temeraria excogitatione excusare. Legi etiam Chetium *Theſaurum animæ tom. 1. v. Clericus, q. 10.* primæ ſententiæ ſectatorem hanc contra amiſſimum meum R.P. Antoninum Diana clauſulam appoſuiſſe. Peccat mortaliter, qui recipit minores Ordines, vel primam Tonſuram cum intentione evitandi forum ſeculare. Hoc expreſſe habemus ex Concilio Tridentino ſeſſ. 23. c. 4. de reform. & ſic docet Bañes 2. 2. art. 1. Quidquid in contrarium dicat Diana *trac. 16. miſcel. 1. reſol. 22.* qui reſponder ad authoritatem Concilij, dicens, ipſum ſolum attendere quid ipſa decentia, & illius ſtatus reuerentia poſtulat, & ideo nullis vitæ verbis præceptiuis ad peccati mortalis obligationem ſufficientibus. Sed iſte hallucinatur: &c. Haſtenus ille. An hallucinatur Diana quia *Sic docet Bañes*: & non potius hallucinabitur Ghetius quia contrarium edocent Concilium explicantes Sanchez, Coninch, Nauar. Rodrig. Laym. Nald. Bonac. Fabris, Hurtad. Homobon. Villalob. Auerſa, San Joſeph. Palaus, & alij viri doctiſſimi? & quam probabilem eſſe Leander, & Machado, & Garſias profitentur?

PROBL. LXXI.

Peccatum eſt, & peccatum non eſt minoribus Ordinibus initiatos Matrimonium inire.

309 **P**eccatum eſt lethale. Quia retroceſſio à Clericali ſtatu ob uxorem ducendam, eſt quædam apoſtaſia ab Ordine cum Sacramenti contemptu. Sic Caietan. 2. 2. q. 12. a. 1. Sanchez. 7. de Matr. 3. 1. n. 7. caſu, quod abſque juſtâ cauſâ fiat.

310 **N**ullum peccatum eſt. Quia poteſt ob iuſtam adeo cauſam fieri, vt non ſolum peccatum non ſit, verum poſſit eſſe meritum v. g. ſi quis inear Matrimonium ob carnis tentamina poſtquam quis ſuam expertus eſt fragilitatem. Ita idem Caiet. retractans ſententiam in ſum. v. Apoſtaſia. Tolet. 1. 4. c. 18. n. 8. Angel. v. Apoſtaſia. n. 2. Azor. 1. 13. c. 14. q. 14. March. 1. 1. p. 8. c. 1. n. 22. Leand. 1. 6. d. 7. q. 13. Bonac. de imped. Matr. q. 3. pun. 9. n. 2. & 3. citans Valent. & Rodrig. Palaus tom. 4. tract. 27. pun. 8. num. 9.

311 **N**ullam committi culpam reor, ſi cauſa iuſta intercedat, puta ſi coniugium ineatur ad carnis tentaminibus medendum, ad ſedandas inimicitias, ad indorata ſæminæ ſuccurrendum. Mortalem autem nullatenus culpam eſſe aſſerim, etiam ſi quis ſine cauſâ iuſtâ ab Ordinibus hiſce recedat. Quia ſuſceptio Ordinum ipſa ſub intentione Matrimonium contrahendi non eſt ab Eccleſiâ ſpecialiter interdicta, nec iure naturali videtur ſaltem ſub gravi piaculo interdicti. Vnde meus Caſtro Palaus liberat à veniali peccato Vniuerſitatis Rectorem, qui vt iuriſdictionem exerceat, quam alias exercere non valet, prima Tonſura inſignitur tamenſi animum habeat poſtmodum, terminato offiſio, ad nuptias tranſcundi. Demum ſi iuſta non addit cauſa gravis non

Eſcob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

erit culpa; quia non eſt ab Ordine apoſtaſia: eſt eſſim apoſtaſia ab Ordine, cum quis in ſacro Ordine conſtitutus ducit uxorem non autem è minoribus Ordinibus ad coniugium tranſit; quia nulla lege quis obligatur ad ſacros Ordines recipiendes. At ſine cauſâ à minoribus recedere ob inconstantiam in meliori bono iam incepto, piaculum leue eſſe iudicarem.

CAPVT XV.

Circa ordinandorum ad proprium Episcopum ſubiectione.

PROBL. LXXII.

Episcopus impertiens primam Tonſuram alterius ſubdito incurrit, & non incurrit penam ſuſpenſionis late in Cap. Eo qui.

PRÆMITTO, Episcopum licet valide poſſit Ordines ſubditis Episcopaliſcopi alterius conferre: non tamen licet; quia id interdictum eſt Episcopis in Concilio Niceno c. 17. & in Tridentino ſeſſ. 14. c. 2. & ſeſſ. 23. c. 3. & 8. & can. 7. Et in Capit. Eos qui, de tempor. Ordin. in 6. vbi Episcopis Ordinibus inicianti non ſubditum imponitur pena ſuſpenſionis à collatione Ordinum per vnum annum: & ipſi ordinato ab exercitio Ordinum ſic ſuſceptorum ad beneplacitum proprij Episcopii. Vnde colligo ſacris initiatum ab Episcopis alieno ipſo iure eſſe ſuſpenſum, & ſi ante abſolutionem celebret, irregularem. Quia ſic habetur in Extrau. Cum ex Sacrorum Pij II. Quam Extrauagantem ad eos etiam, qui ad minores Ordines, & ad primam Tonſuram aſſumuntur, extendo. Porro ſi Episcopos alterius ſubditum ignoranter ordinaret, præſata ſuſpenſione minimè afficeretur: quia cap. eos qui imponens penam ordinati alienum ſine licentiâ ſui Episcopii requirit, vt id gerat ſcienter, vel affectata ignorantia.

His præmiſſis, quaſierim, num hanc penam incurrat, qui ſubdito alterius ſcienter primam Tonſuram impertiit? Non incurrit. Quia ſuſpenſio hæc eſt lata contra ordinantes non ſuos: ſed prima Tonſura non eſt Ordo: Ergo qui ſine proprij Episcopii licentiâ primam Tonſuram exhiberet alicui, ſuſpenſionem minimè incurret: præſertim cum in pœnalibus ab vno caſu ad alium non fiat extenſio. Sic Zanol. in Præxi, parte 1. ver. Dimiſſoria. Tolet. lib. 1. capite 49. numero 4. Azor. parte 2. lib. 3. capite 48. quaſt. 5. Fauet Molſel. in ſum. tract. 2. cap. 2. n. 15.

Incurrit planè. Quia hic caſus habetur expreſſè in cap. finali, de tempor. ordinat. in 6. vbi ſuſpenditur collator à primæ Tonſuræ collatione ſi abſque licentiâ Ordinarij primam Tonſuram conferat: & recipiens priuilegijs Clericalibus priuatur. Sic Marchin. tract. 3. p. 5. c. 10.

X

SCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV.
F. IV.

num. 8. Rebuff. *de lite dimissor.* n. 5. Azor. p. 2. l. 3. c. 49. q. 4. Lessi. l. 2. c. 44. dub. 19. n. 91. Fornar. in addit. ad Tolet. *de Sac. Ord.* c. 5. n. 3. Bonac. *de Sac. d. 8. q. 4. punct. 4. n. 16.* Leand. *tract. 6. d. 7. q. 4.*

315 Hanc sententiam longè veriorē esse puto. Quia Tridentinum est interpretandum iuxta factorum Canonum regulas, & modum loquendi eorum: sed in iure Canonico sub nomine Ordinis etiam prima Tonsura comprehenditur, ut patet cap. *Cum contingat, de etas. & qual.* Ergo sententia lata contra conferentes, vel recipientes Ordines sine proprii Episcopi facultate, etiam conferentes, & recipientes primam Tonsuram comprehendit.

PROBL. LXXIII.

Potest, & non potest Episcopus extra propriam Diocesim suis subditis Ordines impendere, consensu proprii Episcopi non petito.

316 *Potest quidē.* Potest quidem. Quia si potest Parochus confessiones suorum subditorum extra Diocesim audire, ut permulti graues Theologi edocent; quanto verius poterit Episcopus extra Diocesim suam subditum ordinare? secus tamen esset in iurisdictione contentiosa. Sic Rebuff. in *praxi beneficii, de Clericis à quibus, & quomodo creentur*, n. 12. Alberic. in *l. Emancipatis de adoptione.*

317 *Minimè potest.* Minimè potest. Quia Tridentinum id prohibuit Episcopis suspendens per annum in aliena Diocesi pontificalia exercentes: & ordinatus vsu Ordinis ipso iure priuatur. Ita Marchin. *tr. 1. p. 5. c. 5. n. 12.* Leand. *tract. 6. d. 5. q. 6.* & alij communiter.

318 Hoc certum existimo. Quia & ante Tridentinum id ipsum vult Concilium Antiochenum c. 22. ut refertur in cap. *Episcopum 9. quaest. 2.* vbi scriptum inuenio: Episcopus non debet in alienam intrare Ciuitatem, quæ illi probatur non esse subiecta: neque in regionem quæ ad eius curam minimè nōscitur pertinere ad aliquid ordinandum, neque Presbyteros, aut Diaconos constituere ad alios Episcopos pertinentes, nisi fortè cum voluntate, & testimonio propriæ regionis Episcopi. Ità ibi.

PROBL. LXXIV.

Potest quis, & non potest Ordinibus initiari ab Episcopo, in cuius Diocesi fortuito est natus.

319 *Quædam suspensio.* Recolo ex *sess. 1.* triplici titulo posse quem alicui subici Episcopo. Primò ratione Originis: quia scilicet in eius Diocesi natus, aut baptizatus fuit. Secundò ratione Domicilij, quia videlicet in eius Diocesi domicilium habet, licet alibi natus, vel baptizatus fuerit. Tertiò ratione Beneficij, quia scilicet in eius Diocesi Beneficium obtinet, etiam si alibi natus fuerit, aut domicilium habet; vnde ille qui in

vnâ Diocesi est natus, in altera baptizatus in tertiâ habet domicilium, & in quartâ beneficium: potest à quolibet ex his quatuor Episcopis Ordinibus initiari: vel ad id literas Dimissoriales accipere. Sic habetur in cap. *Nullus, de temp. Ordin.* in 6.

Quæritur verò, num ille qui fortuito natus in aliquâ Diocesi, instante partu, dum parentes transirent, possit ab illius Diocesis Episcopo Ordines suscipere? Minimè potest. Quia ad ius Originis contrahendum, non satis est natum esse aliquem in loco, vbi parentes domicilium non habent, sed fortuito, aut alia de causa ad tempus aderant, etiam si per decennium. Sic Dicastil. *tract. 6. de Ord. d. 1. dub. 16. n. 225.* Palaus p. 4. *tr. 27. pun. 15. n. 2.* Trul. l. 6. *de Sac. dub. 7. n. 3.* Diana p. 8. *tr. 2. resol. 11.* Henric. l. 10. c. 22. Lessi. l. 2. c. 34. dub. 19. n. 92. Bonac. d. 8. *punct. 4. n. 13.* Filiuc. *tract. 9. num. 101.* March. *tr. 1. p. 5. cap. 6. num. 8.*

Potest equidem. Quia ad effectum Ordines suscipiendi sufficit in illa Diocesi licet fortuito natum esse, cum verè dicatur illius Diocesis originarius: quamvis verum sit, quod id non sufficiat, ut filius ibi natus dicatur illius Oppidi filius. Ità Leand. *tr. 6. d. 8. q. 8.* Hurtad. *hic, diff. 17.* vsus ad huius sententiæ probationem verbis Capituli *Nullus*, vbi absolute locus originis ille dicitur, vbi quis natus est.

Hæc sententia probabilis satis est mihi; quia aliàs daretur aliquis, qui titulo Natalitij Ordinibus initiari non posset. At primam sententiam probabiliorē reor, (Leandri venia) quam tot grauissimis Doctoribus stipatam inuoco. Vnde affirmo, illum qui fortuito in eâ Diocesi natus est, siue mater paret in itinere, siue in loco, vbi parentes ad tempus adessent; Originem trahere ab eo loco, vbi parentes constans obtinent domicilium: sicque minimè spriatur titulo Originis ad Ordines recipiendos. Adde illis Doctoribus Salzedum in *sua practica casu 75. num. 27.* & Sanchez plures alios referens l. 3. *de Matr. d. 23. n. 3.*

PROB. LXXV.

Patris origo sub aliquo Episcopo, est, & non est sufficiens, ut eius filius alibi natus ab eo possit Ordines suscipere.

Non est sufficiens. Quia præscribitur in cap. *Cum nullus, de temp. Ordin.* propriam originem, & non paternam communicari filio, & sic dici illi propriam. Et Cap. *Quod translationem, de temporib. Ordin.* vbi dicitur, Græcum non ordinari debere à Græco sed ab Episcopo Latino, cui est subditus. Ergo Græci patris origo non sufficit, ut quis ordinetur à Græco. Sic Graff. p. 2. *decis. 1. 3. tit. de Cleric. circa ordines, c. 23. n. 4. & lib. 1. conf. conf. 2. de temp. Ordin. n. 15.* Henric. l. 10. c. 22. lit. C. plures referens Quaranta v. *Ordo, vers. Quoad tertium.* Alcedo in *praxi Episc. p. 2. c. 5. n. 44.* Tusch. *tom. 2. v. Ordo, concl. 592.* Cæsar Graff. *decis. 15. sub titulo, de probat.* vbi multis hinc inde relatis, tandem asserit, Romæ id fuisse resolutum.

Origo

Sectio II. De Ordine Problemata. 241

314
Origo patris sufficit, ut filius etiam alibi fem-
per commoratus, possit ab Episcopo, cui pater
erat subditus, ad Ordines assumi. Quia l. *assump-*
tio, §. 1. ff. *ad municip.* dicitur filium esse origi-
narium Civitatis, ex qua pater originem natu-
ralem duxit. Idem colligitur ex l. *Libertus*,
C. de *municip. & originar.* §. 1. & ex l. *Filius*,
ibidem. Sed Canones absolute dicunt, posse
quem ordinari ab Episcopo originis: Ergo non
excludunt originem paternam. Deinde pater-
na origo facit filium municipem quantum ad
honores, quos pater habebat, ut asserit Hostiens.
in *sum.* §. *Quibus ex causis*, n. 6. Sed assumptio
ad Ordines est ad maximum honorem assum-
ptio: Ergo. Ita (plura alia congerens) March.
tr. 1. p. 4. n. 10. affertque pro hac senten-
tia Ancharanum Francum de *usuris* in 6. An-
gelum Rictum, Panormit. Molfes. Vgolinum,
Comitol. Consonat Bonac. d. 8. punct. 4. n. 13.
Torrebl. l. 1. *practice*, c. 13. 9. Palaus tom. 4. tr. 27.
punct. 15. n. 2. Diana p. 8. tr. 2. resol. 12.

315
Scio aliquos Doctores asseruisse, ante factum
non licere filio, absque licentia proprii Episco-
pi, Ordines recipere ab alio Episcopo, sub cuius
Diocesi pater eius est natus: post factum au-
tem exulant tam Episcopum ordinantem,
quam ordinatos a suspensionis pena. Ita illi
ad cap. cum *Nullus*, de *tempor. Ordin.* Geminia-
nus scilicet n. 10. Ioan. Andr. n. 3. Francus n. 4.
Marianus Socinus in *Rubric. de foro comp. vers.*
87. Verum si hi post factum tam ordinantem,
quam ordinatos excusant, clare indicant, secun-
dam sententiam (quam amplector) esse ab
omni culpa immunem: secus nec post factum
essent illi excusandi. Quare praefati Doctores
solum indicant, tutius ac convenientius esse,
Ordines ab Episcopo propriae Originis recipere,
quod ingenue profiteor: an non tollunt,
quin etiam in aliquibus casibus praesertim deficiente
propriae originis Episcopo possit quis ab
Episcopo sub quo pater eius est natus, vel do-
micilium habet, ad Ordines assumi. Textus
autem in contrarium a Grassio pro prima sen-
tentia adductos non ob stare Marchinus citatus
aperte demonstrat.

PROBL. LXXVI.

*An origo sufficit, & non sufficit, ut Ne-
pos ab Episcopo loci illius possit
Ordinibus initiari.*

316
Non sufficit aui, aut aliorum ascendentium
origo, ut nepos ab illius loci Episcopo va-
leat Ordines suscipere. Quia daretur processus
in infinitum, nec satis dignosci posset, cui
Episcopo quis foret subiectus. Sic Marchin. tr. 1.
p. 5. c. 6. n. 2. dicens omnes in hoc Doctores con-
venire. Sed non legit eos, qui ab eadem convenien-
tia omnino recedunt, Trullenchi. l. 6. de *Sacr. dub.*
7. n. 1. Et hi sunt omnes Doctores, quos conve-
nire Philibertus dicitur.

317
Sufficit aui origo, ut nepos ab Episcopo loci
illius Ordinibus initiatur. Quia nepos etiam
est originarius Oppidi in quo avus natus est,
(ut colligitur ex l. *Assumptio*, §. 1. ff. *ad mu-*
nicip. ex l. *Libertus* C. de *municip. & originar.*
§. 1. & ex l. *Filius*, ibidem.) sicut est & Oppidi,
Esob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

in quo pater est natus. Ita plures Doctores,
quos refert, & sequitur Henric. l. 10. c. 22. n. 1.
lit. B, fati: Et quamvis pro iure ad res tempo-
rales filius acquirat domicilium originarium in
loco ubi pater, aut avus natus est. l. *Assumptio* §. 1.
filius ff. *ad municip.* ubi Glossa Barthol. Oldrad.
Jacob. Aretin. Angel. v. *Domicilium*. Bernard.
pract. c. 8. fin. & c. Sic Henric. & idem March.
consentit n. 25. Hinc arguo: sed Canones ab-
solute, & simpliciter docent quemlibet posse
Ordinibus initiari ab Episcopo originis: ut ex-
pressis verbis Marchinus fatetur n. 10. Ergo si-
cut non excluditur origo patris, ita non exclu-
detur origo aui quam nepos aequè participat.
Porro licet Henriquez hanc sententiam expre-
sse non teneat, tamen probabilem esse fatetur
dum adiciit: *Sed respectu Ordinum probabilius
est, filium non dici oriundum, ut accipiat Domici-*
lium in Diocesi, ubi pater, aut avus natus est.
Ergo oppositum esse probabile clare indicat. Ex-
presse id asserit Leand. tr. 6. d. 8. q. 10.

318
Cui quidem adhateo ut in ore saltem duo-
rum hac sententia consistat. Monuerim verò,
in filiis illegitimis non esse attendendam patris
originem, sed matris tantum: Vnde hi non po-
terunt ratione originis ab Episcopo, in cuius
Diocesi pater, aut avus nati sunt Ordinibus
initiari. Potest tamen ab Episcopo, sub cuius
Diocesi mater, aut avia eius originem habuif-
sent. Lege Castrum Palao tom. 4. tr. 17. pun. 15.
num. 2.

PROBL. LXXVII.

*Petens quis dispensationem ad Ordines
suscipiendum narrat se oriundum esse
ex Vrbe Burgenfi, cum tamen sit Valli-
solero ortus, sed pater eius ortus erat
Burgis: In hoc casu litera Apostolica
censentur, & non censentur esse subre-
ptitia.*

319
Subreptitia esse censentur. Quia de stylo Cu-
riae oriundum pro orto accipitur, teste Men-
doza ad *Regul. Cancellar. reg.* 16. q. 40. & conse-
quenter litera subreptitia erunt, cum falsa nar-
ratione supposita sint expedita. Sic Garzia de
Benef. p. 7. c. 9. n. 25.

320
Non censentur subreptitia. Quia oriun-
dum dicitur à natiuitate tam propria, quam pa-
terna. Ita Iason in l. *Huiusmodi*, §. *legatum* n. 18.
ff. de *legatis* 1. Mendoza ubi supra, non rectè pro
adversa parte à Garzia allegatus. Marius An-
ton. idem in nostro casu asserit. l. 1. *variar. re-*
sol. vlt. casu 33. Barbosa de *offic. & potest. Episc.*
alleg. 4. n. 8. Leand. tr. 6. d. 8. q. 12. Marchin. tr. 1.
p. 5. c. 6. n. 25.

321
Existimo minimè fore subreptitias literas
hasce. Quia sufficit genitorem Burgis fuisse
natum, aut inibi domicilium habuisse. Docto-
ribus autem, qui pro nostra sententia militant,
addiderim Trullenchum de *Sacram.* l. 6. dub. 7.
num. 4.

PROBL. LXXIX.

Potest, & non potest quis Ordines suscipere ab Episcopo, in cuius Diocesi Beneficium simplex, non residentiale obtinet.

332 **N**on potest quis Ordinibus initiari ab Episcopo, in cuius Diocesi habet Beneficium simplex. Quia tunc posse Episcopum aliquem promovere ad Ordines, Canones solummodo disponunt Beneficiatione, quando Beneficium residentiam sub tali Episcopatu requirit. Nam ex huiusmodi residentiae obligatione fit Beneficiarius quasi originarius, vel domiciliarius illius loci. Sic Abbas in Cap. 1. de foro compet. Felinus ibidem. Angel. v. Domicilium. Marius Anton. Ianuensis in sua praxi c. 48. n. 3.

333 **P**otest ordinari ab Episcopo Diocesis, ubi obtinet simplex beneficium. Quia lex generaliter prolata generaliter debet intelligi, Cap. Consultasti 2. q. 5. sed textus in cap. Cum nullus, de temporib. Ordinari in 6. generaliter loquitur de quocumque Beneficio absolute accepto, ratione cuius potest quis Ordinari: Ergo non requiritur, quod tale Beneficium residentiam, vel curam animarum habeat annexam; sed sufficit, si tale Beneficium sit sufficiens ad sustentationem. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 8. n. 4. Henric. l. 10. c. 22. n. 1. Quaranta v. Ordo, vers. circa secundum. Hugolin. de Offic. Episc. c. 26. n. 3. Marius Anton. lib. 1. variar. resol. 112. casu 28. Garzia de Benef. p. 2. c. 4. n. 9. Barbof. de offic. & potest. Episc. alleg. 4. n. 46. Riccius in praxi fari Eccles. resol. 258. & 260. Squillantes de priuil. Clericor. c. 4. n. 237. Francus in capite Cum nullus, numer. 3. & alij.

334 **P**rofecto si Beneficiatus solum per residentiam fieret Diocesanus, & posset ordinari ab illo Episcopo, in cuius Diocesi situm est Beneficium: iam non darentur tres tituli, ob quos quis posset Ordines suscipere contra textum in Cap. Cum nullus, & contra omnium Doctorum sententiam. Quod autem ex contraria sententia hoc sequatur sic ostendo: Obtinens Beneficiu cum residentia acquirit Domicilium in loco, in quo tale Beneficium est situm, ut docent Mascard. conclus. 534. n. 5. Tusehus v. Domicilium. concl. 596. n. 1. Farinae in fragmen. criminal. p. 1. lit. D. n. 226. Ergo non est, vnde Beneficij titulus possit vigere. Nam Beneficium habens residentiam annexam, arguit animum permanendi in loco Beneficij, & consequenter facit contrahere domicilium. Si ergo solum Beneficiatus cum residentia potest ordinari ab Episcopo loci Beneficij: sequitur, hunc titulum non distingui à domicilij titulo: Et sic solummodo esse duos titulos, non tres, nempe Originis, Domicilij, & Beneficij; inepte ergo cap. Cum nullus, tres enumerat. Propter eandem rationem affirmo, eum, qui Praestimonium possidet, posse ordinari ab Episcopo loci, in quo adest Praestimonium. Quia Praestimonium est quoddam Beneficium, & per illud Domicilium contrahitur. Sic Henric. l. 10. c. 22. n. 1. lit. A,

Riccius in praxi, resol. 258. Barbof. de offic. & potest. Episcopi, alleg. 4. n. 48.

PROBL. LXXX.

Potest quis, & non potest ad titulum Beneficij valde tenuis Ordinibus initiari.

Non potest. Quia ad hoc ut quis ordinari valeat, Tridentinum sess. 21. c. 2. de reform. requirit Beneficium ad sustentationem sufficiens. Sic Prosper, Ricci. Vgolin. Squillantes Piaferius apud Dianam p. 6. tr. 8. resol. 24. & p. 3. tr. 2. resol. 21. Praxi Episcopalis noua p. 1. v. Beneficium, §. 3. Sotus de iust. l. 1. q. 5. a. 3. Quaranta v. Ordo, Molfes. tr. 2. c. 2. n. 7.

Potest quidem. Quia textus in Cap. Cum nullus, non explicat qualitatem, & valorem Beneficij, sed simpliciter, & absolute dicit, posse quem ratione Beneficij Ordinibus initiari ab Episcopo, in cuius Diocesi situm est Beneficium. At ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. Ita Garzia de Benef. p. 2. c. 4. n. 8. Barbof. de iure Pontific. l. 1. c. 33. n. 38. & de Offic. & potest. Episc. alleg. 4. n. 4. Henric. l. 10. c. 22. n. 1. & alij.

Ego verò sic dirimerem quaestionem. Non potest quis Ordinibus initiari ad titulum Beneficij valde tenuis absolute loquendo: potest tamen si illi adiungatur aliquid patrimonij, quod cum fructu Beneficij tenui coniunctum sufficientem sustentationem reddat. Mecum Philibertus Marchin. tr. 1. p. 5. c. 8. num. 1. & 2. Vgolin. & Quaranta citati. Diana p. 4. tr. 4. resol. 51. Leand. tr. 6. d. 8. q. 14.

PROBL. LXXXI.

Qui obtinet duo, vel tria Beneficia sub diuersis Diocesibus, potest, & non potest à quolibet illarum Antistite ad Ordines admitti.

Non potest. Quia effectus quis subditus vnus ob primum Beneficium receptum, non debet fieri alterius subditus in prioris praedictum. Sic Molfes. & Archidiaconus apud Dianam p. 6. tr. 7. resol. 35. Trullench. l. 6. de Sac. dub. 7. n. 18.

Potest profecto. Quia hoc in casu trium illorum Episcoporum est subditus, vnde potest à quolibet illorum Ordinibus recipi: nec est porius ius priori, quam reliquis, cum ob tria Beneficia singulorum subditus efficiatur. Ita Marchin. tr. 1. p. 5. c. 8. n. 8. Riccius in praxi, resol. 258. Garzia p. 2. c. 4. n. 2. & 15. Rubens v. Ordo, num. 7. Leand. p. 6. d. 8. q. 15.

Hoc mihi longe probabilius. Quia non video vnde non sit ille qui obtinet Beneficium in triplici Episcopatu, subditus singulorum Antistitum. Trium omnium quidem subditum esse reor, non secus ac qui sub diuersis Parochiis aequè habitat, qui potest planè à singulis Parochiis Sacramenta recipere.

PRO

PROBL. LXXXII.

Antonius non habet sub Diocesi Vallisletana Beneficium, sed Episcopus Vallisletanus optans illum ad Ordines promovere, ei beneficium confert: Potest Antonius, & non potest, ad huius Beneficii titulum Ordines suscipere.

³⁴¹ *P*otest ad huius Beneficii titulum ordinari. Quia textus solum requirit, ut quis legitime Beneficium obtineat, nec distinguit, quia ratione quis obtineat: Ergo nec nos debemus distinguere. Sic Vgolin. *de offic. Episcopi*. c. 26. §. 3. Leand. *tr. 6. d. 8. q. 19. March. tr. 1. p. 5. c. 8. n. 9.* probabile esse proficetur.

³⁴² *Ordinari non potest. Quia huiusmodi collatio Beneficii videtur esse in fraudem legis, scilicet ad examinandum illum Clericum, cui Beneficium conferretur, a proprii Episcopi iurisdictione: At fraus & dolus nemini debet patrocinari. Et quia si id licite geri posset, frustra Trid. sess. 23. c. 9. de reform. de huiusmodi Episcopum tunc solum posse aliquem alterius Diocesis ad Ordines promovere, cum per triennium fuerit cum eo commoratus, dummodo statim Beneficium ei conferat: iuxta primam enim sententiam non requireretur triennalis illa cum Episcopo commoratio. Ita Franciscus ad cap. cum nullus. Glossa Cap. Eos qui de tempor. Ordin. v. Figmentum. Quaranta v. Ordo. Ricci. resolut. 262. Barbos. de officio, & potestate Episcopi, alleg. 4. num. 57. Marchin. ubi supra.*

³⁴³ *Hanc sententiam valde probabilem existimus, sed primam ut benigniorem eligo. Quia fundamenta contraria haud multum videntur vigere; fraudem enim legi non molitur, qui vivit iure suo, quod ipsa nititur lege. Præterea quia casus noster differt à casu triennalis familiaris, in quo potest sequi collatio Beneficii ordinationem, ut colligitur ex verbis Concilij: Beneficium statim re ipsa illi conferat, quasi dicat: statim post ordinationem: in nostro autem casu collatio Beneficii debet ordinationem præcedere.*

PROBL. LXXXIII.

Satisfacit, & non satisfacit Episcopus Oneri triennali familiari conferendi statim Beneficium, conferendo illud cum primum vacaverit.

³⁴⁴ *S*uppono Episcopum posse triennalem familiarem alterius Episcopi subditum Ordinibus initiare, dummodo statim post ordinationem illi Beneficium congruum conferat. Quia hanc facultatem concessit Episcopis Tridentin. sess. 23. c. 9. & docet Henric. l. 10. c. 22. n. 2. Suar. de consur. d. 5. §. 2. Hart. diff. 17. Valq. d. 243. n. 49. & alij. Quæserim verò, num huius oneri conferendi triennali familiari Beneficium statim, satisfaciat Episcopus, conferendo ei Beneficium cum primum vacaverit?

Escol. & Mend. Theol. Moral. T. III.

³⁴⁵ *Satisfacit quidem. Quia Tridentinum concedens Episcopo, ut possit ordinate familiarem suum quamvis non subditum, qui cum ipso fuerit per triennium commoratus cum onere concedendi ei Beneficium statim, supponit id Beneficium vacaturum post Ordinum collationem. Nam si intenderet Concilium non prius ordinandum esse subditum, quam vacaverit Beneficium, quod posset ei Episcopus statim, post ordinationem conferre: facilius præscripsisset, posse triennalem familiarem admitti ad Ordines dummodo conferret illi Episcopus prius Beneficium ad cuius titulum posset rite ordinari. Sic Hurtad. hie. diff. 17. Valq. & Henric. citati.*

³⁴⁶ *Non satisfacit, nisi collationem Beneficii gerat Episcopus intra decem dies à die ordinationis. Quia particula statim, qua Concilium utitur, non admittit per longam dilationem: & supponit, velle Concilium, Episcopum iam præmanibus habere Beneficium, quod conferat sic ordinato, cum intendit eum ad Ordines recipere. Ita March. quem refert, & sequitur Leand. tr. 6. d. 8. q. 22. Zerol. in praxi p. 1. §. Dimissoria, & p. 2. v. Ordo. Molf. Ricc. & alij apud March. Diana p. 8. tr. 2. ref. 33. Auerl. de ord. q. 3. scilicet 6.*

³⁴⁷ *Ego quidem hanc partem amplector, putans Tridentinum illam particulam statim, attentè admodum apposuisse, ne casu aliquo sic ordinatus congrua sustentatione fraudaretur. Posset enim morte præveniri Episcopus ante seram Beneficii collationem. Vnde ut Episcopus illi oneri satisfaciat ante Ordinum collationem debet, auctore me, iam quasi præmanibus (ut n. 344. dicebam) Beneficium habere, quod post parvum à die ordinationis temporis interstitium ei possit impendere. Certè Marchinus refert, quendam Episcopum subisse pœnas præscriptas ordinanti non suos, eo quod collationem Beneficii suo triennali fecisset post sex à die ordinationis Menses.*

PROBL. LXXXIV.

Potest, & non potest Episcopus ad titulum patrimonij, vel Pensionis suum triennalem familiarem Ordinibus initiare pro sue Ecclesie utilitate, vel necessitate.

³⁴⁸ *P*otest quidem. Quia utilitas aut necessitas Ecclesie bona est voluntatis legislatorum interpres. Nam si Concilium idè exigit, ut statim Episcopos post collatos Ordines conferat familiari Beneficium, ut ei de congrua sustentatione provideatur, videtur Concilio satisfieri, siquidem ex patrimonio, vel Pensione congruam obtinet sustentationem, præcipuè cum Ecclesie utilitas, aut necessitas, probabiliter indicat hanc esse Concilij voluntatem. Sic Garzias de Benefic. part. 2. cap. 5. num. 81. Barbosa de officio, & potestate Episcopi, allegatio 5. num. 12. & 13. Valq. in 3. p. tom. 3. d. 245. num. 49.

³⁴⁹ *Minimè potest. Quia ratione Pensionis, vel Patrimonij nemo efficitur alieni Episcopi subditus: sed ad collationem Ordinum tam acti-*

X 3

uam, quam passuam necessaria est subiectio ordinandi: Ergo ratione Pensionis, vel patrimonij non potest Episcopus suum triennalem familiarem Ordinibus initiare. Ita Marchin. *tract. 1. p. 5. cap. 9. num. 15.* Leand. *tract. 6. d. 8. q. 26.*

350 *His adhaere.* His adhaereo. Quia necessariam esse ordinandi subiectionem, ut ab Episcopo Ordines possit suscipere in cap. *Cum nullus* praescribitur. Nullum autem effici subditum alicuius Episcopatione Pensionis, vel patrimonij constat appetere: quia nec Pensio, nec patrimonium est Beneficium. At cum triplex sit ad Ordines suscipiendos subiectionis titulus, nempe Beneficij, Originis, & Domicilij, nullo ex titulo triennalis ille familiaris subditus illi Episcopo existere apparet. Benigna verò illa propter Ecclesiae utilitatem, aut necessitatem Concilij interpretatio gratius excogitari reor. Potest autem ob Ecclesiae utilitatem, imò quamvis haec non adsit, non expectato triennio suum familiarem ordinare, si conferat ei antè Ordinationem Beneficium. Quia tunc iam non confert Ordines suo familiari ratione familiaritatis, sed praetextu Beneficij ab eo collati ratione cuius subditus efficitur. Monuimus verò, Episcopis Titularibus (vulgo *De anillo*) non licere suis triennalibus familiaribus Ordines conferre; quia expressè eis à Tridentino *sess. 14. cap. 2.* interdicitur.

PROBL. LXXXV.

Licet, & non licet Episcopo suis subditis conferre primam Tonsuram sine Episcopi Diocesani licentia in privato Oratorio.

351
Non licet.

Non licet. Quia generatim Tridentinum *sess. 6. c. 5.* prohibet, ne Episcopus in aliena Diocesi Pontificali exerceat sine proprii Episcopi facultate: At collatio primae Tonsurae ad Pontificalia pertinet cum solus Episcopus possit id munus exercere. Et quia in iure Canonico sub nomine Ordinis etiam prima Tonsura comprehenditur. Igitur si Episcopus publicè non valeat in Diocesi aliena Tonsuram conferre, quomodo poterit in oratorio, quod quidem ad eandem pertinet Diocesim? Sic Campanil. in *diuers. iuris Canon. rubr. 6. c. 1. n. 2.* Barbosa de *Offic. & potest. Episc. alleg. 6. n. 15.* Sanch. *tom. 2. consil. 1. 7. cap. 1. dub. 5. num. 2.* Caesar. Madius de *saecris Ordin. c. 2. n. 4.* qui de stylo, ac consuetudine testatur. Diana *p. 2. tr. 4. resol. 194.* citatus à Marchino, sed requirens haud inuenire potuit.

352

Licet plane. Quia etsi Episcopus non possit in aliena Diocesi sine Ordinarij licentia Pontificalia exercere: tamen ubi collatio Tonsurae in privato cubiculo, aut oratorio fieret, ad actus Pontificales spectaret, cum Tonsura Ordo non sit: & soleat alieno Episcopo concedi sine Pontificalium exercitio. Ita Hentiquez *l. 3. c. 6. n. 6.* Barbati. in *Cap. Nouit. n. 18. de offic. legati.* Rebuff. in *praxi Benefic. rubr. de Ecclesiast. à quibus & quomodo creantur. n. 15.* Molfes. *cap. 2. num. 15.* Bonac. *d. 8. quest. vni.*

punct. 4. n. 18. Fornar. de *Ord. c. 3. n. 6.* Azor. *p. 2. l. 3. cap. 48. quest. 5.* Villalob. *tom. 1. summ. tractatu 8. diffic. 7. n. 17.* Diana *p. 4. tract. 4. resol. 143.* & *p. 5. tract. 10. resol. 45.* Marchin. *tract. 1. p. 5. c. 10. n. 9.*

Hoc probabilius esse existimo. Quia si potest Parochus suis ouibus extra propriam Diocesim in itinere Sacramentum Penitentiae impendere: recur Episcopus cum Pontificalia non exerceat non poterit suis subditis etiam extra Diocesim prima Tonsura in recessu Oratorij, vel cubiculi initiare? Porò cum Episcopus ad Ordines conferendos in aliena Diocesi inuitatur, poterit ibi ordinare proprios subditos, imò etiam subditos Episcoporum aliorum, dummodo literas dimissorias habeant. Quia sufficere generalis illa licentia, quam à Diocesano ad ordinandum habet. Et sicut liceret proprio Episcopo Ordinibus initiare cunctos, qui dimissorias literas obtinent, non est cur inuitato illi Praesuli non liceat, cui generatim videtur omnis proprii Antistitis collata potestas, dum non limitatur expressè. Mecum Bonac. citatus, & Nauar. Toler. Villalob. Fornarius, Alzedo, Luis de Torres, alique, quos contra Mirand. & Barbof. citat, & sequitur Leand. *tr. 6. d. 8. q. 30.*

PROBL. LXXXVI.

Episcopus Ordines conferens sine Dimissoriis alieno, est, & non est per annum non solum ab Ordinum collatione, quos male contulit, suspensus; sed ab omnium Ordinum collatione.

Et per annum ab omnium Ordinum collatione suspensus. Quia id habetur iure antiquo in cap. 2. de *tempore Ord. in 6.* & iure nouo in Tridentino *sess. 23. c. 8.* & in Bulla Vrbani VIII. contra male ordinantes, & male ordinatos, ibi: *Aliis promouentes ad annum ab exercitio Pontificalium suspensus maneat.* Vbi videtur Concilium Episcopum non solum à traditi Ordinis collatione per annum, sed & ab omnium Ordinum exercitio suspendere. Sic Glossa *Cap. 2. de temp. Ord. in 6. in ver. Omnium.* Sayr. de *Consur. l. 4. c. 12. n. 30.* Campanil. in *diuers. iuris Canon. rubr. 9. c. 1. n. 16.* Barbof. de *offic. & potest. Episc. alleg. 8. n. 1.* qui citat Suarez *tom. 5. d. 31. sect. 1. n. 15.* de quaestione ista nec verbum profertentem: & Hugolinum de *offic. & potest. Episcopi. c. 26. §. 2. n. 2.* qui oppositam sententiam approbat.

Non est per annum suspensus ab omnium Ordinum collatione, sed solum ab Ordine illo, quem male contulit. Quia in *Cap. fin. de temp. n. 15.* suspensio collator à collatione primae Tonsurae, si sine Ordinarij licentia primam Tonsuram conferat: & recipiens priuatur priuilegiis Clericalibus, nec in dicto casu suspenditur ab omnium Ordinum collatione, sed solius Tonsurae cum tamen Tonsura iuxta Canonistarum sententiam sit Ordo. Ita Geminian. Ioan. Monach. & Archidiac. ad *Cap. 2. de temp. Ord. in 6. Nat. l. 1. consil. 31. & 39. de tempor. Ord. in 6.* Graff. *ed. 1710.*

Sectio II. De Ordine, Problemata. 245

eadem tit. conf. 2. Sayr. eodem tit. decis. 32. & 33. Ricci. in praxi decis. 297. num. 1. Molfes. sum. trakt. 2. cap. 2. numero 12. March. trakt. 1. part. 5. cap. 10. num. 3.

336 Cum his opinor. Itaque si Episcopus male contulit Diaconatum, erit solummodo à Diaconatus collatione suspensus: si Presbyteratum, male ministravit, erit per annum suspensus solum à Presbyteratus collatione. Nam poena non extenditur ultra culpam: sed culpa commissa solum fuit in collatione vnius, vel alterius Ordinis: Ergo non est ad omnes Ordines extendenda. Clausulam Bullae Urbani sic interpretor: *Ab executione Pontificalium suspensus maneat*, circa illum Ordinem, quem male contulisse contineat.

PROB. LXXXVII.

*Licet, & non licet Episcopo Ordinibus initiare subditum alterius cum rati-
habitationis spe.*

337 Non licet. Quia in iis, quae sunt contra ius, alterius quae tangunt iurisdictionem non est facile praesumenda ratihabitio, praesertim cum videmus, tot de iurisdictione altercationes vigere: & alias proprii Praelati consensus facile per literas valeat obtineri. Nec conueniens est, sub hoc colorato titulo ratihabitiois iura Episcopalia perturbari. Sic Salzedo in praxi, cap. 26. Rebuff. tit. de liter. dimiss. num. 11. Paül. conf. 136. vol. 4. Quarant. v. Ordo, versu, Amplia haec extravaagantem. Iulius Caes. Madius de sac. Ordin. cap. 4. num. 18. Bonac. d. 8. q. vnic. punct. 4. num. 28. Barbof. de Offic. & potest. Episc. alleg. 8. num. 4. Turrian. de Censur. lib. 5. d. 46. dub. 1.

338 Licet quidem. Quia ad incurrendam huiusmodi suspensionem requiritur praesumptio, quam excusat bona fides saltem in foro interno. Colligitur ex verbis textus: *scienter, seu affectata ignorantia, vel quocumque alio figmento quaesito, praesumpserit ordinare*. Ita March. tr. 1. p. 5. c. 10. num. 12. Mandosi. de regul. Cancel. 2. q. 4. For-nat. de ord. cap. 5. n. 4. Molfes. tr. 2. c. 2. n. 14. Suar-tom. 5. d. 31. sect. 1. num. 17. Franc. Marcus, decis. Delphin. 105. lib. 10. Tusc. v. Ordo, concl. 188. num. 41. Maiol. de Irregular. lib. 4. cap. 2. num. 7. Cherubin. ad conf. 40. Clementis VIII. Dia-na part. 3. tr. 4. resol. 191. citans Reginaldum, & alios.

339 Existimo, ante factum id facile non debere permitri: post factum vero ratione bonae fidei in foro conscientiae excusari à Censura tam Ordinantem Episcopum, quam non subditum Ordinatam. Nam Cap. ultimo 9. q. 2. Lego approbati factum D. Epiphani, qui sub ratihabitiois spe subditos S. Chrysostomi ordinibus initiare non renuit.

CAPVT XVI.

*Circa qualitatem, & quantitatem
Beneficij aut patrimonij ad
Ordines requisita.*

PROBL. LXXXVIII.

*Potest quis, & non potest ad Sacros Ordines
admitti sine sufficienti Beneficio aut
patrimonio, cum sola fideiussione ali-
mentorum.*

360 VPPONO ex sect. 1. sacularem Cle-ricum haud posse Sacris initiari si ad victum necessaria non habeat ex suppone. Beneficio certo, aut ex pensione, donatione, vel patrimonio. Quia sic definit Concilium Trident. sess. 21. cap. 2. & antea alia Concilia, & Canones. Secus dicendum de Regularibus solemniter professis quibus quidem de Monasterij redditibus aut elemosynis sufficiens victus prouidetur. Porro Societatis Iesv alumnis posse ad Ordines Sacros admitti post vota simplicia Gregorius XIII. in Bulla edita anno 1573 die vltima Februarij concessit. Quod si contingat è Societate aliquem in Sacris constitutum dimitti Societatis Praeules ei de victu honesto prouident, donec sufficiens Beneficium (aut patrimonium alibi) consequantur.

361 Quaestio itaque voluitur, num quis possit ad Ordinem Sacrum admitti sine sufficienti Beneficio aut patrimonio cum sola fideiussione alimmentorum, id est, cum impetrat ab amico schedulam, in qua promittit, se illi necessaria vitae subsidia ministraturum? Non potest ad Ordinem Sacrum admitti: Quia Concilium requirit perpetuam, & pacificam patrimonij possessionem: at obligatio illa personalis non est res immobilis siue perpetua, ac pacifice possessa: per eamque Ordinandus haberet quidem ius ad rem, sed non ius in re. Sic Nauat. conf. 34. de tempo. Ord. Ricci. in praxi, decis. 318. Hugol. de offic. Episc. c. 26. §. 14. n. 2. Molfes. in sum. tr. 2. cap. 15. n. 4. Azor. p. 2. l. 3. c. 4. q. 7. Ex quibus aliqui referunt, id à Sacra Congregatione esse definitum. Marchin. trakt. 2. part. 6. cap. 7. diffic. 2. adiciens, si quis de fructibus omnium bonorum irreuocabili donatione publico Notario firmata in patrimonium quinquaginta aureos nummos alicui assignaret, vt ad Subdiaconatum promoueretur: titulum huiusmodi validum esse; nam hoc patrimonium irreuocabile, & perpetuum existeret.

362 Admitti potest ad Ordinem. Quia causa finalis ob quam Tridentinum sess. 21. c. 2. disponit, ne Ordines Sacri conferantur, Beneficium, pensionem, aut patrimonium sufficiens non habentibus, ea praecipua est, ne qui Sacro addicti sunt ministerio, cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidum questum cogantur exercere: Ergo si prouidetur mendicanti huiusmodi, vt sit cum fideiussione alimmentorum, sufficienter Concilij menti satisfiet. Ita Gri-lonzoni.

246 Theologiae Moralis Lib. XXIII.

lenzoni. *conf. 14.* quem refert, & sequitur Diana *part. 5. tract. 10. resol. 48.* Barbof. *in remission. ad loca Concil. sess. 21. cap. 2. num. 11.* Flaminii. *l. 2. g. 6. n. 11.* Zechi *cap. de Cleric. sub num. 7. versu 64.* Leand. *tr. 6. dist. 9. quest. 3.*

363

Hoc mihi probabilius.

Hoc mihi probabile esse videtur, si firma fideiussio sit facta quidem ab eo, qui sufficientia ad id implendum bona immobilia haberet. Ad firmitatem vero crediderim firmam esse à publico Notario debere: nam simplicis schedulae firmitatem difficulter admitterim.

PROBL. LXXXIX.

Incurrit, & non incurrit suspensionem, qui ad sacros Ordines promouetur, cum Beneficio aut patrimonio facto.

364

Non incurrit suspensionem.

Non incurrit. Quia factio patrimonio quem Ordinari, idem est, ac sine patrimonio Ordines sacros recipere: sed in hoc casu nulla est suspensio: Ergo Ordinatus, factio patrimonio supposito, non incurrit suspensionem. Minor probatur: & quia licet olim ordinati sine titulo pœnam suspensionis ipso facto incurrerent Cap. *Neminem*, & Cap. *Sanctorum*, dist. 70. & consequenter in huiusmodi suspensione celebrantes irregularitatem contrahebant: postea verò hæc suspensio sublata fuit ab Innocentio III. in Cap. *Cum secundum Apostolum*, de prabendis, & impositam ordinanti Episcopo onus alendi Clericum sine titulo ordinatum, donec illi de sufficienti Beneficio prouideretur. Porro Tridentinum *sess. 21. cap. 1.* hanc suspensionem non renouasse illis verbis: *Antiquorum Canonum pœnas super his innouando*: Sed onus alimentorum Episcopis denuo impositum, fuit sæpè declaratum per sacram Congregationem anno præfatum 1583, cuius hæc sunt verba: *Ordinatus contra formam huius decreti sine Beneficio, vel patrimonio non est per hoc suspensus, nec aliquam pœnam incurrit: sed cogendus est Ordinarius illi prouidere, iuxta cap. Cum secundum Apostolum, de prabendis, qui solus Canon, non alij à Concilio innouatur.* Hanc declarationem refert Viuald. Garzia, Barbofa, & alij apud Marchinum *tract. 2. part. 6. cap. 7. diff. 6.* Sic Henric. *lib. 13. cap. 37. num. 2.* qui duodecim Doctores affert. Viuald. *de susp. num. 28. & 31.* Tolet. *lib. 1. cap. 48. numer. 16.* Rodrig. *in sum. part. 2. cap. 14. num. 5.* Auila *de Cens. part. 3. d. 5. concl. 1.* Diana *part. 2. tract. 16. resol. 5. & part. 5. tract. 10. resol. 50.* Marchin. *citatus.* Si ergo nunc suspensionem non incurrit, qui sine Beneficio, aut patrimonio sufficienti sacro Ordine initiatur: nec illam incurrit ille, qui factio Beneficio, aut patrimonio ad Sacrum Ordinem promouetur.

365

Suspensionem incurrit.

Incurrit suspensionem. Quia probabilius est, cum qui sine Beneficio, vel patrimonio sufficienti ordinatur, suspensionem incurtere latam in Cap. *Neminem*, & in Cap. *sanctorum*, dist. 7. renouatam plane à Tridentino citato. Sed patrimonium aut Beneficium factum reuera non est patrimonium, nec Beneficium: ergo idem est, quem factio patrimonio aut Beneficio ordinari, ac sine Beneficio aut patrimonio. Ita Suar. *de Censur. dist. 31. sect. 1. n. 34. & 35.* Nauar. *c. 27.*

n. 158. Sanch. *l. 6. de Matr. d. 32. num. 8.* Vasq. *tom. 3. in 3. p. d. 243.* Bonac. *d. 8. q. vii. punct. 5.* *n. 24.* Barbof. *de offic. & potest. Episcop. alleg. 19. n. 57.* Comitoli. *l. 6. respons. moral. q. 38.* Molfes. *tr. 2. c. 18. n. 26.* & alij.

Probabilem satis primam sententiam reor, probabiliorem autem mihi secunda apparet. Quia verius puto, illam antiquam suspensionem Canonum, quam abstulerat Innocentius III. esse biliterem reor. à Tridentino innouatam illis præfatis verbis: *Antiquorum Canonum pœnas super his innouando.* Quia appellatione antiquitatis venit id, quod est antiquius: vt in *l. 1. & 2. ff. de albo scribendo* dicitur: sed pœna suspensionis contra ordinatos sine titulo lata in Cap. *Neminem*, & in Cap. *Sanctorum*, est multo antiquior eâ, quæ fuit lata in cap. *Cum secundum Apostolum*: nam primus Canon latus fuit in Concilio Chalcedonensi *can. 6.* Placentiæ sub Urbano II. tertius autem sub Innocentio III. multo posterior: Ergo Tridentinum innouans antiquos Canones, antiquiorem suspensionem contra ordinatos sine titulo innouauit: Igitur qui factio Beneficij, aut patrimonij titulo initiatur sacris Ordinibus, incurrunt proculdubio suspensionem.

PROBL. XC.

Ordine sacro initiatur quis titulo patrimonij sub hac conditione accepto, vt post ordinationem illud largitori restituat: Hic quidem incurrit, & non incurrit, suspensionem: tenetur, & non tenetur restituere.

Suspensionem incurrit. Quia est patrimonium vel factum, & ementium, cuius falso titulo ordinati pœna suspensionis à Tridentino *sess. 21. cap. 1.* innouata percutitur. Et restituere tenetur, Quia quamvis ille qui patrimonium ementium ordinando assignauit sub præfata conditione grauiter deliquit, & in foro exteriori nullam actionem contra Clericum habet: attamen non verò donauit, nec dominium in illum transtulit: Ergo cum Clericus talis patrimonij dominium verè & realiter non acquisierit, tenetur in foro interno verò domino restituere. Primum asserit Machado *tom. 2. l. 4. p. 1. tr. 7. docum. 8. n. 5.* Torrell. *l. 2. præf. c. 13. n. 30.* Ludou. Lopez *1. p. instruat. c. 45.* secundum autem Marchin. *tr. 2. p. 6. cap. 7. diff. 5.* Ledesm. *in sum. de Sac. Ordin. concl. 5. diff. 6.* Sanch. *l. 6. de Matr. d. 32. n. 8.* Garzia *de Benef. (ibi quidem contrarius) c. 5. n. 152.* Ioan. de la Cruz *in direct. p. 2. tit. de Sac. Ordin. dub. 6. concl. 2.* Auila *de cens. p. 3. d. 5. dub. 5. concl. 5.*

Suspensionem non incurrit, licet lethaliter planè deliquit. Quia re ipsa verò, & non factio patrimonio ad Ordinem sacrum ascendit. Nec non incurrit, Quia patrimonium acceptum. Quia in pœnam donantis qui voluit Ecclesiam decipere ei ius ad illud acquitendum est sublatum. Primum docent Auila *cit. concl. 3.* Petr. de Ledesm. *c. 7. de Ord. c. 6. diff. 3. & l. 1. consil. de tempore ord. consil. 13.* Sa v. *Ordo. n. 26.* Leand.

Sectio II. De Ordine, Problemata. 247

Leand. *trakt. 6. d. 9. quæst. 5.* Secundum verò cuncti hi citati, præter Auliam, Auctores protestentur.

369 Vnum, & alterum hoc probabilius duco. Manifestè enim ostenditur huiusmodi Clericis cum vero patrimonij titulo sacrum Ordinem iniisse; quia per pactum, quem gessit obligatus non mansit, unde promissio nullius fuit valoris, Itaque clementio patrimonio ad Ordines sacros assumitur data antapocha, quæ vulgò dicitur contra scriptura (aut data fide, vel iuramento, se post Ordinationem patrimonium illi assignatum redditurum, vel fructus nunquam percepturum: hæc promissio stare tenetur. Moneor in primis Tridentini *ses. 21. cap. 2.* auctoritate, prohibentis utique, ne pensio, aut patrimonium, ad cuius titulum quis fuit Ordinatus, absque Episcopi licentia alienari, aut remitti possit, donec is Beneficium Ecclesiasticum sufficiens fuerit consecutus, vel aliud habear, unde viuat. Deinde, Quia assignato tali patrimonio in sacri Ordinis titulum, Episcopus ius in illud acquirit, siquæ illi hypothecatum. Denique roboro ex eo, quod tale patrimonium effingens, & illud ordinando ficta donatione impendens, propriæ culpe imputare debet, si id minimè valeat recuperare.

PROBL. XCI.

Verè quis fratri, vel propinquo donauit sufficiens patrimonium, ad cuius titulum Subdiaconatum, & Diaconatum ritè recepit: mox renunciato ultionè patrimonio ipsi fratri aut propinquo, Presbyteratum sine patrimonio alio suscepit: Hic quidem incurrit, & non incurrit suspensionem.

370 Suspensionem incurrit. Quia sacrum Ordinem sine titulo patrimonij recepit, siquidem valida fuit eiusmodi renunciatio. Sic plures Doctores apud Sanchez citandum. Ludou. de S. Iuan *quæst. 2. de Ord. art. 10. diff. 2.*

371 Non incurrit suspensionem. Quia re vera non recepit Presbyteratum sine patrimonio, cum renunciatio facta post Diaconatum nullius fuerit valoris, iuratur enim à Tridentino *ses. 21. c. 2.* Ità Nauar. *lib. 1. Conf. 17. & 18. de temp. ordinar.* Henric. *lib. 3. cap. 37. n. 2.* Bonac. *dist. 8. q. vii. par. 5. num. 19.* Diana *p. 4. tr. 4. resol. 52.* Sanch. *tom. 2. Conf. 1. 7. c. 1. dub. 40. Sa v. Ordo, num. 27.* Villalob. *tom. 1. tr. 18. diff. 10. n. 10.* Marchin. *tr. 1. p. 6. 7. diff. 7. n. 10.*

372 Existimo peccare lethali ter Diaconum, qui renunciatus acceptum patrimonium putans validam esse renunciationem Ecclesiam decipere tentat: sed minimè contrahere suspensionem; quia fuit ad Presbyteratum eleuatus cum vero titulo patrimonij (vix fert secunda sententia) licet postea illi renunciaret: renunciatio enim est nulla propterea ex Tridentini decreto tollentis potentiam alienandi, & impediens dominij translationem. Neque quidem impedimentum præstat, quod de iure non sortitur effectum: de regul. iuris in 6.

PROBL. XCII.

Potest, & non potest, ad sacros Ordines admitti filius, qui ex bonis paternis pingue patrimonium expectat, hoc tamen à patre ei in titulum assignatum nondum est.

Potest admitti. Quia patris diuitiæ bona sunt filiorum: & valet argumentum: Pater est diues: ergo diues est filius. Videtur autem decreto Concilij satisfieri, siquidem congrua alimenta dum viuunt patres, non decernunt, & post eius obitum redundabunt. Sic Sordus de *alim. tit. 7. q. 37. num. 2.* Probabile à Machado citando hoc reputatur.

Admitti non potest. Quia non sufficit ius ad rem, sed ius in re prærequiritur. At filius solum habet ius ad patrimonium post eius obitum: illo autem superstitè non habet ius in re. Ità Vgolin. *cap. 16. §. 9. n. 3.* Campanil. in *difer. iur. Canon. rubr. 8. c. 5. n. 3.* Flamin. de *resignat. Benefic. l. 2. q. 6. n. 28.* Molfes. in *sum. tr. 2. cap. 15. n. 5.* Sanch. *l. 8. de Marr. dist. 19. n. 21.* Garzia de *benef. p. 2. cap. 5. num. 91. & 92.* Barbof. de *offic. & potest. Episc. alleg. 19. n. 60.* Marchin. *trakt. 2. p. 6. c. 7. diff. 2.*

Cum his opinor. Quia ad licitam promotionem non sufficit dominium bonorum directum, sed requiritur vtile, quo ordinandus allatur, quod quidem à Concilio præscribitur. Porro satis probabilem primam sententiam reor.

PROBL. XCIII.

Potest, & non potest quis Ordinibus sacris initiari titulo patrimonij, quod consistit in censu redimibili.

Non potest. Quia census redimibilis facile extingui potest: & si redemptus de more consumitur, male sustentationi congruus prouidebitur. Ideo census inter bona immobilia proprie non computatur, ex Molina de *Hispanor. primogen. l. 2. cap. 10. num. 6.* Antonio Gomez de *censib. c. 3. num. 4.* Vnde inferunt aliqui Doctores ordinandi patrimonium minimè constituendum supra emolumenta officiorum Romanæ Curie, quæ Officialis obitu extinguuntur, & in successoris detrimentum onera aliqua nequeunt imponi. Sic Vgolin. *cap. 26. §. 10. n. 2.*

Potest planè. Quia census est titulus per se frugifer, & certus, ex quo quis acquirit ius habendi certam pensionem, unde congruè valeat victitare. Accedit, quod census actiuus acceptus pro iure exigendi pensionem ex fructibus fundi censui, inter bona immobilia annumeratur iuxta perspicuum textum in Clement. *Ex ini. de paradiso, §. Cumque annui redditus, de verb. signific.* Quia quod rei immobili coheret, illius participat qualitates, consequenterque ratione illius coherentiæ res immobilis reputatur: sed huiusmodi est Censui impositus in re immobili. Ergo Censui inter bona stabilia connumerandum. Ità relatis multis aliis rationibus, auctoritatibus

SCOBAR
 neos Mon
 om. II. IV
 E. IV

titatibus & Romanae Rotae decisionibus. Cencius de Censib. part. 1. cap. 3. q. 1. art. 2. a. num. 4. ad 34. Marchin. tract. 2. part. 6. cap. 7. diff. 2. Leand. tract. 6. d. 9. quest. 10. Parisius, quem citat, & sequitur meus Castro Palao tom. 4. tr. 27. punct. 1. 1. num. 9.

378 *Hoc ut probabilius eligo.* Hoc ut probabilius eligo. Quia non video ob stare, quod Censu redimi ac extinguere possit; in ipsa enim tituli electione hac cautio potest adhiberi, ut in casu redemptionis, & extinctionis pecunia iterum ex Episcopi decreto quamprimum implicetur.

PROBL. XCIV.

Acquisita aliunde congrua sustentatione, potest, & non potest Clericus sine Episcopi licentia alienare, aut renunciare patrimonium, ad cuius titulum fuit sacris initiatus.

379 *Nonnulla praemissio.* Praemitto Tridentini sess. 21. cap. 2. de reform. praescriptionem. Atque illa id est, pensio, vel patrimonium, sine licentia Episcopi alienari aut extinguere, vel remitti nullatenus possit, donec Beneficium Ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint. Vbi difficultas tota versatur circa particulam illam *Donec*. ex qua grauis controuersia à Doctoribus excitatur, an valeat renunciatio seu alienatio patrimonij, ad cuius titulum fuit quis ordinatus facta sine Episcopi facultate post Beneficij, vel congrui victus affectationem?

380 *Valida est, & licita.* Valida est, & licita. Quia dictio illa *Donec* est restrictiua temporis, habetque naturam suspensionis, donec aliud emergat, id est donec detur Beneficium, vel hereditas, unde promotus vivere valeat, prohibetur patrimonij alienatio absque alia Episcopi licentia: Ergo acquisito Beneficio, aut alio congruenti subsidio, unde promotus decenter victitare possit, iam non est licentia Episcopi necessaria. Sic Flamin. lib. 2. de resignat. Benefic. quest. 6. num. 16. Zauat. commun. contra commun. q. 527. num. 8. & quest. 561. n. 20. & 30. Azor. p. 2. lib. 3. cap. 4. quest. 3. Garzia de Benef. p. 2. cap. 5. num. 186. usque ad 192. Gratian. discept. forens. cap. 159. num. 14. Molfes. in sum. tract. 2. c. 18. n. 31.

381 *Illcita est, & inualida.* Inualida & illicita est, etiam si promotus de nouo habeat sufficiens Beneficium, vel congruam sustentationem, si fiat sine Episcopi facultate. Quia patrimonium erectum in titulum sacri Ordinis connumeratur inter bona Ecclesiastica, & gaudet eodem privilegio, ita ut à Principe saeculari collectari non possit: ergo dictum patrimonium absque Episcopi licentia est inalienabile. Sensus autem Concilij est, patrimonium, ad cuius titulum quis fuit initiatus, non posse cum licentia Episcopi alienari, nisi post congruam Beneficij vel victus consecutionem. Quare illa particula, *Donec* limitat Episcopi potestatem ad tempus nouae consecutionis; qua posita alienationem permittere potest. Reddit ergo hunc sensum: *Donec* constet legitime Episcopo, promotum aliunde habere, unde victuret, alienatio patrimonij ad cuius titulum quis fuit promotus, non admittitur, & aliter facta nulla sit. Ita Buratus conf. 178. num. 55. d. 2. Vgolin. de offic. Episc.

cap. 26. §. 13. num. 4. Barbof. de Offic. Episc. alleg. 19. num. 90. & in Trident. sess. 21. cap. 2. num. 2. Canedo pract. lib. 1. Canon. 99. lib. 1. quest. 11. n. 9. Julius Caesar Madius de sacris Ordin. in quodam discursu super cap. 5. Eiusdem libri ad finem operis, num. 2. Marchin. tract. 2. part. 6. cap. 7. diff. 9.

382 *Hic haereticus Doctoribus.* Cum his opinor. Nam si ordinatus habens aliunde congruam sustentationem posset absque licentia Episcopi patrimonium, ad cuius titulum factis fuit initiatus pro libito suo alienare: Ergo inepte Concilium illam particulam apposuisset: *Absque Episcopi licentia*: Siquidem iuxta oppositam sententiam sensus esset; tunc solum praerequiri Episcopi facultatem ad alienandum illud patrimonium, ubi quis aliunde non haberet, unde viveret: nam si habeat, unde vivere aliunde congruenter possit, nolunt Doctores aduersae sententiae, necessariam esse hanc Episcopi facultatem. Quare si haec propositio negatiua est falsa, affirmatiua erit vera. At si factam illationem coacti admittant, rursus rogato, ad quid Episcopi licentia in eo casu necessaria à Tridentino exigitur, cum illam Episcopus daturus non sit, qui si illam ob quamlibet causam daret, teneretur ipse suis sumptibus promotum sustentare? Duo ergo haece verbis asseruerim Concilium praerequirere: vnum, ut in locum patrimonij sufficiens Beneficium, vel congrua pensio pro decenti victu promoti subrogetur alterum, ut Episcopus post diligens examen de tali sufficientia iudicet: qua existente, pro dicti patrimonij alienatione facultatem impendat.

PROBL. XCV.

Bona à patre assignata filio pro sacris Ordinibus suscipiendis, succedunt, & non succedunt legitima loco: & in diuisione bonorum cum alijs fratribus sunt, & non sunt annumeranda.

383 *Non facit dunt in locum legitima, nec in diuisione bonorum sunt annumeranda.* Nec succedunt in locum legitima, nec in diuisione bonorum inter fratres sunt annumeranda. Quia legitima potest à filio vendi, & alienari, l. *Omni modo*, §. *imputari*, C. de inoff. testam. argumento sumpto à contrario sensu: sed patrimonium sacri Ordinis est inalienabile absque Episcopi licentia ex Trident. sess. 21. cap. 2. Ergo non potest in locum legitima succedere, &c. Et quia bona data loco alimentorum non veniunt in computatione legitima, Surd. de aliment. tit. 8. quest. 57. num. 2. & tit. 9. quest. 54. Molina de iust. tract. 2. d. 308. Sed patrimonium Clerici pro sacris Ordinibus datur alimentorum titulo, ne cogatur mendicare: Ergo. Et quia donatio simplex & liberalis, quae non fit ob causam necessariam, non venit in computatione legitima: sed talis est donatio patrimonij facta filio à patre. Minor constat: nam illa est donatio ob causam necessariam, ad quam compelli quis potest officio Iudicis: sed pater minime compelli potest ad hanc donationem: Ergo. Quare sicut expensae factae pro doctorando filio, aut pecunia infusa pro emendo officio in Romana Curia, vel pro consequendo Canonatu, Episcopatu, aut alio Beneficio Eccle

Ecclesiastico, aut pro ingredienda militia non debent in supputatione legitimæ conferri multo minus supputari debet patrimonium donatum pro sacris Ordinibus suscipiendis, maxime cum ipse Clericatus quædam sit Ecclesiastica dignitas. Et quia peculium Castrense, vel quasi castrense secundum omnes Doctores intra legitimam minime computatur: sed patrimonium Clerici est peculium quasi castrense: ergo. Sic Azuëdo. Quintanad. Zeual. Garzias. Polidorus. Pripa. Balan. Duenias. Roxas. Rebuf. Spino. Gratian. Fernand. Gomez. Cassane. Igneus. & Fauver, quos refert, & sequitur Barbosa de Offic. Episc. alleg. 19. a num. 64. Riccius in praxi decisi. 394. & resol. 522. & alij.

384 Succeedunt in locum legitimæ, & in diuisione bonorum inter fratres sunt annumeranda, nisi de expressa voluntate patris constet pinguiorem voluisse Clerico impendere portionem. Quia ex mente patris semper præsumitur velle filios in hereditate æquales existere. Repugnat enim æquitati, inter filios inæqualitatem seruare. Crotus, in l. Gallus, §. & quid si tantum, n. 55. ff. de liberis, & posthumis. Syluan. conf. 71. n. 9. vol. 2. Menoch. de præsumptio. 26. num. 22. Quinimo, si locus est præsumptioni, potius dicendum est, patrem voluisse partem laicalem esse pinguiorem propter conseruationem & splendorem familie, quam illam Clericorum. Et quia donatio ob causam necessariam, ad quam quis officio iudicis compelli potest, sine dubio in legitimam supputatur, v. gr. donatio propter nuptias. Authent. Ex testamento, C. de collationib. Sed donatio patrimonij ob Ordines sacros recipiendos, est donatio propter causam necessariam, ad quam pater per Episcopum cogi potest. Ergo, ita Gutier. pract. qq. lib. 2. q. 65. n. 12. Molina de iustit. 2. d. 238. & 241. Bonac. de contratt. d. 3. q. 6. pun. 6. §. 5. & in Bullam Cæna d. 1. q. 19. pun. 3. §. 1. n. 14. Marchin. tr. 2. p. 6. c. 7. diffio. 10. citans Couarr. Salce. Viuium, Auend. & alios. Rodrig. de Ord. c. 15. num. 8. Ludou. de San Juan. q. 2. de Ord. art. 10. diffio. 5. Palas cum alijs tom. 4. tract. 17. punct. 11. n. 7.

385 Equidem questio hæc adeo est perplexa, vt vtriusque sententiæ Auctores propriam opinionem communem esse asserant. Ego autem semper secundam probabiliorē esse iudicavi, ductus ex Authent. citat. Vbi dicitur: ex testamento, & ab intestato cessat dotis & aliorum datorum collatio: ita demum si parentes hoc designauerim. Ergo à contrario sensu, si parentes minime designauerint, conferentur in legitimam tum dos, tum alia data similia doti, vt Glossa exponit. Atqui patrimonium Clerici est donatio ad dotis similitudinem: nam est donatio ob causam matrimonij spiritualis, sicut donatio propter nuptias fit ad matrimonium carnale, & ex hoc validum argumentum ad illud deducitur. Cæterum admitto, quod concessa ob causam necessariam alimentorum non sint computanda in legitimam, si actu consumuntur: secus verò si concedantur, vt firma persistant & ex illorum redditibus ac fructibus alimenta proueniant; tunc enim debent bona illa in legitimam computari; esto fructus, & redditus non computentur.

PROBL. XCVI.

Potest quis, & non potest ad sacros Ordines promoueri titulo Beneficij certi de futuro, vel Coadiutoria perpetua cum futura successione.

386 Potest profecto. Quia certò sperat, se Beneficium aut Canonicatum possessurum, quasi iam possidet: & titulus hic sufficiens est, vt Ordinibus sacris possit initiari sine mendicantis periculo. Nunquam enim vel ex mutuo defunt annonæ, qui creduntur habituros, vnde reddant. A grauius Doctoribus titulus de futuro in hoc casu sufficiens ad incundum sacrum Ordinem esse affirmatur. Sic Sayrus de Censur. lib. 4. c. 14. n. 19. Glossa magna in cap. Osus, dist. 61. Moiolus de Irregul. lib. 4. c. 14. n. 19. & alij.

387 Minime potest. Quia opposita sententia Tridentino manifestè aduersatur, quod quidem prærequirit titulum de præsentiam pacificè possessum, sess. 21. c. 2. Pacificè possidere debet. Ergo non sufficit titulus de futuro. Ita Vgolin. de potest. Episc. cap. 26. §. 8. num. 3. Rodrig. in sum. p. 2. c. 15. n. 20. Garzia de Benef. par. 2. cap. 5. num. 130. Barbosa de Offic. Episc. allegat. 19. n. 28. Marchin. tract. 2. p. 6. c. 6. num. 8.

388 Hanc partem probabiliorē duxerim, adiciens, posse nihilominus ex satis probabili sententia quem initiari Subdiaconatu, aut Diaconatu ad titulum Beneficij præsentis, licet fructibus illius non statim potiretur, sed solum post receptum Presbyteratum illis qui inciperet. Quia sic fuisse à sacra Congregatione resolutum referunt Garzia n. 120. & Barbosa num. 29. Fateor tamen, difficilem mihi videri huiusmodi decisionem; nam ex ea fieret, promotum ad Subdiaconatum vel Diaconatum, si non habeat vnde victitet, cogi interim mendicare, quod à Clericali honestate alienum sacri Canones abhorrent. Infero ex dictis, non posse quem ad sacros Ordines promoueri ad titulum Coadiutorie etiam perpetuæ cum futura successione. Quia est titulus Beneficij de futuro, & non de præsentis: secus si ratione præsentis Coadiutorie haberet ex quotidianis distributionibus quibus à proprietariis assolent mox donari: aut aliunde congruam obtineret sustentationem.

PROBL. XCVII.

Impetrat quis Beneficiū, sed à Iudice seculari eius ei possessio prohibetur: Tunc licet, & non licet Clerico ad huiusmodi Beneficij titulum sacro Ordini initiari.

389 Licet planè. Quia verè hic habet titulum Beneficij, & absque eius culpa à tali possessione iniuste arcetur: Ergo in foro conscientie si Ordines sacros recipiat, non peccabit, nec post Ordinationem illos exercens aliquam incurret iuris poenam. Sic Rodrig. in sum. p. 2. c. 15.

cap. 15. num. 11. Ludou. de San Iuan *quæst.* 2. de Ord. art. 11. *diffic.* 3. Rebus. Menoch. *lamin.* apud Barbosam de Offic. & potest. Episc. allegat. 19. num. 25.

390
Non licet.

Non licet. Quia lex dans formam susceptioni Ordinum sub lethali culpa seruanda est: sed Concilium Tridentinum *sess.* 21. cap. 2. ante Ordinationem pacificam Beneficij possessionem requirit: ergo non licet. Ita Marchin. *tract.* 2. part. 6. cap. 6. numer. 13. Petr. Ledesin. *cap.* 7. de Ord. concl. 8. *diffic.* 3. Barbof. citatur. Palaus. 10. 4. *tract.* 27. *punct.* 10. numer. 8. Trullench. *lib.* 6. de sacr. dub. 12. numero 5. Leand. *tract.* 6. d. 10. *quæst.* 15.

391
Hoc mihi probabilius.

Hoc mihi longe probabilius. Quia fieri hoc in casu posset, ut propter iniustitiam eam iudicis prohibitionem, Ordinatus, Beneficioque spoliatus mendicare cogere, quod est contra expressam Concilij mentem. Nec verum est idem esse in foro conscientie pacificam possessionem Beneficij quem habuisse, ac per ipsum non stare, quominus eam fuerit adeptus. Nam re vera etiam in foro conscientie hic Clericus pacificam Beneficij possessionem ante sacros Ordines innotestantiam minime obtinuit, unde Tridentini legem procudubio violauit: consequenterque suspensus ab usu Ordinis remanebit iuxta sententiam asserentem, Ordinatos hinc patrimonio vel Beneficio in suspensionem labi, quod supra non admittit, probabiliori hactenus opinioni.

PROBL. XCVIII.

Potest quis, & non potest sacris initiari Ordinibus ad titulum Præstimonij, aut Pensionis perpetuæ.

392
Non potest.

Non potest. Quia Præstimonium, vel Pensio non est Ecclesiasticum Beneficium, nec patrimonium quorum titulum ad sacros Ordines Tridentinum requirit. Sic Diaz. in sua *pract.* cap. 10. & Vgolin de Offic. Episc. cap. 29. §. 8. n. 3. de Præstimonio. At de Pensione. Sic Petr. de Ledesin. *cap.* 7. *concl.* 12. Ludou. Lop. *quæst.* 2. de Ord. art. 11. *diffic.* 6. & Sotus de Iust. *quæst.* 5. art. 3.

393
Potest planè.

Potest quidem. Quia Præstimonium perpetuum nihil est aliud quam quidam redditus ex Beneficiorum redditibus abstracti concessi adolescentibus, ut studiis incumbentes se possint sustentare, ut postea eruditi Ecclesie deferuiant: Unde vel est Beneficium, vel saltem est pensio Ecclesiastica, ut omnes docent. At Pensio perpetua ex Tridentino *sess.* 21. cap. 2. expressè assignatur ut sufficiens titulus ad Ordinationem, *ibi*, Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes. Declarauit sacra Congregatio. De Præstimonij ita Garzia, Barbof. & alij, quos citat, & sequitur Marchin. *tract.* 2. part. 6. cap. 6. numero 23. De Pensione autem præter hosce Doctores Leand. *tract.* 6. d. 10. *quæst.* 19. & Trullench. *lib.* 6. de sacr. am. dub. 12. §. de parim. num. 1. & 6.

394

Hic hæreo, & ad huiusce materie dilucidio rem resolutionem recolo conditionem illam à Tridentino præscriptam, ut quis possit

titulo Beneficij sacro Ordine initiari, nempe ut sit perpetuum; quia si solum sit temporale, eo amisso, Ordinatus vel mendicare, vel sordidum quæstum exercere cogere. Hinc infero, non posse quem promoueri ad titulum temporalis Vicarie, vel cuiuscumque Beneficij, vel officij amouibilis: secus si Vicariatus esset perpetuus, tunc enim posset in titulum conferri. Henriquez *lib.* 10. cap. 17. num. 3. *lit.* Q. Barbof. de Offic. & potest. Episc. allegat. 19. num. 25. Gonzalez ad regul. 8. *Cancell.* *glossa* §. 3. numero 42. Nec promoueri ad titulum Beneficij, de se ad victum insufficientis, quod postea sufficiens reddatur ob elemosynas, & Misarum ac annuierfiorum stipendia; quia hæc omnia sunt incerta, & non firma, ac perpetua. Zerola v. *Dimissoria*, §. 5. dub. 2. Garzia *cap.* 5. num. 12 §. Nec Clericum Seminatio inferuentem initiari sacris posse ad titulum huiusmodi seruij; quia non est titulus perpetuo frugifer, nisi ex bonis beneficalibus seminarj pensio annua ei legitime assignetur, donec de congrua sustentatione ei provideatur. Sic à Gregorio XIII. resolutionem testatur Garzia *cap.* 5. num. 104. Nec esse licitam promotionem ad titulum Episcopalis mensæ, vel cuiuslibet stipendij ab Episcopo, vel ab aliis assignati; quia à Concilio exigitur vel verum patrimonium, vel Beneficium. Sic à sacra Congregatione fuisse resolutionem asserit Garzia *cap.* 5. num. 93. At si congrua pensio Ecclesiastica super mensa Episcopali ordinando daretur, liceret Ordinatio, ob præfatam rationem. Attamen ex eodem principio infero, posse quem promoueri ad titulum quotidianarum distributionum, quæ licet non sint propriè Beneficia, sunt tamen perpetua, & sufficiunt, ne quis cogatur mendicare. Barbof. allegat. 19. numero 24. & in Trident. *sess.* 21. cap. 2. numero 13. Et initiari sacris posse ad titulum Capellanæ, dummodo ei ante Ordinationem conferatur; quia est Beneficium Ecclesiasticum perpetuum. Sic de stylo Rotæ testatur Rodrig. *summ.* part. 2. cap. 15. num. 14. Nauarr. *consil.* 26. de tempor. Ordinatione. Et posse ad sacrum Ordinem assumi ad titulum obsequij perpetui alicui Ecclesie, accedente Rectoris consensu, ne postea amoueri valeat. Quanta v. Ordo pag. 362. Vgolin. §. 8. numero 6. Hinc demum deduxim, posse Clericum promoueri ad titulum Præstimonij, vel Pensionis perpetuæ, ad victum sufficientis: Si Præstimonium ordinando non solum pro studiorum tempore, sed in perpetuum illi conferatur. Salzedo in *pract.* cap. 8. Rodriguez citatur. De Pensione autem perpetua manifesta est Tridentini præscriptio, & ita fuisse à sacra Congregatione declaratum testatur Garzia *cap.* 5. num. 93. & Barbofa allegat. 19. num. 74.

PROBL.

Seccio II. De Ordine, Problemata. 251

PROBL. XCIX.

In sacra Theologia, vel in Iure Canonico graduatus potest, & non potest ad titulum literaturae absque Beneficio, aut patrimonio ad sacros Ordines admitti.

tem Collegialibus ex aliquo Collegio maiori Salmanticensi (v. gr.) Complutensi aut Valisletano S. Crucis posse sacrum Ordinem ad literaturae titulum conferri: certum est enim togatos huiusmodi citò habituros plusquam congruam sustentationem, vt adnotauit Diana citatus part. 4.

CAPVT XVII.

Circa Literas Dimissoriales.

PROBL. C.

Legatus à latere potest, & non potest literas dimissoriales impertire, ad Ordines suscipiendos.

DIMISSORIARVM expeditio propriè conuenit Summo Pontifici, & Episcopo originis, domicilij, Beneficij, vel familiaritatis, dummodo sit electus, & confirmatus, etiam si consecratus non sit. Ex Trident. sess. 23. cap. 10. sic docent Tolet. lib. 1. c. 49. n. 2. Bonac. d. 8. punct. 4. n. 22. Henric. lib. 10. cap. 22. n. 3. & omnes. Quaesitum verò, num Legatus à latere valeat dimissorias concedere? Non potest, etiam in casibus intra annum praemissis. Quia non potest contra Concilij praescripta dispensare. Sic Marchin. tract. 1. p. 6. cap. 3. n. 5. Glossa ad cap. Dilectus de praenud. Rodrig. de Ord. c. 14. n. 6.

Potest planè. Quia Legatus à latere plenam solet referre ea Pontifice potestatem, nisi expressè aliqui casus excipiantur. Ita Nauar. cons. 27. de temp. Ordin. Petr. Ledes. c. 8. de Ord. concl. 4. diff. 3. Ludou. de San Iuan q. 2. de Ord. art. 3. dub. 1. Leand. rr. 6. d. 10. q. 2.

Hoc probabilius puto ob doctissimi Nauar. assertionem, ait enim Legatus reuerendas quidem dare potest etiam Sede vacante, sed non derogare sacro Concilio. Hoc est, dare dimissorias potest, dummodo iuxta Concilij praescripta eas concedat. Igitur non est contra Concilij mentem posse Legatum dimissoriales literas impertire. Et infra num. 2. addit: Secundo quod pro Ordinato & Ordinante facit, quod Legatus potuit dare reuerendas, & dedit eas, accedente testimonio idoneitatis Ordinarij, vel Promissoris. N. quod testimonium accessit, seu datum fuit, vt requirebatur. Sic Nauarro malè à Philiberto Marchino pro contraria sententia citatus.

PROBL. CI.

Præfente Episcopo potest, & non potest Vicarium generalis Dimissorias dedere.

Suppono, minimè posse Vicarium generalem Episcopi sine speciali eiusdem mandato dimissorias impertire capite 3. de temp. Ordin. in 6. Glossa §. Inferiores in verbo non excedant. Mandos. de regular. Cancell. tom. 2. regul.

Potest profectò. Quia certa moraliter huiusmodi literatis esse debet sustentatio: Theologi enim facile saltem ad Beneficia curata ascendunt: & legitime ex litium defensione saltem decentem planè questum acquirunt. Sic Corduba in sum. q. 36. Vega 1. p. sum. cap. 54. casu 1. Alzedo in praxi Episc. p. 2. cap. 5. num. 6. Auila de Cen. p. 3. d. 5. dub. 16. Gonzal. ad regul. 8. can. ell. num. 36. Henric. lib. 13. c. 36. num. 2. & lib. 10. cap. 17. & lib. 14. cap. 5. n. 3. vbi refert, peritissimos Theologos Salmanticenses, Complutenses, & Toletanos ita consuluisse. Barbosa in Trident. sess. 23. cap. 2. num. 24. Garzia de Benef. c. 5. num. 128. & 129. Afferit Barbosa ibi decretum sacre Congregationis tenore sequenti: In Concilio Vrbano decreto de promouendis ad titulum literaturae iussit sanctissimus deleri: & dicit, se daturum Breue Cardinali Portugalia, vt solos Doctores in Iure Canonico, vel Theologia possit ipse Cardinalis prius examine à se facto promouere ad sacros Ordines ad hunc titulum literaturae. Sic ex Garzia Barbosa. Concinit Ludou. de S. Iuan q. 2. de Ord. d. 11. dub. 5. pag. 806. Emanuel Rodr. p. 2. sum. d. 5. n. 15.

Non potest. Quia Tridentinum sess. 23. c. 2. praescribit nullum posse sacris initiari, quamuis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, quin actu vnde honestè viuere possit, possideat: Ergo non sufficit scientia, nec gradus, nec spes acquiritur vnde quis valeat victitare, qua sola graduantur. Sic declarasse sacram Cardinalium Congregationem Sa correctus affirmat v. Ordo num. 27. Ita Sanch. tom. 2. Const. lib. 7. c. 1. d. 3. n. 10. Salcedo c. 18. n. 7. Petr. de Ledes. c. 7. ante vlt. concl. Marchin. rr. 2. p. 6. c. 6. Ioan. de la Cruz in sum. de Ord. dub. 6. concl. 1. Diana p. 4. rr. 4. resol. 32. & p. 5. rr. 10. resol. 50. Leand. rr. 6. d. 9. q. 20.

Ego quidem reor, primam sententiam satis esse probabilem. Quia Episcopus moraliter est certus, graduatis huiusmodi vitæ necessaria deesse non posse, qui perbreui tempore vacantia per concursum Beneficia consequuntur, vnde Concilij menti satisfieri videret, quod solum exigit, ne constitutis in sacro ordine honesta delint alimenta. A teamen secundam probabiliorum esse iudicari. Quia illi particulari Quamuis alias sit idoneus scientia non plenè satisfieri video. Præterea Concilium requirit pacificam Beneficij possessionem, graduati verò hic manent in sola spe obtinendi: Porro Beneficia non tam propere vacare assolent, & interdum minus licetatis, qui alias digni ex alijs virtutis, aut industriae donibus digniores apparent merito conferuntur: & inter plures graduatos ad idem Beneficium concurrentes, vnus alio Doctior assumitur: vnde plures casus esse possunt, in quibus graduato absque titulo ad sacrum Ordinem assumptio victui necessaria desint. Censuerim autem

SCOBAR
neof Mon
om III. IV
F IV

regul. 24. quest. 2. Graff. lib. 3. decis. cap. 12. num. 2. & aliis. Quæſierim autem, an præſente Epifcopo poſſit Vicarius generalis has concedere? Non poteſt præſente Epifcopo ſed ſolùm cum ipſe abſens manet in locis remotis. Quia ſic præſcribitur in Cap. Cum nullus, de temp. Ordinat. Qui textus abſolutè prohibet, ne poſſit Vicarius præſente Epifcopo dimiſſorias expedire. Sic Menoch. de arbitrar. lib. 2. Caſu 222. num. 9. Altenf. tit. 3. art. 8. Narbo. de appellat. à Vicario ad Epifc. p. 1. num. 197. Henric. lib. 10. cap. 22. num. 3. ſit. P. & aliis.

402 Poteſt, præſente Epifcopo, Vicarius generalis ex particulari expreſſa eius vel tacita licentia concedere dimiſſorias. Quia textus citatus non ſervatur in praxi. Et quia licentia expreſſa vel ſaltem tacita præſumitur vere addeſſe, quando Vicarius, præſente Epifcopo, dimiſſorias concedit, nec enim poteſt id, ignorante Epifcopo, gerere; unde ſi non prohibeat ipſe ſpeciatim, creditur planè annuere. Ita Ioan. Andr. in Cap. cum nullus. Quaranta v. Ordo. Molteſ. & alij, quos reſert, & ſequitur Marchin. tract. 1. part. 6. cap. 3. numer. 8. Leand. tract. 6. d. 10. g. 3.

403 Cum his opinor, & exiſtimo ita eſſe intelligendos nonnullos Doctores, qui pro contraria ſententia aſſeruntur. Unde qui bona fide, & uniuerſali credulitate cum Vicarij dimiſſorijs, præſente Epifcopo expeditis ordinaretur à peniſ ſtatutis contrà ordinatos ab alieno Epifcopo ſine licentia proprij excuſaretur. Certè ubi Epifcopus in remotis locis degeret, exiſtimarim Vicarium generalem poſſe concedere dimiſſorias ex Cap. Cum nullus, iuncta Gloſſa tametiſtutus eſſet, in literis ſui Vicariatus hanc facultatem expreſſam haberi: At ſi hæc facultas non fuiſſet in literis vicariatus expreſſa, dubium eſt, quinam locus dicitur remotus, ut ſciamus, quando Epifcopo abſente, ſine licentia expreſſa Vicarius poſſit ad Ordines ſuſcipiendos dimiſſorias impertire. Aliqui, quos Gloſſa memorat, dicunt, per locum remotum hic intelligi citra quinquaginta milliaria extra montes. Alij locum extra Prouinciã aſſerunt dici remotum. Alij intra vnam diœceſim. Sed (ut apud ibi annotauit Gloſſa) arbitrio Iudicis relinquatur, quinam locus remotus dicatur. Zabarella in Clement. Caſum, v. ex remotis, de elec. Menoch. de arbitrar. caſu 222. numero 26. Crediderim, ſufficere, quod huiusmodi remotio ſit ordinandis valde incommoda.

PROBL. CII.

Prælati Regulares poſſunt, & non poſſunt ſuis ſubditis Regularibus litteras dimiſſoriales impertire.

404 Non poſſunt. Quia id expreſſe à Tridentino prohibetur ſeſ. 23. cap. 8. ibi: Nullus cuius generalis, aut ſpecialis reſcripti, vel priuilegij prætextu ordinetur, etiam ſtatutis temporibus, niſi eius probitas ac mores Ordinarij ſui teſtimonio commendentur: Sed quo ad Ordines Epifcopi Diœceſani, non autem Prælati Regulares ſunt Ordinarij: ergo ad Epifcopos pertinet dimiſſorias Regularibus concedere. Sic Henric.

lib. 10. cap. 23. num. 4. Filliuc. tract. 9. num. 98. Qui excipiunt noſtræ ſocietatis Prælatos, qui ex priuilegio ſpeciali Gregorij XIII. anno 1584. expedito, poſſunt ſuis ſubditis dimiſſorias clargiri.

405 Poſſunt equidem. Quia id ex Tridentino ſeſ. 23. cap. 10. perſpicue deducitur. Prohibet enim Abbatibus, & alijs quibuſcunque Prælatiſ exemptis, ne ſubditis ſæcularibus dimiſſorias litteras concedant: Ergo facultatem à contrario ſenſu relinquit eiſdem Prælatiſ, ut ſubditis profeſſis dimiſſorias concedere valeant: excluſio namque vnius eſt alterius incluſio. Deinde quis eſt, quaſo, Regularium Ordinarius Prælatuſ in iſis, quæ ad iuriſdictionem pertinent, niſi Generaliſ, aut Prouincialiſ Religioniſ? Præterea ex eodem Concilio Ordinarius per litteras de vita & moribus Ordinandum, & ætate ferre debet teſtimonium: At Epifcopuſ, qui nec Regularem ordinandum nouit, fidem huiusmodi per dimiſſorias nequit præſtare: Igitur Conciliuſ quoad Clericos ſæculares intellexit Epifcopum vel Ordinarium Diœceſanum: quoad Regulares vero proprios Prælatos. Ita Nauar. lib. 1. de temp. Ordinarij. conf. 36. Rodrig. part. 2. ſum. cap. 14. num. 9. Diana part. 2. tract. 16. reſol. 15. Barboſ. Gutier. & alij apud Machado tom. 2. lib. 4. p. 6. tract. 10. docum. 9. num. 4. Marchin. tract. 1. p. 6. cap. 4. num. 3.

406 Poſſe dimiſſorias concedere ſuis ſubditis quemcunque Generalem, vel Prouincialem non ſolùm Societatiſ, ſed & cuiuſvis Religioniſ, certum exiſtimo. Non ſolum quia ex Tridentino non prohibentur, ut ex declaratione ſacræ Congregationiſ oſtendunt: ſed quia ſic eſt illiſ conceſſum à Sixto V. & à Clemente VIII. anno 1596. ut reſerunt Quaranta v. Ordo in fine. Piaſeri. in praxi Epifcop. part. 1. cap. 1. n. 14. Marchin. & Diana citati. Ad vberius autem robuſ do ſacræ Congregationiſ declarationem: De mandato Sanctiſſimi Domini noſtri Clementiſ diuina prouidentia Papa VIII. tenore preſentium mandatur omnibuſ & ſinguliſ quorumcunque Regularium ſuperioribuſ, ut de cætero obſeruent, & obſeruari faciant ea, quæ in decreto ſacræ Congregationiſ Concilij Tridentini continentur: cuiuſ tenor eſt huiusmodi: Congregatio Concilij cenſuit, ſuperiores Regulares poſſe ſuo ſubdito itidem Regulari, qui prædictis qualitatibuſ requiſitiſ Ordines ſuſcipere voluerit, litteras dimiſſorias concedere: ad Epifcopum tamen Diœceſanum, nempe illiuſ Monaſterij, in cuiuſ familia ab iſis, ad quos pertinent, iſ Regulariſ poſituſ fuerit; eſi Diœceſanuſ abſuerit, vel non eſſet habituruſ Ordinationeſ, ad quemcunque alium Epifcopum, dum tamen ab eo Epifcopo, qui Ordineſ contulerit, examinentur quoad doctri nam; & dummodo ipſi Regulares non diſtulerint de induſtria conceſſionem dimiſſoriarum in id tempuſ, quo Epifcopuſ Diœceſanuſ vel abſuerit, vel nulluſ habituruſ eſſet Ordinationeſ. Verum cum à ſuperioribuſ Regularibuſ, Epifcopo Diœceſano abſente, vel Ordinationeſ non habente, litteræ dimiſſoriae dabantur, in eiſ viſque huiusmodi cauſam abſentia Diœceſani Epifcopi, vel Ordinationem ab eo non habendarum experimendam eſſe. Quod qui nō fecerint, officiũ & dignitateſ, ſeu adminiſtrationeſ actiue & paſſiue.

passus, priuationis, ac alias arbitrio eiusdem Sanctissimi Domini nostri Papae reservatas penas incurrent. In quorum fidem, &c. Datum Roma die 15. Mensis Martij 1596. Hinc infero in primis, ad Ordinationem Regularium sufficere, si in literis dimissoriis Praelatus Religionis, siue Conuentus testetur de Diocesani absentia, vel quod nolit habere Ordinationes, vt possit ab alio Episcopo ordinari; nec esse necessarium habere hac de re ex Curia Episcopali instrumentum, vel fidem authenticam. Quia sacra Congregatio agens de requisitis ad Regularium Ordinationem, huius requisiti non meminit. Deinde deduco, fuisse reuocata quaecumque priuilegia, quibus plures Religiones nitebantur, vt habitis suorum Superiorum dimissoriis, non possent ab Episcopis, quibus haec dimissorias praesentabant, examinari. Quod priuilegium concessit Eugenius Quartus Monachis Benedictinis, & Gregorius Decimustertius, Patribus nostrae Societatis.

PROBL. CIII.

Praelati Regulares possunt, & non possunt suis Nouitiis literas dimissorias impertire, ad Ordines suscipiendos.

407 *Non possunt.* Quia Praelati Regulares non habent in Nouitium absolutam iurisdictionem velut Episcopalem, sicuti habent in professos; sed tantum habent iurisdictionem in iis, quae ad probationis munus spectant. Quare graues Doctores ex hoc inferunt apte fundamentum casibus reuerentis Religionis minime illegari. Sic Peregrin. in comment. constit. sui Ordinis, part. 1. & in addit. quest. 10. Homobon. part. 4. respons. 99. quos sequitur Marchin. tract. 1. p. 6. cap. 4. num. 10. & 15.

408 *Possunt omnino.* Quia Nouitij priuilegiis professorum potiuntur: At professi possunt Praelati, ex priuilegio, dimissorias ad Ordines recipiendos conferre: Ergo & illis. Ita Bechius, & Tambur. quos refert, & sequitur Diana part. 3. tract. 3. resol. 7. & part. 4. tract. 4. resol. 7. & part. 5. tract. 10. resol. 43. Sanch. in sum. lib. 6. cap. 10. numer. 22. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 16. num. 17. Leand. tract. 6. d. 10. quest. 10.

409 *Scio, nostram Societatem IESV priuilegium habere concedendi professis dimissorias ad Ordines suscipiendos, cum ampliacione illud communicandi Nouitiis; & aliis Ordinibus lego apud grauissimos Doctores idem priuilegium fuisse concessum. Vnde probabilior em secundam sententiam omnino profiteor.*

Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

PROBL. CIV.

Omnes exempti Abbates habent, & non habent potestatem concedendi suis subditis secularibus dimissorias, ad Ordines suscipiendum.

410 *Omnes Abbates habent huiusmodi potestatem.* Quia qui potest Ordinibus initiare aliquem potest eidem vt ab alio initietur dimissorias concedere: sed possunt omnes Abbates exempti Ordines minores suis secularibus subditis impertire: Ergo & eidem poterunt literas dimissorias elargiri. Tenere hanc sententiam Villalob. tom. 1. tract. 11. diff. 9. num. 4. Rodrig. in compend. qq. Regul. resol. 1. num. 26. asserunt Diana 3. part. tract. 2. resol. 95. & Marchin. tr. 1. part. 6. cap. 3. n. 21.

411 *Non habent omnes.* Non omnes id possunt Abbates exempti. Quia expressè eis interdicitur sub poena suspensionis ab officio & Beneficio per annum à Tridentino sess. 23. c. 10. de reform. Ita Azor. to. 2. lib. 3. c. 49. q. 3. Miranda in manua. Praelat. tom. 1. q. 39. a. 5. Tambur. de iure Abbat. to. 2. d. 2. q. 26. num. 2. March. citatus.

412 *Hoc mihi certum.* Hoc mihi certum. Quia non omnes Abbates exempti possunt minores Ordines suis subditis secularibus exhibere (de quo supra) sed solummodo Abbates Magnates habentes scilicet iura Episcopalia plenissima in suos seculares subditos, id est, qui possunt tribunal erigere, deputare Vicarium, ad Confessiones approbare, exequi defunctorum voluntates, euocare Synodum, & quorum numero non nulli sunt in Hispania, & in Gallia. Hi quidem possunt suis Clericis secularibus dimissorias conferre literas, non obstante Tridentini decreto, quod solum habet locum in Abbatibus carentibus Episcopali iurisdictione in seculares subditos, non verò in Magnatibus Abbatibus, qui excepto Characterè Episcopali, Episcopis aequiparantur. Sic Sayr. decis. 25. de temp. Ordin. Molles. in sum. tr. 2. c. 2. n. 17. & 18. Barbosa de offic. & potest. Episc. alleg. 2. n. 7. Tamburin. de iure Abbat. tom. 2. d. 11. q. 20. Diana p. 2. tr. 2. resol. 94. Existimo denique, iuxta hanc Abbatum distinctionem exponendos esse Henricum l. 10. c. 22. n. 3. Azorium, Rodericum in sum. p. 2. c. 14. n. 2. & Fornarium de Ord. c. 5. n. 6. volentes, Abbates non posse Clericis secularibus dimissorias expedire. Debent enim intelligi de Abbatibus communibus carentibus vtique Episcopali iurisdictione, non de Magnatibus.

PROBL. CV.

Cum Regularis Ordinibus iniunctus affert quidem literas dimissorias Praelati Religionis, sed casu non gestat publica instrumenta precedentium Ordinum susceptionem attestantia: potest, & non potest Episcopus ei Ordinem, ad quem suscipiendum mittitur, denegare.

413 *Potest quidem.* Potest quidem. Quia non tenetur fidem plenam exhibere literis dimissoriis Praelatorum, quae attestantur, Ordinandum reliquis Ordinibus

bus iam esse initiatum. Sic fert quondam Doctorumvulv examinatorum, qui consentiente Episcopo, iudicant non solum eum posse, sed debere Regularem huiusmodi repellere. Attestantur id non sine admiratione & dolore Marchin. *tract. 1. part. 6. cap. 5.* & Rodrig. *tom. 1. qq. Regul. q. 24. num. 7.*

414 Minimè potest. Quia literæ dimissoriae Prælati Regularis tam plenam fidem faciunt, ac si essent publica instrumenta, ita ut Episcopus Ordines collaturus eis fidem non solum possit, sed debeat exhibere. Ita Abbas in *Cap. Tua nos, de Clerico. peregrin. num. 3.* Mascard, *de probat. conclus. 1145. in fine*, qui adducit auctoritatem Franci ad *Cap. Tua nos.* Marchin. & Rodrig. citatis. Machado, Tambur. Villalob. Portel. quos citat, & sequitur Leander *tract. 6. dist. 10. quest. 21.*

415 Hoc mihi omnino certum. Nec enim est verisimile Prælatos Regulares omni planè exceptione maiores, velle publicis literis suo sigillo munitis rem falsam attestari. Profecto si ipsi rigidi examinatores eisdem literis fidem præstant circa attestationem natalium, ætatis & similibus: cur non eisdem credent, dum præcedentium Ordinum susceptionem attestantur vel enim in omnibus, vel in nullis fides est hisce literis adhibenda.

PROBL. CVI.

Literæ dimissoriae expirant, & non expirant concedentis obitu, aut ab officio cessatione.

416 Expirant planè. Quia mandatum morte mandantis finitur. *1. Et quia, ff. de iurisd. omni. no.* Sed Episcopus concedens dimissorias mandat alieno Episcopo suam iurisdictionem: ergo morte mandantis, seu delegantis extinguitur. Et quia si hæc dimissoria morte concedentis non expirarent, gratis iniuria succedenti in Episcopatu irrogaretur, siquidem qui tales literas à defuncto Episcopo, vel à Vicario Capituli iam imperasset, posset sine consensu novi Episcopi ad Ordines promoveri: similiter posset Vicarius Capituli quibuscunque etiam inutilibus dimissorias concedere, & Episcopus eos deberet tolerare. Et quia licet privilegium re non integra, id est, post aliquem usum illius durat, re integra, id est, non durat, si privilegiatus illo uti non cæperit, ut docet Felin. in *cap. Licet undique, de Offic. delegati, numero 1.* Sylvest. *v. Gratia, q. 2.* & apud ipsum Ioan. Andre. in *Cap. Ex tua, de filiis Presbyterorum.* At in præfenti casu ordinandus nunquam est usus præfatis literis dimissoriis: ergo post obitum concedentis illis amplius uti non poterit. Sic Zerol. in *praxi Episcop. v. Dimissoria.* Gutier. *lib. 2. cap. 17. num. 12.* apud Barbo. citandum.

417 Minimè expirant. Quia gratia semel obtenta non expirat concedentis obitu, *Cap. si super gratia, de offic. delegati in 6. & Cap. 51.* Cui nulla, *de præbend. in 6.* de qua regula lege Nauartum *cons. 1. de priuil.* Monetam *tract. de Indic. conferuatur. cap. 10. num. 328.* Sed concessio dimissoria non est quædam gratia, & fauor: Ergo quo-

ties illæ literæ fuerunt in actu impetratæ re integra licet, seu ante omnem earum usum non extinguuntur obitu concedentis siue naturali, siue civili. Et quia vera donatio alicuius rei absolute facta, valet etiam post mortem: sed concessio dimissoria est quædam libera donatio: ergo quando absolute fit, ut in casu nostro supponitur, post mortem etiam concedentis valebit. Ita Quaranta *v. Ordo. vers. Peritur in dubium*, Rodrig. in *sum. p. 2. c. 14. n. 15.* Sa *v. Dimissoria, n. 1.* Sanch. plures alios adducens. *lib. 8. de Matr. d. 28. n. 83.* Suar. *de legib. lib. 8. cap. 3. n. 19.* Henricq. *lib. 10. c. 22. n. ult.* Barbosa *de offic. & potest. Episc. alleg. 7. n. 24.* March. *tr. 1. p. 6. c. 6. n. 4.*

Certe si facultas Confessionibus audiendi, aut eligendi aliquem in Confessarium, aut non residendi in Diocesi, aut celebrandi in privato Oratorio, aut testandi, si sit Religiosus: aut dispensandi, seu commutandi vota: non expirant morte concedentis, ut fusc probat Sanchez citatus: ergo neque in nostro casu expirare, dicendum. Hoc autem verum potius non solum in naturali morte Episcopi, sed etiam in morte civili, id est, si ab Episcopatu deponeretur, vel transferretur ad alterum. Quia non minus his modis, quam per naturalem mortem Episcopalis potestas extinguitur: & sic literæ dimissoriae concessæ antè degradationem, depositionem, renunciationem, aut translationem ad alium Episcopatum, eundem valorem habebunt. Quod si Episcopus licentiam alicui concessisset, ut posset ab alieno Præsule Ordinari, & antè literarum dimissoriarum expeditionem mortem obiret, aut degradaretur, &c. talis licentia non expiraret. Quia scriptura, vel sigillum necessarium non requiritur ad substantiam privilegij, seu gratiæ: sed sufficit expressa concedentis voluntas signis externis sufficienter manifestata, ut luculenter comprobatur ipse Sanch. *lib. 8. de Matrim. d. 29.* & Suar. *cit. n. 20.*

CAPVT XVIII.

Circa Tempora Ordinationum.

PROBL. CVII.

Minores Ordines possunt, & non possunt, quacunque die etiam feriata conferri.

PRAXIS communis est, posse pri-
mam Tonfuram quacunque die, hora, & loco conferri. De Ordini-
bus autem minoribus ambigitur,
num valeant feriata die ministrari? Possunt con-
ferri quacunque feriata die. Quia in rigore iuris non videtur prohibitum. *Cap. quando, dist. 75.* ibi: *Quando, & ubi libitum fuerit usque ad Subdiaconatus Officium ordinentur Clerici: Diaconi vero & Presbyteri nunquam nisi in publica ordinatione.* Sic March. *tract. 1. part. 6. cap. 5. numero 7.* Zerol. *p. 2. praxis Episc. v. Ordo. Rebus. in Reg. Cancel. 25. n. 5.* Ludou. de San Iuan *q. 2. de Ord. a. 9. dub. 1.* Petr. de Led. *c. 7. concl. 2. pag. mibi 664.*

Non possunt quacunque feriata die conferri, sed solis Dominicis, aut alio die festo. Quia Non possunt sic

Seçtio II. De Ordine Problemata. 255

sic perspicue colligitur ex cap. de eo autem, de tempore Ordin. Vbi Alexander III. de eo autem, quod quaesivitis, an liceat extra ieiunia quatuor temporum aliquos in Ostiarios Lectores, Exorcistas, vel Acolytos, aut etiam Subdiaconos promovere? taliter respondemus, quod licitum est Episcopo Dominicis, & aliis festiuis diebus unum aut duos ad minores Ordines promovere: sed ad Subdiaconatum nisi quatuor temporibus aut Sabbato Sancto, vel in Sabbato ante Dominicam de passione, nulli Episcoporum præterquam Romano Pontifici, licet aliquos ordinare. Ita Sylvest. v. Ordo 2. quest. 6. Angel. v. Ordo 4. Henric. lib. 10. c. 12. num. 2. Valq. d. 246. cap. 5. Bonac. d. 8. punct. 6. num. 1. Marchin. citatus num. 1. statim sibi Contrarius. Sanch. tom. 2. Consil. lib. 7. cap. 1. dub. 52. Palus tom. 4. tract. 27. punct. 13. num. 1. Dicastil. tom. 1. tractat. 6. de Ord. distinct. 1. dub. 93. numero 340.

421
His hærens Doctoribus existimo minores Ordines posse conferri quibuscumque Dominicis & festiis diebus priuatim tribus aut etiam pluribus, modo non sint tot ordinandi, vt generalis Ordinatio videatur, quæ solis statutis temporibus etiam, quoad minores est gerenda.

PROBL. CVIII.

Dies festiui, in quibus minores Ordines conferri possunt, debent, & non debent necessario, esse festiui de præcepto.

422
Debent necessario esse dies festi, qui à populo ex Ecclesiæ præcepto observantur. Quia id expresse habetur in Cap. De eo, de temp. Ordin. & clarius in Pontific. Rom. §. de minor. Ordin. ibi: Quatuor minores Ordines dari possunt extra Missarum solennia diebus Dominicis, & festiuis duplicibus, sed in mane tantum. At nomine festiuorum duplicium non possunt venire, aut comprehendi omnia festa duplicia, aut omnes dies festi duplicis non feriati (vt per se patet) sed ad summum omnia festa quæcumque sint, modo ab Ecclesiâ obseruari mandentur. Ergo. Sic Azor. part. 2. lib. 1. cap. 27. quest. 19. Barbof. de potest. Episc. part. 2. alleg. 11. num. 22. Villalob. tom. 1. tract. 11. diff. 13. num. 4. Vega, Zanard. Palud. Sylvest. Antonin. Viguer. Rosel. & alij quos citat Diana part. 5. tract. 13. resol. 97. Machad. tom. 2. lib. 4. part. 1. tract. 3. dec. 2. num. 5. Palus tom. 4. tract. 27. punct. 13. num. 2.

423
Non debent necessario esse festi dies, qui ex præcepto ab Ecclesiâ observantur: sed sufficit esse festa duplicia ex Officio Ecclesiastico. Quia in iure Canonico etiam dicitur dies festus, in quo Officium duplex recitatur, licet à laboribus feriatum non sit, vt constat ex Clement. vnica de relig. & venerat. Sanctor. Et quia in Pontific. Romano dicitur: Quatuor minores Ordines possunt dari diebus Dominicis, & festiuis duplicibus. An non dies S. Agnetis, aut D. Catharinae sunt festi duplicis? Ergo in hisce, & aliis duplicibus possunt minores Ordines exhiberi. Ita Fagund. de præcep. Eccles. lib. 1. cap. 2. num. 22. Marchin. tract. 1. part. 7. cap. 6. num. 12. Rodrig. tom. 2. de qq. Regul. quest. 23. art. 5. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. 111.

Hanc eligo sententiam. Quia in compendio priuilegiorum nostræ Societatis v. Ordo facultas conceditur Episcopis, vt tribus diebus Dominicis, vel aliis festiuis continuis per extra tempora Religiosos nostros ad omnes Ordines sacros promouere valeant. At cum dubitaretur, quid per illa verba: aliis festiuis diebus continuis Pontifex intelligeret, re diligenter examinata, in eam ventum est sententiam, festos dies hic accipi more Ecclesiastico pro diebus habentibus Officium duplex: atque iuxta hunc sensum quamplures Patres Societatis nostræ à non paucis doctissimis Episcopis (quos recenset Fagundez citatus) de facto ad sacros Ordines tribus diebus duplicibus, quamuis feriatis, fuere promoti. Quo priuilegio gaudere Barnabitas, & D. Hieronymi Religiosos Marchinus affirmat. Fateor tamen, primam partem valde esse probabilem.

424

Hanc eligo sententiam.

PROBL. CIX.

Potest, & non potest Episcopus diebus Dominicis, vel festis minores Ordines pluribus quam duobus, vel tribus impertire.

Potest Episcopus non solum duobus, sed & pluribus minores Ordines diebus præfatis conferre. Quia ratio, cur præcipitur, vt tam paucis Ordines conferantur, est quidem ne Ordinatio generalis illa videatur: At in communi sententia prudentum arbitrio relinquendum est, qualis ordinandorum numerus Ordinationem generalem reddat, & qualis priuatam constituat. Cum autem prudentum iudicio ordinatio illa, qua tres, vel quatuor, initiantur, generalis minimè videtur: verum non est, solis duobus, non pluribus minores Ordines Dominicis vel festis diebus posse conferri. Sic Marchin. tract. 1. part. 7. cap. 5. num. 5. Glossa in Cap. de eo, de tempore Ordin. Innocent. Groffied. ibidem. Sylvest. v. Ordo 2. quest. 6. Henric. lib. 10. c. 12. num. 1. Sa v. Ordo, numero 13. Reginald. lib. 30. num. 26. Sanch. tom. 2. Consil. lib. 7. cap. 1. dub. 52. num. 8. Filliuc. tract. 9. numero 83. Diana part. 2. tract. 16. resol. 30.

425

Potest pluribus quam duobus.

Non potest Episcopus plusquam duobus minores Ordines hisce diebus exhibere. Quia hoc expresse habetur in cap. De eo, ibi: Licetum est Episcopis Dominicis, & aliis festiuis diebus unum, aut duos ad minores Ordines promouere. Ergo plures quam duo ordinati non possunt. Ita Hostiens. & Angel. apud Sylvestrum & Henriquez, Vasquez d. 246. cap. 5. Hurtad. diff. 23. Abbas, Palud. & alij penes Sanchez, Martin. de S. Ioseph tom. 1. lib. 1. tract. 5. de Ord. 2. Leand. tr. 6. d. 1. g. 5.

426

Non potest pluribus quam duobus.

Primæ sententiæ subscribo existimans, Alexandrum III. in Cap. De eo vsum fuisse verbis illis: Vnum aut duos, vt exponeret paucos debere ad Ordines hisce diebus admittere, non vt certum numerum ordinandorum præscriberet. Et quidem Hispano idiomate, vt exponamus exiguum extitisse numerum accedentium, (v. gr.) ad concionem, dicimus: No auia sino vno, o dos. Verum Leander asserit, non posse Episcopum plusquam duobus, vel tribus Ordines con-

427

Prima partis subscribo.

X 3

ferre

SCOBAR
neof Mor
tom. II. IV
F. IV

ferre, & hanc suam sententiam probabiliorē vocitat, cum tamen ex vi clausulae illius: *Licetum est Episcopis Dominicis, & aliis festis diebus unum aut duos ad minores Ordines promovere*, si rigorose accipienda sit, non licet plures quā unum aut duos ordinare. Ergo si tritum ordinatio illud praeceptum non violat, cur quatuor, vel quinque non poterunt Ordines minores suscipere sine decreti illius violatione. Affero itaque tot posse illis diebus ad Ordines minores assumi, quot non sufficiant, ut generalis ordinatio geri videatur. Si autem audeam inter prudentes hunc numerum speciatim assignare, dicerem sex aut septem ordinandos minime videri generalem Ordinationem constituerē.

PROBL. CXI.

Licet, & non licet Episcopo, post prandium minores Ordines impertire.

428
Non licet.

Non licet. Quia in Pontificali Romano de Ordine confer. §. Minores verò, praescribitur, ne Ordines minores à prandio conferantur ob Sacramenti gerendi reuerentiam. Sic Syluest. ver. Ordo 2. quæst. 6. Angel. ver. Ordo 6. n. 5. Tabie. Armil. Hugo, quos citat, & sequitur Fornat. de Ord. c. 8. n. 3. Zerol. p. 2. praxis Pontif. Ordo, vers. 10. Marchin. tr. 1. p. 7. c. 5. n. 3. licet c. 1. n. 15. oppositum asseruisse videatur.

429
Licet equit.

Licet equidem. Quia consuetudo recepta Episcoporum, fert, ut feria sexta vespere ante Sabbatum, in quo iure possint omnes Ordines conferri liceat dare quatuor minores Ordines, nec vlla in eo indecentia in Sacramenti administratione ab hisce tot Episcopis reperitur. Ita Villalob. tom. 1. tr. 1. diff. 13. n. 4. Henric. l. 10. c. 12. n. 2. Diana p. 2. tr. 16. resol. 30. male à Marchino citatus resoluit. 28. ubi nihil ad rem.

430
Abstractane.

quia communis id fert usus Ecclesiae, unde primam partem probabiliorē reor. Fateor hanc consuetudinem in Hispania vigere, crediderim & in Italia. Si Molfesio credendum c. 14. n. 13. ut die antecedente Sabbatum ordinationum aliqui minoribus initiarentur, ut sequenti die eosdem ex causâ iustâ ad Subdiaconatum promoucant, vel ne in die generalis ordinationis nimia ordinandorum multitudine premanerent.

At huiusmodi ex causâ consuetudo non probat posse sine causâ diebus aliis Dominicis, vel festis imò in diebus praefata Sabbata praecedentibus id vniuersim agi.

PROBL. CXII.

Potest, & non potest Episcopus maiores Ordines exhibere mane diei Dominicae post generalem in Sabbato factam Ordinationem.

Non potest. Quia dies, in quibus potest Ordines maiores conferre, sunt iam à iure statuta, sex Sabbata ieiuniorum, quatuor temporum scilicet Sabbata, & Sabbata ante Dominicam Passionis, & Resurrectionis. Id statuitur in Cap. De eo, & in cap. Quando, & in Tridentino sess. 23. c. 8. Sic D. Thom. in 4. d. 25. in lit. Henric. l. 10. c. 12. n. 1. Barbof. in Trident. citatum Marchin. tr. 1. p. 7. c. 5. n. 8. Sanch. tom. 2. Consil. c. 1. dub. 5. n. 3. Palaus tom. 4. tr. 27. pun. 13. n. 13.

Potest quidem, dummodo ieiunium Sabbati continetur tam ab ordinante, quā ab ordinando. Quia tunc fictione Canonica mane Dominicae sequentis trahitur ad vespeream Sabbati praecedentis, & sic Ordines conferti in Sabbato dicuntur. Ita Maiol. lib. 3. de irregular. cap. 23. numer. 12. Suar. tom. 5. dist. 31. sect. 1. num. 41. Laymann. tractat. 9. de Ordine c. 8. n. 9. Villalob. diff. 13. n. 2. Leand. tr. 6. d. 11. quæst. 8.

Certe omnes fere Doctores pro parte primâ citati praesertim Marchinus Henriquez, & Palaus secundam partem veram esse profitentur; quia existimant à primâ sententiâ non recedere, cum vna dies praefata ex computatione reputetur. Hos sequor duplici conditione appositâ: vna si ieiunium Sabbati continetur; altera, si iusta causa subsit. Certe causam iustam adesse crediderim, si in Sabbato ob ordinandorum multitudinem generalis Ordinatio expediri non possit, vel si Episcopus ob grauem infirmitatem illam Sabbato gerere non valuerit.

PROBL. CXIII.

Episcopus in Missâ Sabbati abluitionem sumpsit: Poterit ex causâ, & non poterit in sequente Dominica maiores Ordines conferre.

Idem Problem. proximo, debere ieiunium Sabbati continuari, ut liceat Episcopo Ordines maiores sequenti Dominica celebrare. Quaesierim verò, num Episcopus, qui in Missâ Sabbati praecedentis abluitionem sumpsit, possit sequenti Dominica maiores Ordines exhibere? Non potest. Quia id colligitur ex c. Quod à Patribus, dist. 75. Ob hanc enim ieiunij continuationem Ordinatio facta die Dominica retrahitur ad Sabbatum, & quasi in Sabbato facta reputatur. Sic Henric. l. 10. c. 12. n. 2. hisce verbis: *Potest Episcopus Dominica sequenti post Sabbatum praedictum, si causa subsit, dummodo ieiunium Sabbati continuet usque ad Dominicam: quod continuari dicitur post Missam Sabbati, nisi sumpsit abluitionem* Videtur Henrico subscribere

Sectio II. De Ordine, Problemata. 257

scribere Diana *part. 2. tract. 16. resol. 30.* Laym. *tract. 10. cap. 8. n. 5.* & alij penes ipsum Palaus

punct. 1. numer. 4. Leand. *tractat. 6. dist. 11. quest. 11.*

435 *pos. episc.* Potest omnino. Quia textus citatus solum loquitur de ieiunio Ecclesiastico, quod nullatenus per ablationis suspensionem soluitur. Ita Sylvest. *v. Ordo 2. n. 6.* male quidem ab Henrico pro sua sententia citatus. Sanch. *tom. 2. contr. fil. cap. 1. dub. 5. numer. 5.* Marchin. *tractat. 1. part. 7. cap. 5. num. 9.* Leand. *tract. 6. d. 11. q. 9.* & alij.

436 *Quaest. 1.* Cum his opinor, quia dum indicitur tam Episcopo, quam ordinandis ieiunium clare ostenditur, de Ecclesiastico ieiunio, non de naturali, geri sermonem in Cap. *Quod à Patribus.* Monuerim verò, nullatenus Episcopo licere, etiam continuato Sabbati ieiunio, usque ad Dominicam sequentem, vnum Ordinem factum die Sabbati vni conferre, & manè Dominica sequenti alterum eidem impertire. Quia sub suspensionis poena prohibetur in cap. *Literas*, & in cap. *Dilectas, de temp. ordinat.* Docet Natta. *c. 3. n. 71.* & Suar. *de conf. d. 31. sect. 1. num. 40.*

PROBL. CXIV.

Vi qui die Sabbati Sacerdotium suscipit, die dominica immediata possit suscipere Episcopatum: necessarium est, & necessarium non est, Sabbati ieiunium continuari.

437 *Quaest. 1.* Suppono, cum qui die Sabbati Sacerdotij Ordinem accepit, posse sequenti Dominica recipere Episcopatum sine suspensionis reatu; quia licet suspensionis poena indicitur recipienti Sabbato vnum Ordinem factum & alterum immediata Dominica: Episcopatus non annumeratur in praefatis, *Probl. proximo*, iuribus iuxta Ordines factos: & ideo non incurrit suspensionem qui die Sabbati ordinaretur Sacerdos, & die Dominica immediata consecraretur Episcopus. Sic Ioan. Andr. in c. *Quod à Patribus*, & Abbas in cap. *Literas*.

438 *Quaest. 1.* Do autem quaestioni an ad id sit necessarium, ieiunium Sabbati continuari? Necessarium est, ieiunium Sabbati continuari. Cuius propositionis non facile rationem inueni; sed pro ratione mihi sufficit sapientissimi mei Franci Suarj andronas, qui *tom. 5. d. 31. sect. 1. n. 14.* profatur: *Est autem hic aduertendum, Episcopatum non numerari in his iuribus inter Ordines sacras: & ideo non incurri hanc suspensionem, etiam si quis die Sabbati & Dominica, continuato ieiunio, ordinaretur Sacerdos, & consecraretur Episcopus.*

439 *Quaest. 1.* Non est necessarium ieiunium Sabbati continuari. Quia Episcopatus conferri potest quavis Dominica die, ergo absolute potest etiam in ea, quae est immediata post Sabbatum ordinationis generalis eodem more seruato: At in quavis alia Dominica nullius ieiunij indicitur continuatio: Ergo sine ieiunij continuatione poterit consecrari die Dominica Episcopus, qui die Sabbati ordinatus est Presbyter. Ita Laym. *tr. 9. de Ord. c. 8. n. 5.* Marchin. *tr. 1. p. 2. c. 1. n. 5.* & p. 7. c. 6. n. 9. Palaus *tom. 4. tract. 27.*

punct. 1. numer. 4. Leand. *tractat. 6. dist. 11. quest. 11.*

Hoc certum, Suarj venia, existimo, nec video vndenam ieiunium Sabbati continuari debeat. Imò addiderim cum Castro Palao citato, illum, qui ex privilegio v. gr. promotus fuit die Dominica in Presbyterum, posse eadem ipsa die in Episcopum consecrari, eo quod consecratio Episcopi non reputatur Ordo distinctus à Sacerdotio, sed illius perfectio. Si igitur consecratio Episcopi die Dominica est perfectio ordinationis Sacerdotalis nec ab illa distinguitur, & ieiunium Sabbati ordinationi Sacerdotali deferuit, nullo ex capite ad perfectionem illam accidentalem ieiunij continuatio requiratur.

PROBL. CXV.

Licet, & non licet Episcopo eadem die primam Tonsuram & omnes minores Ordines eidem impertire.

Non licet. Quia Tridentinum sess. 23. c. 1. praecipit, ne eadem die quatuor minores Ordines eidem conferantur, sed per tempora, interstitia. Ergo multo minus licebit minores omnes simul cum primà Tonsurà eadem die impertiri. Sic Innocent. Panormit. & Hostiens. ad Cap. *De eo, de temp. ordinat.* Sylvest. *v. Ordo 2. q. 7.* Angel. *v. Ordo 6.* Marchin. *tr. 1. p. 7. c. 1. n. 10.* & alij.

Licet plane. Quia aliquibus Doctoribus grauibz quidem placet, id nullo iure esse prohibitum. Concilium enim ait: *Minores Ordines his, qui saltem Latinam linguam intelligant per tempora interstitia nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferant.* Ergo multo magis placito rationabili Episcopi committer Concilium cum prima Tonsura minores conferre ordines si ei expedire videbitur. Addo, hanc esse multarum Ecclesiarum consuetudinem. Ita Vasq. *d. 246. c. 1.* Machad. *tom. 2. l. 4. p. 1. tr. 3. docum. 2.* Barbof. *de iure Eccles. l. 1. c. 33. n. 85.* Sanchez Ledefm. Arnil. & alij, quos sequitur Leand. *tr. 6. d. 11. q. 12.* Dicastil. *tr. 6. de ord. d. 1. dub. 23. n. 342.*

Hoc verum existimo, si vel consuetudo vigeat, quam in Hispania vigere non dubites; vel Episcopo videatur id magis expedire iuxta Concilij clausulam: *Nisi aliud Episcopo expedire videretur*, ex causa scilicet rationabili. Causam autem sufficientem adesse crediderim, vitam solitariam Carthusianorum ex declaratione sacre Congregationis (de qua testatur Julius Caesar Madius de *Sacrament. Ordin. capite 5. numero 7.*) vel atate ordinandi nimium prouectam, vel causam studij, vel arctationem Beneficij recepti, seu recipiendi, &c.

440

Hoc certum existimo.

441

Non licet.

442

Licet plane.

443

Hoc verum existimo.

PROB. CXVI.

In Hispaniâ, & Germaniâ est consuetudo initiandi eundem eadem die iusta ex causâ tam minoribus Ordinibus quam Subdiaconatu: Hæc consuetudo est, & non est laudabilis, ac retinenda.

444
Nec laudabilis, nec retinenda est.

Nec laudabilis, nec retinenda est, sed vigente causa ad Papam recurrendum, aliter Episcopus labitur in Censuram suspensionis. Cap. *De eo, qui furtive Ordines suscipit*, nec contraria consuetudo eos excusat. Quia hæc fuit sublata à Tridentino *sess. 23. cap. 11. & 13.* Sic Maiol. *de Irregular. l. 4. c. 11. n. 1.* Lopez in *addit. ad Practic. crim.* Bernardi Diaz, *c. 25.* Sylvest. *v. Ordo 2. q. 7.* Tolet. *l. 1. c. 71. n. 1.* Reginald. *l. 3. o. n. 28.* Menoch. *de Arbitr. cent. 6. casu 564. n. 8.*

445

Laudabilis, & retinenda est huiusmodi consuetudo in iis locis, in quibus olim iam vigere & retinenda. competitur. Quia consuetudines antiquæ non tolluntur à Tridentino nisi ubi id expressè declarat ut fecit *sess. 23. c. 6. & 9. de reformat.* Ita Nauar. *c. 25. n. 5.* Suar. *de censur. d. 31. sect. 1. n. 41.* Miranda in *Man. Prælat. p. 1. q. 38. art. 8. concl. 2.* Fornar. *de Ord. c. 8. n. 3.* Molfes. in *sum. tr. 2. c. 8. n. 27.* Rodrig. *qq. Regul. tom. 3. q. 23. d. 4. & in sum. p. 2. c. 16. n. 3.* Sayr. *l. 4. de cons. cap. 14. n. 25. & l. 7. c. 10. n. 26.*

446

Profecto absolute afferuerim, etiam seclusa consuetudine, nostra tempestate licere Episcopo eadem die eidem ex causa iusta minores Ordines cunctos & Subdiaconatum simul impetire. Quia id nullo iure Canonico veritum esse reor. Nam in Cap. *Literas*, & in Cap. *Cum dilectus, de temp. ordinat.* & in Tridentino *sess. 23. c. 13.* solum prohibetur duos Ordines sacros eidem eadem die conferri: neque Canones adducti à primæ sententiæ Doctoribus in casu nostro loquuntur. Neque contraria consuetudo Episcoporum vim legis habet: siquidem in Hispania non servati testis sum oculus. Neque aliter in Tridentino *sess. 23. c. 11.* definitur, sed potius res ista Episcopi relinquitur arbitrio. Nolent attamen laudabilis Episcopi die præcedente Sabbatum ordinationum, aliquos initiare minoribus Ordinibus, ut sequenti die ex causa iusta ad Subdiaconatum promoveant. Mecum Vafq. *tom. 3. in 3. p. d. 246. c. 5. n. 48.* Diana *part. 1. tract. 16. resol. 28.* Miranda, & Molfes. citati.

PROBL. CXVII.

Qui duos Sacros Ordines in una die recipit, incurrit, & non incurrit ipso facto suspensionem.

447
Nulla præmissio.

Certum est, non posse Episcopum eadem die plures Ordines maiores eidem conferre siue seculari, siue Regulari, quibuscumque privilegiis non obstantibus; quia hæc fuerunt à Tridentino reuocata. Ita habetur in

cap. *Dilectus, de temp. ordinat.* & in cap. *Per literas, eodem titulo*, & in aliis iuribus, quæ confirmata fuere à Trident. *sess. 23. c. 13.* ibi: *Duos sacri Ordines non in eadem die etiam Regularibus conferantur, privilegio, atque indultis quibuscumque non obstantibus.* Porro etiam à Trident. nulla poena definiatur contra recipientes eadem die plures Ordines sacros: nihilominus iure Canonico erat imposita suspensionis poena, ut habetur in cap. *Literas*, ibi: *Ab executione officij Sacerdotalis tandiu volumus manere suspensum, donec de illo disponatur.* Et in c. *Innotuit, de eo, qui furtive Ordines suscipit*, ibi: *In susceptis Ordinibus ministrare non debeat.*

Quæsierim igitur, an suspensio hæc ipso facto incuratur? Non incurritur ipso facto. Quia id non exprimitur citata iura, ut alibi asserunt. Vnde colligitur suspensionem hanc non esse latæ sententiæ, sed ferendæ. Sic Villalob. *p. 2. tr. 18. diff. 11. n. 7.* Diana *p. 5. tr. 10. resol. 36.* Citatur ab his Suarius *de Censur. d. 31. n. 41.* qui quidem solum ait, rem esse dubiam.

Ipso facto incurritur. Quia illa verba Capituli *Innotuit: In susceptis Ordinibus ministrare non debeat* haud obscure colligitur, hanc suspensionem esse latæ sententiæ, & ipso facto. Ita Nauar. *c. 25. n. 7.* Marchin. *tract. 1. p. 7. c. 1. n. 2.* Leand. *tr. 6. d. 11. q. 14.* Luis Turrian. *l. 5. de cens. d. 46. dub. 1.* Bonac. *de censur. d. 5. punct. 1. §. 1. n. 4. & d. 7. q. 3. n. 1. punct. 4. n. 3.*

Cum his opinor, existimoque Suarium id aperte asseruisse dum ait: *In alio autem casu duorum Ordinum sacrorum, licet res sit dubia, nihilominus iura supra citata attentè perpensa videntur, hanc suspensionem iure ipso imponere.* Vnde non bene Villalobos & Diana pro contraria sententiâ absolute citatur, si tamen ei faueat, dum rem dubiam esse fateatur. Adició ex eodem Suario *n. 40.* suscipientem eadem die abique summi Præfatis dispensatione duos Ordines sacros, suspensum fieri solum ab ultimo Ordine recepto. Cap. *Literas, de temp. ordinat.* Quod docueret etiam Sayr. *l. 4. de cens. c. 14. n. 23.* & Molfes. in *sum. tr. 2. c. 18. n. 9.* Idem dixerim de eo, qui eadem die Ordines minores simul cum Subdiaconatu suscipit. Nam licet sit grauius prohibitum suscipere eadem die minores Ordines, & Subdiaconatum non solum ex Tridentino *sessione 23. capite 11.* Sed etiam ex capite 2. de eo, qui furti. *Ordin. suscipit*, ubi suspensio fertur, quam Nauar. *capite 25. numer. 71.* & alij putant esse ipso iure sed re vera non est, quia Pontifex in eo capite 2. solum ait: *Mandamus, ut eum ministrare non permittas.* Sic Suarius citatus.

CAPVT

CAPVT XIX.

Circa Ordinum Interstitia seruanda.

PROBL. CXVIII.

In Ordinum minorum receptione sunt, & non sunt Interstitia requisita.

PROBL. CXIX.

Qui Ordinibus initiatur, Interstitiis non seruatis, incurrit, & non incurrit suspensionem.

Certum est, eum peccare mortaliter, quia 455
Cpræceptum Trid. in re graui transgredi-
tur: an autem suspensionem incurrat, questionem
committo? Incurrit suspensionem. Quia si plu-
res Ordines sacros eodem die recipiat, est id
prohibitum ex cap. *Dilectus C. literis, de temp.*
Ordinat. quod etiam procedit in duobus diebus
continuis fictione Canonica sumptis pro vno,
vt si die Sabbati continuato ieiunio vsque ad
mane Dominicæ fiat vnus dies. Si verò conti-
nuatis diebus plures Ordines Sacros suscipiat
recipit extra tempora, & incurrit suspensionem
ab vltimo Ordine. Si demum diuersis diebus
& legitimis temporibus sed non seruatis debi-
tis interstitiis suscipit duos Ordines sacros, id
gerit contra Tridentini statutum *sess. 23. c. 13.*
Igitur qui neglectis interstitiis, sacros recipit
ordines suspensionem incurrit. Sic Filliuc. p. 1.
tr. 20. n. 190. Diana p. 4. tr. 2. resol. 55. Henriq.
l. 6. c. 10. n. 3. Portel in dubiis Regul. v. *Suspensio*,
num. 14.

Suspensionem non incurrit. Quia nulla pœ-
na indicta est in Iure eis qui haud obseruatis in-
terstitiis Ordines suscipiunt. Ita Madius, Ric-
cius, Sayrus, Zerola, & alij, quos citat & sequi-
tur Marchin. tr. 1. p. 7. c. 2. n. 12. Bonac. d. 8.
pun. 5. n. 35. Villalob. tr. 11. diff. 12. n. 2. & alij
apud ipsos.

Idem asseruerim. Nam licet Sixtus V. in
quadam Extrau. contra male promotos pœnam
suspensionis ipso facto imposuerit: postea ta-
men sublata fuit per Clementem VIII. teste
Nauarro l. 1. consil. 4. de temp. oram. & Suario de
consil. 3. sess. 1. n. 43.

PROBL. CXX.

Capitulum, Sede vacante, vel eius
Vicarius potest, & non potest cum
suis subditis in interstitiis
dispensare.

Non potest Capitulum Sede vacante, nec
eius Vicarius in interstitiis dispensare. 458
Non potest.
Quia id gerendi facultas solum est Episcopis
concessa, vt exprimit illud Tridentini *sess. 23.*
cap. 11. verbum: *Per temporum interstitia, nisi*
aliud Episcopo expedire magis videatur. Sic Ro-
drig. in Bull. citatus à Leandro tr. 6. d. 11. q. 20.
Salcedo, Maiolus, Nauarro penes Machado
tom. 2. l. 4. p. 4. tr. 1. docum. 7. n. 4.

Potest Capitulum Sede vacante, & eius Vi-
carius in interstitiis dispensare. Quia quod Epi-
scopus potest Tridentino ei concedente, decla-
rauit Sacra Congregatio Concilij posse etiam
Capitulum Sede vacante, eiusque Vicarium. Ita
Homobon. Armendar. Marta, quos citat, & se-
quitur Diana p. 4. tr. 4. resol. 209. Ioan. de la
Cruz de Ord. dub. 3. c. 2. Leand. citatus.
Quaranta

451
VPRONO ex *sess. 1.* in Ordinum
maiorum receptione requiri vnus
anni interstitia ex Tridentino *sess.*
23. c. 11. & 13. qui quidem annus
non est mathematicè, sed moraliter iuxta an-
num Ecclesiasticum computandus: vnde initia-
tus Diaconatu (v. gr.) temporibus Pentecostes,
vel Septembris, aptè poterit anno sequenti eis-
dem temporibus Sacerdotium recipere, etiam si
duodecim menses iuxta Solarem circulum non-
dum fuerint elapsi.

452
Do autem quæstioni, num etiam in Ord-
inum minorum receptione Interstitia requiran-
tur: Minime requiruntur Interstitia. Sed pos-
sunt recipi eodem die si ita Episcopo videatur.
Quia Tridentinum loco citato, id arbitrio Epi-
scopi relinquit, & ius antiquum in cap. *singuli*
dis. 77. est iam antiquatum. Sic Filliuc.
tom. 1. tr. 17. n. 86. Diana part. 5. tr. 10.
resol. 40.

453
Requiruntur quidem. Quia id expressè Tri-
dentinum *sess. 23. cap. 11.* præscribit. *Minores*
Ordines iis, qui saltem Latinam linguam in-
telligant, per temporum interstitia nisi aliud
Episcopo expedire magis videatur, conferantur.
Ita Petr. de Ledelm. c. 8. de Ord. concl. vlt. Lu-
dov. de San Iuan. q. 2. de Ord. a. 4. diff. 3. March.
tr. 1. p. 7. c. 1. n. 6. Zerol. in praxi Episc. p. 1. v. Or-
do. Leand. tr. 6. d. 11. q. 17.

454
De huius sententiæ veritate non dubito, &
miror Filliucium, & Dianam oppositum as-
seruisse. Quia Tridentinum æquè inducit
Interstitia ad maiores, quàm ad minores Or-
dines suscipiendos licet minoribus spatium
temporis expectandum ab vno ad aliud Or-
dinem non assignet: & Episcopi arbitrio relin-
quat tempus maiorum intercidere, seu bre-
uiare, & minorum absolute aufere, vt vna in
die quatuor minores simul conferantur. Pro-
fecto non laudabiliter se illi gerunt Episcopi,
qui non eadem die, sed eadem hebdomade om-
nibus minoribus eundem solent initiare, vt asse-
rit Marius Antonin. *variar. resol. l. 1. resol. 112.*
casu 26. Quia illud dicitur fieri incontinenti,
quod breui temporis spatio peragitur, teste Me-
nochio de arbit. l. 2. c. 1. casu 9. Hoc quidem
ex Concilij iure: attamen ex consuetudine fa-
ctor omnes minores Ordines vnâ die vni posse
conferri.

Quaranta Graf. Modern. Barbof. Riccijs quos affert, & sequitur March. *trakt. 1. part. 7. cap. 2. num. 8.*

460

Cum his opi-
nor. & causas
dispensationis
huiusmodi
recolo.

Videor equidem, non bene prouisum à Tridentino fuisse Ecclesiae utilitati, aut necessitati, si facultatem dispensandi in interstitiis Capitulo Sede vacante impedisset; quia potest obuenire casus, in quo id ad utilitatem vel ad necessitatem Ecclesiae maximè expediret. Vnde reor Capitulum gerens Episcopi potestatem ad dimissorias concedendum, frui etiam ad dispensandum in interstitiis facultate. At quemadmodum Vicarius generalis Episcopi habet licentiam dispensandi in interstitiis, (vt Suarius, Vega, Sanchez, & alij à Machado *vbis*. citati affirmant) etiam hac potestate frui non dubito Capituli Sede vacante Vicarium. Vt autem Episcopus, Capitulum & uterque Vicarius ad manum gerant causas iuste in interstitiis dispensandi, recolo eas, quas ex Tridentino *sess. 23. cap. 1. 1. 3. & 14.* Doctores apponunt. Quinque sunt huiusmodi dispensationis causa. Prima necessitas, aut utilitas Ecclesiarum particularium. Per necessitatem Concilium intelligit, quando deficiunt omnino Ministri; per utilitatem, quando Ministri idonei sunt pauci. Secunda est aetas ordinandi prouecta cum grauitate, ac integritate coniuncta. Tertia arctatio recipiendi Diaconatum, aut Presbyteratum ratione Beneficij recepti, aut recipiendi *sess. 7. c. 10.* Quarta magna ordinandi virtus, aut excellens in literis profectus. Quinta studium in aliquà Vniuersitate, vt scilicet Missarum stipendio sustentationi congruè subsidium acquirit. Lege Hurtadum *diffic. 23.* & Maiolum *c. 24. num. 13.*

PROBL. CXXI.

Pralati Regulares, nempe Generales, vel Provinciales possunt, & non possunt in interstitiis cum subditis dispensare ex iure.

461

Possunt qui-
dem.

Possunt equidem. Quia sicut pertinet ad eos subditis ordinandis literas dimissorias concedere, sic ad eos attinebit in interstitiis dispensare, cum fuerit opus: ipsi enim solummodo valent agnoscere suarum Ecclesiarum utilitatem, ac necessitatem, subditorum eximiam virtutem, prouectam aetatem, in literis excellentem profectum, &c. Sic nonnulli Doctores apud Petrum Ledesin. *capite 8. de Ordin. conclus. 11.*

462

Non possunt.

Minimè possunt. Quia hæc facultas est annexa Ordinum collationi; vnde sicut ad Episcopum spectat Ordines conferre, ita ad eundem pertinet ab interstitiis dispensare: accessorium enim sui principalis naturam sequitur. Et quia Tridentinum hanc dispensationem arbitrio Episcopi semper relinquit, vt ex locis supra citatis manifestè constat. Ita Vgolin. *de potest. Episc. p. 2. c. 26. §. 27. n. 3.* Genuens. *cap. 28. n. 1.* Rodrig. *tom. 3. Regul. q. 27. art. 3.* Barbof. *de offic. & potest. Episc. alleg. 18. num. 10.* Mirand. *in Man. Pralat. tom. 1. q. 38. art. 7.* Bonac. *d. 8. q. vni. punct. 5. n. 34.* Quarant. *v. Ordo, vers. Ad-
dicio, fol. 393.* Madius *de Sacram. Ord. cap. 16.*

n. 13. Valsq. d. 246. n. 57. Molfes. sum. tr. 2. cap. 1. num. 56. Marchin. tract. 1. part. 7. cap. 2. numero 2.

Certè quo ad ius attinet, asserto, minimè id posse Religionum Prælatos, vt expressè sacra Congregatio præscripsit. Congregatio Concilij *Assero non censuit, Superiores Regulares non posse dispensare super interstitiis Regularium ordinandorum, sed id pertinere ad Episcopum ordinantem, qui tamen quoad causam dispensationis iudicium facere debet ex attestazione Superiorum Regularium.* Hanc declarationem refert Peirin. *de priuileg. Minor. to. 1. const. 1. Sixti IV. §. 22. n. 35.* & Dian. *p. 2. tr. 2. resol. 112.* Hoc de iure. De priuilegio autem certum est, id Prælatos Religionum posse. Nam Gregorius XIII. id concessit Generali nostræ Societatis Ie s v, & eius delegatis. Quo priuilegio aliae Religiones participant, non obstante communicationis prohibitione ab ipso Gregorio XIII. expressa; nam hæc prohibitio non tollit, quin alij Pontifices successores eam communicationem facere valeant, vt fecit Gregorius XIV. teste Rodrig. *tom. 1. q. 99. Regul. q. 55. art. 17.* & Palaus *tom. 4. tr. 27. punct. 13. num. 13.* Præterea Clemens VIII. die 23. Nouembr. anno 1596. concessit Congregationi S. Ioannis Euangelistæ in Portugalia, vt Patres dictæ Congregationis possint ordinari extra tempora, & per quemcumque Episcopum tibus Dominicis, aut festis continuis vel interpolatis, non seruatis interstitiis à Tridentino assignatis. Lege Dianam *p. 3. tr. 2. resol. 32. & 112.* & *p. 4. tr. 4. resol. 209.* & *p. 1. tr. 13. resol. 57.* per multos citantem pro hac parte Doctores, certè hoc magis planum ex sequenti Problemate fiet.

PROBL. CXXII.

Regulares omnes possunt, & non possunt ex priuilegio ubique extratempora à iure statuta Ordinibus initiari.

Non possunt omnes. Quia Gregorius XIII. qui hoc concessit priuilegium nostræ Societatis alumnis, prohibet expressè, vt aliae Religiones valeant, in tali priuilegio participare, etiam si priuilegiorum Societatis participatione generatim fruantur. Sic Valsq. *d. 246. c. 5. n. 50.* & *c. 6. n. 58.* Hurtad. *de Ord. diffic. 23.* Lezana *in sum. q. Regul. c. 14. n. 19.* Peirin. *in priuileg. Minor. tom. 1. const. 2. Sixti IV. §. 1. n. 39.* Suar. *de legib. l. 8. c. 17. n. 8.* Miranda *in Man. Pralat. tom. 1. q. 38. a. 4.* Quia Tridentinum hoc expressè prohibuit, & aliis Religionibus communicatio in huiusmodi indulto fuit ablata.

Omnes nunc possunt. Quia hoc priuilegium fuit olim concessum Mendicantibus, & Omnes nunc postea à Clemente VIII. absque limitatione confirmatum, vt docent Rodrig. *tom. 1. q. 99. Regul. q. 55. a. 17.* & *tom. 3. q. 13. a. 5.* & quia priuilegium simile concessit Alexander VI. & Eugenius IV. D. Hieronymi, & D. Benedicti Monachis vt refert Marchin. *tr. 1. p. 7. c. 7. n. 1.* & Clemens VIII. idem concessit Congregationi D. Ioannis Euangelistæ, vt Probl. proximo exposui. Denique anno Domini 1634. die 28. Martij idem priuilegium Urbanus VIII. Ordini

Sectio II. De Ordine Problemata. 261

dini discalearum Trinitatis Sanctissimæ impetit, cuius Bullam perlegi. Ita Ioan. de la Cruz in Epistol. l. 2. c. 8. dub. 1. Laym. tr. 10. c. 8. n. 1. Ludou. de San Iuan q. 3. de Ord. a. 2. dub. 2. Machado ro. 1. s. p. 2. tr. 6. docum. 9. n. 2. Leand. quem sequitur Diana p. 10. tr. 11. resol. 10. qui alibi sæpè huic parti subscribit.

466 ^{Hoc probabilior reor, quia licet Gregorius XIII. concedens hoc privilegium Societati nostræ prohibuerit, id aliis Ordinibus communicari: communicant tamen multi; nam alij summi Pontifices Gregorij successores privilegia Societatis multis Ordinibus absolute concessere, ut constat ex dictis.}

PROBL. CXXIII.

Regulares possunt, & non possunt quibusvis Ordinibus initiari in diebus, quibus festum de Sancto semiduplex celebratur.

467 ^{Possunt equidem. Quia Patribus nostræ Societatis concessit Gregorius XIII. ut valeant tribus in diebus festiis Ordinibus initiari: At per diem festiū etiam intelligitur semiduplex, ut constat ex declaratione Clementis VIII. quam reddidit Compostellano Archiepiscopo D. Iohanni de San Clementi sanctissimo Præfati de nostræ Societate optimè merito, quam quidem declarationem D. Petrus Iunco de Posana Salmanticensis Episcopus se legisse testatur. Hoc autem Societatis privilegio alios etiam potiri Ordines per communicationem ex Problem. proximo constat. Sic Fagund. de quinque Precept. c. 2. num. 12. Villalob. tr. 1. diff. 3. n. 6. Rodrig. tom. 3. qq. Regul. q. 2. 3. n. 5. Ludouic. de San Iuan q. 3. de Ord. a. 2. dub. 3. Quam sententiam probabiliter sustineri posse docet Palaut citandus.}

468 ^{Minimè possunt. Quia id perspicue constat ex privilegiorum tenore. Nam Alexander VI. solum concessit Ordini D. Hieronimi, ut Prior Generalis & alij Priores eiusdem Ordinis valeant eligere quemcumque Episcopum Catholicum, qui personas Monasteriorum eiusmodi ad id idoneas ad omnes etiam Sacros Ordines etiam extra tempora à Iure statuta, tribus diebus Dominicis, sine festiis Duplicibus successivè promoveret possit, Diocesanorum licentia super hoc requisita. At Gregorius XIII. concessit Societatis nostræ Patribus, ut extra tempora à Iure statuta tribus Dominicis, vel aliis festis diebus etiam continuis ad sacros etiam Presbyteratus Ordines promoveri possint. Ergo ex vi horum privilegiorum non possunt Regulares initiari sacris nisi in diebus Dominicis, aut diebus festis duplicibus. Ita Rodrig. tom. 3. qq. Regul. q. 2. 3. num. 6. Leand. tractat. 6. d. 11. quest. 24. & alij.}

469 ^{Probabiliorē hanc sententiam existimo si de Ordinibus sacris sermo procedat. Si autem loquamur de Ordinibus minoribus, poterit quis ordinari diebus, quibus fit festum semiduplex, si vera sit illa Clementis VIII. declaratio, quam quidem hoc duntaxat assertit Rodrig. citatus. Constat Palaut tom. 4. tr. 27. punct. 13. num. 13. factus: Quia dies festi, aut festivi, in quibus}

concedunt Pontifices posse Regulares initiari Sacris, secundum communem hominum acceptionem, solum pro diebus festis, qui à Clero, & populo sub obligatione præcepti celebrantur, accipiuntur. Sic ille.

PROBL. CXXIV.

Regulares vi suorum privilegiorum possunt, & non possunt sacris initiari quacumque die, in qua Ecclesiā Officium duplex celebratur, etiam si ex præcepto festiva non sit.

470 ^{Possunt planè. Quia privilegiorum illa particula: sine festiis duplicibus, id aperte demonstrat. Nam si necessarium fuisset, dies ex præcepto festivos existere duplices, id profecto Pontifex exposuisset, sciens vocabulum: Duplex tam posse diem festum de præcepto custodiendum, quam festum duplex à laboribus non feriatum significare. Sic Præposit. in 3. part. quest. uni. de Sacrament. Ordin. dub. 15. numer. 150. Fagund. de quinque præceptis 2. numero 12. Diana part. 5. tractat. 13. resol. 97. citans Homobonum, Villalob. tr. 11. diff. 13. n. 6.}

471 ^{Minimè possunt. Quia ex privilegiorum tenore patet. Nam Regulares solummodo possunt sacris initiari extra tempora diebus Dominicis, aut festiis duplicibus (ut loquitur Alexander VI.) vel aliis festiis diebus (ut Gregorius XIII. profatur.) Sed duplex festivus vel dies festus solum denotat diem, in quo celebratur officium de Sancto, qui feriatu à laboribus à populo colitur: Ergo Minorem probo, quia 70 Festivus in suā primariā significatione nil aliud significat, quam diem feriatum, apud Hispanos, Dia de olgar, ut annotat Ambros. Calep. v. Festus dies. Deinde quia Festum duplex diuiditur in festum duplex festivum (cuius Ordinis sunt festa prima, ac secunda Classis, & alia, quæ ab Ecclesiā celebrari præcipiuntur è servili labore abstinendo) & in festum duplex non festivum (cuius Classis sunt festa Doctorum, & alia huiusmodi quæ solum dicuntur duplicia in ordine ad chorum.) Ergo ex vi tenoris privilegij Alexandri solum possunt Regulares promoveri ad sacros Ordines diebus festiis: id est feriatis.}

472 ^{Hanc partem profecto vetiorem esse putarim, quia nomine diei festi absolute prolatus solum feriatu dies, in quo populus ab operibus servilibus cessat intelligitur, ut constat ex illo: Non in die festo, ex Tridentino ss. s. c. 2. sess. 12. in decreto de observandis, & vitandis in celebr. Missar. & ex cap. Omnes dies, & ex c. Quoniam, & ex cap. Licet, de feriis. iunctis Glossis: & ex communi modo loquendi.}

CAPVT XX.

Circa sacrorum Ministrorum
Obligationes.

PROBL. CXXV.

Obligatio, quam Subdiaconi contrahunt,
ad continentiam seruandam, est,
& non est ex mera Ecclesie
constitutione.

473
Neculla sup-
pone.

VERBO initiatos sacris Ordini-
bus non obligari iure diuino, sed
solum Ecclesiastico, ad continen-
tiam seruandam. Quia quod est
ex iure diuino indispensabile est: Atqui tam in
Ecclesia Græca, quam in Latina permissum
aliquando, ut qui Subdiaconatu, aut Diacono-
tu initiati erant iustas ob causas ad Matrimo-
nium ineundum procedant, sumus experti. Audi
Tridentini sess. 24. can. 9. definitionem: *Siquis
dixerit, Clericos in sacris constitutos, vel Regula-
res castitatem solemniter professos posse e Matri-
monium contrahere, contractumque validum esse,
non obstante lege Ecclesiastica, vel voto: anathe-
ma sit.* Vbi factorum Ministrorum continen-
tiam non in diuinum aliquod præceptum, sed
in legem Ecclesiasticam quodam Clericos, & in
solemne votum quo ad Regulares professos
refert.

474
Est ex mera
Ecclesia con-
stitutione.

Quæritur autem, num hæc obligatio (v.g.)
Subdiaconi ad continentiam seruandam, sit ex
mera constitutione Ecclesiastica, an simul ex
annexo voto implicito ab Ecclesia præcepto cas-
titaris, quod Deo dum sacris iniatur, emittitur?
Non est ex voto immediate quod Ecclesia an-
nexuit Ordini sacro, sed ex mera Ecclesie con-
stitutione illi continentiam præcipientis. Quia
cum votum sit de consilio, & promissio volun-
taria Deo facta de meliori bono, seu lex priua-
ta quam quisque sibi imponit, non potest sub
Ecclesie præcepto cadere. Dicitur verò vo-
tum castitatis implicitum fieri à Subdiacono,
non quia ipse verè castitatem voueat;
Sed quia statutum illud Ecclesiasticum res-
picit maiorem Dei cultum eundemque Re-
ligionis finem, quem votum ipsum natura sua
intendit: & appellari solemne, quia instat vo-
ti solemnem dirimit Matrimonium. Sic Sotus
in 4. dist. 37. q. vni. Palud. ibi, q. 1. a. 2. h. 14. Va-
lent. 3. p. d. 9. q. 5. punct. 5. §. 1. & in controu. l. uni.
de calibatu, c. 2. Pro eadem sententiâ plures Do-
ctores refert Sanch. de Matrim. d. 27. quæst. 2.
num. 9.

475
Nec est ex me-
ra Ecclesia co-
stitutione.

Ecclesia ad Subdiaconatum promouendo
præcipit, ut volens hoc Ordine iniciari, simul in
ipsâ Ordinatione, Deo continentiam promittat:
& consequenter præcipit illi immediatum con-
tinentiæ votum non absolute, quia est de consi-
lio: sed ex suppositione, quod velit, ad Subdiacon-
atum eleuari. Quia hoc suadet apertissimum D.
Gregorij testimonium, quod habetur c. Nullum
d. 28. ibi: *Nullum facere Subdiaconum, præsumant
Episcopi, nisi qui se vulturum castè promiserit.* Vbi

Glossa illud verbum *promiserit* notat expressam
vel tacitam promissionem, aut votum significare.
Si autem (inquit) *queris, quomodo Ecclesia impo-
nit alicui necessitatem continendi, cum continentia
sit res voti, non precepti; dico, quod Ecclesia, nemi-
nem cogit continere: sed in Ordine, quem dat, potest
imponere legem, quam vult; sicut quilibet alius in
traditione rei sue: ut ff. de pactis, in traditionibus.*
Ita D. Thom. in 4. dist. 37. q. 1. a. 1. Caiet. tom. 1.
Opusc. 11. 27. quæst. vni. Sotus l. 7. de iust.
q. 4. a. 2. & q. 5. art. 3. ad 2. Azor. l. 1. 3. c. 12. q. 6.
Medi. de Sac. viror. contin. l. 5. c. 2. Nauar. c. 22.
n. 52. Bellarm. l. 1. de Matr. c. 21. Sanch. in De-
cal. tom. 2. l. 1. c. 6. n. 2. & 3. & de Matr. l. 7. d. 27.
q. 2. n. 10. Basil. Pontif. l. 7. de Matr. c. 27. n. 7.
Vasq. tom. 3. in 3. p. d. 249. c. 2. & 3. March. 11. 2.
p. 6. c. 8. diff. 6.

Cum his opinor, assertionemque confirmo
ex Cap. Assumi ex Concilio Arelateni III. ea-
dem distinct. Assumi aliquem ad Sacerdotium in
coniugij vinculo constitutum, non oportet: nisi fue-
rit promissa conuersio, id est nisi fuerit facta con-
tinentiæ promissio. Clarius idem colligo ex c.
Diaconi eadem distinct. ibi: *Professi continentiam.*
Ex quibus testimoniis deduxerim, Ecclesiam
ab Altaris Ministris immediate exigere continen-
tiæ promissionem, & votum Deo emissum.
Quare qui Subdiaconatum voluntarie recipit,
non verbis, sed facto ipso continentiam, quam
noct illi gradui esse annexam Deo implicite
vouet.

476
Cum hic opi-
nor.

PROB. CXXXVI.

Initiatur quis Subdiaconatu cum aliquo
substantiali defectu, vel ex parte ma-
teria, vel forma, vel intentionis, &c.
Hic obligatus manet, & non manet
obligatus ad seruandam continen-
tiam.

Manet obligatus ad continentiam. Quia
votum fuit simul cum receptione Subdia-
conatus implicite emissum, & licet Ordo inua-
lidus fuit, manet autem votum, quod quis vo-
luntarie emisit, simplex scilicet ex sacri Ordinis
invaliditate. Ut si quis invalidè in aliqua Re-
ligione profiteretur, vel ex defectu ætatis, &c. is
voto simplici castitatis astringitur, cap. Placet, de
conuer. coniugat. Sic Ioan. Andr. Dominic. &
Brunel. apud Sanch. citandum, & alij, quos
presso nomine refert Marchin. tract. 2. p. 6. c. 8.
diff. 8.

Non manet ad continentiam obligatus.
Quia ablato principali, corrumpitur accessorium.
Ergo ablata Ordinis validitate, quod est princi-
pale, corrumpitur continentie obligatio, quod est ac-
cessorium. Ita Marchin. citat. Sanch. l. 7. de Ma-
trim. d. 27. n. 13. Paludan. in 4. dist. 38. q. 2. a. vni.
n. 11. Supplem. Gabrielis ibi, q. vni. a. 2. Candi-
dus disquis. 28. a. 9. dub. 3. Leand. 11. 6. d. 13. q. 4.
& Barbosa apud ipsum.

Eiusdem mentis sum infirmum adiudicans
primæ sententiæ fundamentum. Quia vo-
tum castitatis in professione non est accessorium
sed principale, & ideo professione non subsisten-
te alicuius circumstantiæ ob defectum, adhuc
voti

477
Manet obli-
gatus.

478
Obligatus
manet.

479
Eiusdem men-
tis.

Sect. II. De Ordine, Probl. 253

voti obligatio quoad essentiam subsistit. At qui subdiaconatum recipit, non vovet primo & per se castitatem, sed solum ex consequenti, & accessorie, hoc est, supposita sacra Ordinatione, cuius valore sublato, quod principale est, corruit, & ipsa continentia obligatio, quæ valori Ordinis velut fundamini innitebatur.

PROBLEM. CXXVII.

Qui per vim, vel metum iniustum cadentem in constantem virum Ordines sacros suscipit: Hic quidem tenetur, & non tenetur continentia lege.

Suppono, si per vim, vel per metum iniustum non consenserit Ordinationi, tunc nullum oriri continentia onus, consequenterque posse docere uxorem, & illud Matrimonium tam coram Deo, quam in facie Ecclesie esse validum. Quia absque intentione recipiendi sacramentum character Ordinis non tenet, unde consequenter corruit onus continentia in eo fundatum. At si vis, vel metus sit iustus incusus cum Prælati necessitate Ecclesie vigente aliquem ad sacros Ordines præcepto compellit, cui tamen ipsi consensit: tunc compulsi lege continentia adstringitur. Quia rationabiliter est iustus: nec iniuriatur prout, si ad sacros Ordines in publicam utilitatem compellitur: & ita fuit à Talerio Augustinus iniuriatus, si Possidonio in *in om. via credimus*. Tota igitur difficultas est de ordinato per metum & vim iniuste incussum.

Certe illud fuit verum votum, quantumvis metu gravi incuso emissum, & consequenter sic votum continentia lege tenetur, donec ab Ecclesia dispensetur votum: nisi interim nubet matrimonium non est quidem irritum, sed irritandum. Quia qui vel metu sacra vnda dilatur, adhuc Christianæ Religionis legibus tenetur. Cap. de *Iudeis*, dist. 45. Ergo similiter coacte ordinatus lege continentia adstringitur. Et quia Concilium Toletanum VIII. c. 7. proponit aliquorum sacerdotum corruptelam, qui à sacerdotio recedebant, ac ducebant uxores sub colore, quod ad sacros Ordines per metum & vim assumpti fuissent. At duplici argumento hanc prænam refellit consuetudinem: primo exemplo baptizati per vim, & metum, qui nihilominus tenentur legem Christianam observare; secundo, exemplo Templi, vel Calicis, qui accepta consecratione, re ingrata profanari non possunt. Et concludit, istos, tametsi iniustos, vel metu ordinatos, cogendos esse castitatem servare, & matrimonio iunctos vi Apostatas esse puniendos. Sic Archidiaconus de *Iudeis*, in fine. Henric. Boetius in cap. *Mauores*, n. 5. de *Baptis*. Petrus de *Ledes*, de *mar.* 9. §. 4. Rebel. de *oblig. iust. p. 2. l. 1. §. 5. post 2. concl.* Comit. *resp. mor. d. l. 1. §. 55. n. 3. basil.* Pont. *l. 7. de matr.* c. 29. Diana *p. 2. rr. 4. resol.* 193. & alij plures apud Sanchez. *l. 2. d. 29. n. 4.* Sacris Ordinibus initiatus per vim vel metum iniuste incussum cadentem in constantem virum lege perpetua continentia ex vi voti minime tenetur. Quia illud votum nullum *Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. III.*

est iure naturæ, Canonico, & diuino, et quidem matrimonij exemplo sua ietur, quod gravi metu nitum à iure irritatur, Cap. *Vtrum de Regular.* & Cap. *Veniens de sponsal.* Et exemplo tolemnis professionis, quæ iuniter ipso iure est irrita, si per vim, vel metum gravem emittatur. Cap. *Per laicum*, & Cap. *Cum dilectis*, de *ris. que viducto* argumento à contrariò sensu, quod in iure est validissimum. Ita plurimi Doctores, quos refert, & sequitur Sanchez citatus. Quis addiderim Glossam ad cap. *Mauores*, v. *conditionaliter*. Hieron. Paulum in *praxi Cancel.* fol. mibi 55. Graf. *decis.* 19. & 20. Barthol. de *Ledes*, de *ord. dub.* 14. collat. 4. vers. *Annotare* Azor. *l. 3. c. 14. §. 8.* Vgolin de *offic. Episc.* c. 13. n. 1. Sayr. in *Clauis*, l. 6. c. 4. n. 20. Coninch. *d. 10. n. 143.* Bonac. de *mar.* q. 3. pun. 2. n. 14. Marchin. *rr. 2. p. 6. c. 8. d. offic. 9.*

Hic firmiter adhaereo, quia votum solenne etiam tacitum perpetua continentia, constituitur hominem in statu à quo retrocedere non potest, naturâ sua exigente plenam voluntatis libertatem, quam non habet, qui ex metu gravi operatur: & ideo crediderim falli eos, qui asserunt illud liberum fas esse ad votum perpetua continentia, quod sufficit, ad peccatum lethale parandum. Nam cum votum perpetua continentia sit adeo difficile, & de solo consilio, non de præcepto, naturâ sua exigente plenum liberum, quo deficiente votum non permanebit. Ceterum obligatio in baptizato viuendi secundum leges Christianas est essentialiter annexa Characteri Baptismi: & ideo qui vult antecederes vult coeques de necessitate: at onus continentia est accessorium Ordini sacro ex statuto Ecclesie, & ideo stat, quem voluisse iudicari; non tamen voluisse onus continentia subire, ad quod plena libertas exigebatur. Certe Toletanum Concilium Provinciale erat, proinde non cogit. At etiam si esset vniuersale, aperte loquitur de illis, qui suscepit Ordinem pluries ratum habuerunt, & in eo per multos annos permanerunt, ætisque Ordinis sepe exercuere. Unde de huiusmodi Clericis optime asseritur vti Apostatas ab Ordine puniendos, si uxorem ducant, vel cogendos seruare, quod promiserunt. Quia ex eo quod per liberam ratificationem elegerunt, in Ordine sacro permanere, etiam ad continentia onus se denixerunt.

PROBL. CXXVIII.

Tenetur, & non tenetur continentia lege qui post usum rationis, ante pubertatem, sacris fuit initiatus.

Si puer ante usum rationis Ordines sacros susciperet, postquam ad rationis usum peruenit, danda ei optio, num velit in statu Ecclesiastico permanere, vel non? Si nolit permanere in statu Ecclesiastico, potest ducere uxorem, nec ab Ecclesia cogi ad continentiam. Quia ignorantia voti, eiusdem obligationem abilitat, qua cognita, iam non vult vovete, & reclamatur, vt post multos docet Sanchez. *l. 1. de mar. d. 30. n. 3.* Quid autem si habens plenum rationis usum sed ante pubertatem sacros recipit ordines, sciens omni castitatis illi esse annexum?

Z

nexum?

SCOBAR
neok Mon
om III. IV
E IV

nexum? Num hic seruanda castitatis lege adstringatur?

485 Non tenetur castitatis lege, potestque vxorem ducere. Quia votum solemne castitatis in professione ante pubertatem emissum non est validum. Cap. *Ad nostram, de Regular.* Ergo idem dicendum de voto solemniter tacito sacri Ordinis: siquidem eadem ratio in utroque casu militat, scilicet lenitas ingenij puerorum, qui aliquem statum amplectuntur, quem postea a plexatos esse dolent. Sic Maiol. l. 1. de *Irregul. n. 6.* Sanch. d. 30. n. 8. Squillant. n. 85. & alij ab his relati.

486 Tenetur castitatis lege nec potest contrahere Matrimonium. Quia habet rationis usum, plenam habet libertatem, doli est capax, sponsalia potest inire, & matrimonium, valet perpetuam castitatis votum simplex emitte, & altissimam Religionis ingressum promittere. Ergo poterit etiam matrimonium spirituale cum Deo contrahere, & sui corporis dominium sacri Ordinis susceptione in Dominum transferre. Ita Glos. in Cap. *Pueri, q. 1. v. Ad sacros.* Imola ad Cap. *Ioannes, n. 2. de Cler. coniug.* Vega to. 2. sum. e. 57. casu 7. Sotus de *Iust. l. 7. q. 2. a. 5.* Caiet. 2. 2. q. 88. a. 9. Coninch. d. 20. n. 136. Bonac. de *matrim. q. 3. pun. 9. n. 9.* Basil. Pont. l. 7. de *matr. cap. 29. n. 15.* & probabilem sustinet Barbosa de *offic. Episc. alleg. 15. n. 4.*

487 Hoc mihi probabilius. Hoc probabilius iudico, quia si solum in natura considero, hæc obligatio facta cum plena deliberatione irrita non est: & nullum legibus Canonum eam irritam reddens. Nam licet Tridentinum sess. 25. c. 15. de *Regular.* professionem factam ante annum decimum sextum completum irritam reddit, non est similis noster casus. Professio enim solemniter præter omnes perpetuam castitatis, includit etiam paupertatis ac obedientie votum, & plures Religionis regulas observandas quidem non sine ingenti difficultate, & ideo maturiori deliberatione opus est, quapropter ad eam gerendam annus Novitatus præcedit. At susceptio Ordinis sacri præter omnes continentie & officij Canonici recitationem (quod etiam professus debet persolvere) nihil amplius includit: ideoque non valet argumentum à professione solemniter ante pubertatem irrita, ad vinculum continentie Ordini sacro adnexum, quod nullo Canonico in re expressè irritatur.

PROBLEM. CXXIX.

Clerici, qui tonsuram gestare tenentur, peccant, & non peccant lethaliter, eam non gestando.

488 Nonnulla suppono. Suppono gestationem Clericæ seu tonsuræ Clericis factæ in capitis summitate instar

coronæ, initium sumpsisse à D. Petro (auctore Bedæ l. 5. hist. Anglic. & Germano Patriar. Constantinop. theoria rerum Ecclesiasticarum, 4. Bibliot. antiq. PP) qui aut propria voluntate sic est attonius in memoriam Dominicæ spinæ Coronæ, aut ab iis, ad quos missus fuit ad prædicandum, in ludibrium, quod Ecclesia voluit in honorem converti. Porro Doctores conveniunt, Clericos minoribus ordinatos habentes Ecclesiasticum Beneficium: & maioribus Ordinibus initiatos, quavis Beneficio carentes, teneri tonsuram Clericalem gestare, quia id præcipitur sacris initiatis in Cap. *Si quis, de vita, & honest. Clericorum.* & minorum Ordinum Clericis Beneficium habentibus in Cap. *Ioannes de Cleric. coniug.* & idem præscribitur vtiique in motu proprio edito à Pio V. super reformat. Cleri vrbis (& idem est de habitu Clericali, quia id eis indicitur in Cap. *penult. de vita, & honest. Cler. c. & in Clement. 89. niam, eodem titulo.*) At Clericos minoribus initiatos carentes Beneficio, non teneri tonsuram Clericalem gestare: imo hos, qui bigami sunt, non posse, constat ex Cap. *Alterationis, de Bigamis in 6.* His præmissis.

Iam vertitur in questionem, num Clerici qui tonsuram gestare tenentur, delinquant mortaliter eam non gestando? Non peccant mortaliter ex vi præcepti, seculis contemptu, & taliter contumacia. Qui præcepta humana ex vi sua, seculis contemptu, & contumacia non obligant sub mortali. Sic Caietan. in sum. v. Clericorum peccata.

Mortaliter peccant. Quia est ommissio rei gravis præceptæ. Ita Abbas in Cap. *si quis, an. gel. v. Clericum 4. n. 1.* Navar. c. 25. n. 200.

Ego autem existimo præfatos Clericos ex vi præcepti illius posse mortaliter delinquere non gestando tonsuram in formam coronæ, sed de facto non peccare lethaliter, nisi quando mora temporis, in quo non gestatur, est adeo notabilis, ut detur occasio vilipendendi Clericalem statum. Quia id præcipitur Clericis in status Clericalis honorem, ut non vilipendantur. Unde ex hoc fine desumenda est, me indice, gravitas, aut lenitas transgressionis huiusce præcepti, quæ attenda mora temporis, & attempto consueto modo, discernenda est arbitrio prudentis. Idem quamvis res præcepta gravis sit ex obiecto, id est, possit esse gravis: de facto tamen potest esse levis ex mora temporis paritate. Mecum Sylvest. v. *Clericum 2. n. 2.* Arnil. n. 11. Valq. d. 250. n. 24. Reginald. d. 30. c. 2. Layman. c. 12. pun. 6. Hurtad. diffie. ult. Caietanum verò crediderim manifestè falli, ut contra ipsum communiter edocent Doctores in tract. de legibus; quia præcepta humana, etiam seculis contemptu, & contumacia, ex vi sua obligare non dubito.